

Na Roiti

Na Taringutingutina na Ongu Tabuna

¹ Tiopilasi, pa qua buka momoe qa tori kuti valao vanigo tu za qa ululedi doru zakazava za roitidi beto za varivagigalaidi i Jisu podalai tu totonai za podalaini na nana roiti

² ko tinganai za kamua na ranena za tateku zae pa noka aza. Totonai za oqoro tateku zae aza, za ule vadi aza pa neqi tana Ongu Tabuna ria na tinoni tagarunudi za tori mijataria tu, ria na nana tinoni tagarunudi.

³ Tadiria za votu tabata kubo totozo pa okoto zona pa leona ka madengavuluputa rane pa liguna na nana uke. Ko za tavazozoto valeana za na toana zozoto tugu aza, beto ko pa totozo tugu ria za ule vadi aza za na veveina na binangara tana Tamaza.

⁴ Ego totonai qari korapa makarai tekuteku ria za pojadi i Jisu ria, ari za gudi vei, <<Muneke taloi pa Jerusalema za gamu, goto muna adonia za na neqi aza za taringutingutini na Tamaqu, aza vei gamu tori nongoria tu qa pojadigamu ara.

⁵ Ura i Jone za varipaputaisoni na kolo, goto gamu za ka viza rane gu qari kole pa moemiu ari za pala muna tapaputaisoni na Ongu Tabuna tu,>> za gua i Jisu.

I Jisu Za Tateku Zae Pa Noka

⁶ Ego ko totonai tugu qari korapa suvere varikamudia ria doru, nari za qari kole nanazia i Jisu, ari

qari guni vei, <<Bangara, ae vei pa totozo koviria za muna vamule vadi na butubutu tinoni Izireli ao za na binangara?>> qari guni.

⁷ Nari ari za gudi vei i Jisu ria, <<Nake miu laona gamu ko muna gilagilaria ria na rane na totozo, goto na Tamaqu tu pa nana neqi makana za mijataria.

⁸ Goto gamu za muna tekua za na neqi totonai mina lageregamu na Ongu Tabuna, ko muna ululeniziu ara pa Jerusalema, doru kota pa Jiudia, pa Sameria, ko tinganai muna kamua tu na vinabeto-betona na abana,>> za gua i Jisu.

⁹ Ego ko za beto tugu paranga vei zara aza, nari za tonai tugu qari korapa dogodogorodia ria za tateku zae, beto za lame maka lei ko za vapaea ko qarike batia za totonai.

¹⁰ Ego ko qari korapa tugu enga dogoro tututia ria za na zaena aza, nari za qari votu vasiboro turu tavitiria za kori tinoni qari pokopoko keala,

¹¹ ko ari qari gua vei, <<Boko minete tinoni Qalili! Ae za vei ko gamu korapa tu turu enga zae vei pa noka za gamu? Aza tugu i Jisu ani, aza za tapikata tadigamu ko za tateku zae pa noka, za mina mule lagere pa zona vei tugu gamu batia za zae pa noka aza,>> qari gua.

Na Sogana i Jiudasi Isikarioti

¹² Ego pa liguna aza za qari taloi pa kubo pa Olive ko qari gabala muledia pa Jerusalema, na zouna za na padana maka kilomita.

¹³ Ko tonai qari kamu pa Jerusalema, nari za qari zae pa lose pa nulu ko ketakoi qari suvere. Ria na tinoni ari za ari Pita, i Jone, i Jekopi, i Aduru, i

Pilipi, i Tomasi, i Batolomiu, i Matiu, beto i Jekopi na tuna i Alepiasi, i Saimone aza perangaina na somanana tadiria qari nyorogua adu paleni na qavuna pa Romu, beto ko i Jiudasi na tuna i Jekopi.

¹⁴ Ko ria doru ari za qari makarai suvere varikamu ko qari aru tokatokai na varavara, tavitiria ria na reko beto i Mere na tinana i Jisu beto vei tugu ria na taina marene.

¹⁵ Ego ko maka rane vevei ria totonai qari varikamu (na padana maka gogoto rabeteputa tinoni ria qari varikamu), za turu i Pita pa varikorapaidi ria, ko ari za gua vei,

¹⁶ <<Boko tavitiqu, za tori gore votu tu za na Kutikuti Tabuna, aza perangaina tu za pojai na Ongu Tabuna ti Devita, na veveina i Jiudasi aza za koimatadi ria qari aru tamania i Jisu.

¹⁷ Aza za somana tanguti tavitigita mae tugu gita ko za somana aru tugu pa roiti ninabulu ani,>> za gua.

¹⁸ (Ko aza tugu na tinoni ani za vaini maka kobu pezo za na poata za tekuni pa nana roiti ikikerena, beto za gona tuluzu tapokatani ko za votu beto pudala tu na borina.

¹⁹ Ko qari gilagila betoa ria doru tinoni qari suvere pa Jerusalema aza za vei zara, ko na kobu pezo aza za pa dia parangana qari vaizongoni Akeledama, na ginuana aza za na Kobu Pezo Orungu.)

²⁰ <<Ura na takuti kolena pa buka Kera Vinatarazae za ari za gua vei,
<Mi tavaivulu za na nana ruma,
beto kepore na tinoni mi suveria,> za gua.

Beto ari mutu za gua vei,
<Na lolomo ninabulu tana aza za na goto tinoni tu
mi teku vakarovia,> za gua.

²¹ Ego ko za poreveveina za gita tana mijatia za
maka tinoni za suvesuvere tavitigita pa doruna na
totozo za suvere tavitigita na Bangara i Jisu,

²² podalai tugu za varivapaputaiso i Jone ko za
lame kamu tadigita totonai za tateku zae pa noka
aza. Ko na tinoni aza za mina somana vavakatoni
tugu aza za na turumulena na Bangara,>> za gua i
Pita.

²³ Ko qari mijataria ari kori: ari Josepa, aza qari
vaizongoni i Basabasi (i Jasitasi tugu vei za maka
izongo qari vaizongoni), beto i Mateasi.

²⁴ Beto za qari varavara, ari qari gua vei, <<Ban-
gara, ao qu gilagila betoria za na bulodi doru
tinoni. Ko mu ule vadigami i zei ari kori ari za qu
mijatia ao

²⁵ ko mina aru tokai za na roiti ninabulu tana
tinoni tagarununa, aza za loi paleni i Jiudasi ko za
laonana pa ia varivakilasana za taiani,>> qari gua.

²⁶ Beto qari gonani ria za na patu mijami-
jata nari za tauduku i Mateasi, ko aza za so-
mana tanguti tavitiria ari ka manogamaka tinoni
tagarunudi.

2

Na Gorena na Ongu Tabuna

¹ Ego totonai za kamua za na rane Penitikositi,
nari za qari makarai suvere varikamu pa maka ia
ria doru ari.

² Tonai za ovanga vasiboro lagere vei pa vava-galo za maka za za vei na ovangani pogopogozo gava lavata, ko za vapugelia za na leona na ruma qari korapa suveria ria.

³ Beto za qari batia ria za maka za za vei na iku za memea tapikapikata za lagere nyumu tadiria na okokoto tinoni ketakoi.

⁴ Ko ria doru za pugeleria na Ongu Tabuna, beto ko qari podalai parangadi ria ria na gotogoto paranga pa bokaboka paranga za vadi na Ongu Tabuna.

⁵ Ego ko qari korapa tugu suveredia ketakoi pa Jerusalema ria na tinoni Jiu neqineqidi pa vatarazaena na Tamaza, ria na koko lame veidi pa okokoto puku tinoni pa kauruna na oka.

⁶ Ko tonai qari nongoria za na ovanga lavata ani, nari za qari varikamu ria na mota tinoni ko qari rura gu mari koledia, ura qari okoto kole non-gonongororiadia gu ria na okokoto dia paranga qari parangadi ria.

⁷ Ko qari kole rura beto qari gabara, ko ari qari gua vei, <<Dotu, kue qokolo! Ria doru tinoni qari korapa paranga ari za na galegale tinoni Qalili beto tu!

⁸ Ba ae za vei ko gita taqe korapa tu nongonon-gororianada pa okokoto nada paranga ria na za-kazava qari korapa pojaria ria?

⁹ Ura gita za na okoto lame veida tu pa Patia, Midia, Elami, Mesapotamia, Jiudia beto pa Kapadosia, Ponitasi, beto ko pa Esia.

¹⁰ Gita kaki mule ari za na lame veida tu pa Piruqia, Pamipilia, Ijipi, pa kota pa Libia tata vei

pa Saerini, beto kaki gita za na kokoda pa Romu tu.

¹¹ Na tinoni Jiu beto ko na tinoni karovo galada za gita, kaki gita za na lame veida pa nuza Kiriti tu beto ko pa Arabia tu, ba taqe okoto korapa nongoro betorianada gita pa okokoto nada parangana ria na roiti poreveveidi tana Tamaza qari korapa pojaria ari!>> qari gua ria.

¹² Ko pa dia gabara beto na rura, za qari kole varivarinanaza makadi, <<Koi, na za na ginuana za vei ari?>> qari gua.

¹³ Goto ria kaki za qari vavagoreni qera ko ari qari paraparanga vei, <<Koi, za apo learia gu na vaini lomozona ko qari digere zara!>> qari gua.

Na Paranga ti Pita pa Rane Penitikositi

¹⁴ Ego ko totonai za turu pa varikorapaidi ari ka manogamaka tinoni tagarunudi i Pita ko za paranga velavelaria ria na minete tinoni, ari za gua vei, <<Ka viza tinoni Jiu tavitiqu beto ko gamu doru na suveremiu pa Jerusalema! Mu vainongoro lamedu na qua paranga ko mu gilagilai za na ginuana aza za gore votu ani!

¹⁵ Qarike bukubuku vadigeredi ria ari, aza vei gamu roquroqua gamu. Nake totozo bukubuku za koviria, ura za koni sia koloko volavolaza gu za na rane.

¹⁶ Goto aza gamu batia koviria za na vagore votuna na korokorotai ti Joili na tinoni korokorotai, ari za gua vei aza,

¹⁷ <Ego ari mina vei za pa rane liguligu,
za gua za na Tamaza:

Mana vakijara taridi ria doru tinoni na qua Ongongu.

Ko mari ule votuni ria na tumiu marene
beto na tumiu reko za na qua nongoro.

Ria na zazae korega za mari bati dogodogoro,
beto ria na miu barabaragozo za mari putagitaria
na putagita.

¹⁸ Ko na rane ria za ria na qua nabulu marene
na qua nabulu reko
ba mana vakijara taridi tugu na qua Ongongu.

Ko ria ba mari ule votuni tugu na qua non-
goro.

¹⁹ Pala mana roitidi na zakazava varivagabaradi
pa noka vavagalo
beto na vinagilagila neqidi pa pezo ani,
na orungu, na iku beto na rovu nune tula.

²⁰ Na tapo za mina rodomo
beto na popu za mina jemere orungu,
totonai mina ogoro lame za na rane lavata
tana Bangara.

²¹ Ba ria doru qari kiu alili lao tana Bangara za
mari taalo! za gua za na Tamaza,> za gua
i Joili.

²² Ka viza tinoni Izireli tavitiqu, mu
vainongorodi na paranga ari ko! Aza tugu
i Jisu pa Nazareti za na tinoni za tavadogoro
vaporeveveina pa moena na Tamaza. Ko gamu
makamiu ba gamu tori dogoro vazozoto valeana
ria tu ria na roiti varivagabaradi, na zakazava
varivagabaradi, beto na vinagilagila neqidi za
roiti votudi na Tamaza tana ko qari tabata pa
varikorapaimiu gamu.

²³ Aza tugu za na tinoni za tori mijatia tu na
Tamaza pa nana nyorogua beto pa nana gicalai

perangaina tu, beto ko za taloi valao pa limamiu gamu aza ko gamu gamu vaukea aza tonai gamu valao vadi ria na tinoni ikikeredi ko qari patani pa korosi.

²⁴ Ko aza tugu za tori vaturu mulea tu na Tamaza ko za ruvatia pa vitigina na uke, ura na uke zake boka piu tamana vakole jolai aza.

²⁵ Ura ari za gua vei za pojai i Devita na veveina aza,

<Qa batibatiaqua ara pa moequ doru totozo za na Bangara,

ura pa kale matuaqu gu za nyumu aza ko za vei za ara manake boka tajou vakanoko.

²⁶ Ko za vei za qeraqera za na buloqu beto na qua paranga za pugelia na qera, beto ko na tiniqu ba mina kole toa gelegele lao momoe.

²⁷ Ura ao munake vakole jolaziu pa ia tadiria qari uke ara,

beto munake loi pale na mua Liosona ko bi kole nyabo goboronana.

²⁸ Qu tori vabatiniziu tu za na zonana na toa, beto na mua suvere somana taqu za mina pugeleniziu na qera,> za gua.

²⁹ Ego ko, ka viza tavitiqu, ma lodaka vadigamu gu ara za na veveina i Devita na bangara, aza na tamada pa moa. I Devita za uke ko za tagolomo, ko na pouna aza za korapa gu kole tavitigita gita kamua tu pa rane pa ngenari.

³⁰ Ko i Devita ba maka tinoni korokorotai tugu ko za gilagilainana aza za pa maulu tu za taringutingutini na Tamaza za na veveina maka

ria pa tutina i Devita za mina nyumu bangara vei i Devita.

³¹ Ko za tori dogoro lao momoea tu i Devita aza mina roitini na Tamaza uka riza, ko za vei za pojai aza za na veveina na turumule tana Karisito, ari za gua vei,

<Aza zake taloi pale pa ia tadiria qari uke,
beto na tinina zake taloi pale goboro
ko bi kole nyabo goboronana,> za gua.

³² Ko aza tugu i Jisu aza za vaturu mulea na Tamaza pana uke, ko gami doru ari za gami bati valeaniamami ko mami boka vavakatoni gu za vei aza.

³³ Ko za taovulu zae pa kale matuana na Tamaza. Ko za tekua aza za na Ongu Tabuna aza na taringutinguti tana Tamana, beto za vuva lagereni ko aza za gamu batia beto gamu nongoria gamu koviria.

³⁴ Ura i Devita zake zae pa noka, ba ari tu za gua vei aza,

<Na Bangara Tamaza za parangia na qua Bangara:
Mu nyumu pa kale matuaqu,

³⁵ tinganai mana veidi na mua tetetena pa nenu
ria na mua kana,> za gua.

³⁶ Zara za vei ko mu gilagila valeania gamu doru tinoni Izireli ani: za tori vabangaria tu beto za vakarisitoia na Tamaza za aza tugu i Jisu ani, aza gamu tugu gamu vaukea pa korosi,>> za gua i Pita.

³⁷ Ego ko totonai qari nongororia ria na minete tinoni ria na paranga ari, za tasuni za na bulodi,

2:30 Kera Vatarazae 132.11; 7.12-13. **2:31** Kera Vatarazae 16.10.

2:35 Kera Vatarazae 110.1; Matiu 2.4; Maka 12.36; Luke 20.42-43; 1.13.

ko qari paranga laoa i Pita beto ria doru tinoni tagarunudi, ari qari gua vei, <<Ko, boko taviti-mami, na za vei mami boka roitini gami za vei?>> qari gua.

³⁸ Nari ari za gudi vei i Pita, <<Gamu doru za mu okokoto gabala ko mu tapaputaiso pa korapa izongona i Jisu Karisito ko mari taleozo ria na miu sela, beto za muna tekua gamu za na varivana tana Tamaza, aza na Ongu Tabuna.

³⁹ Ura na taringutinguti tana Tamaza ani za tadigamu tugu, tadiria na tumiu gamu beto tadiria doru qari suvere pa zouna, ko tadiria doru gu ria na Bangara na nada Tamaza mina kukuria,>> za gua i Pita.

⁴⁰ Ego ko zoku paranga mule za poja vaneqineqidi i Pita beto ko za kole tepa vaneqidi, ari za gudi vei, <<Mu alo muledigamu pa vinakilasa mina gozoria na zazae tinoni za tori rerege vapiru tu ani!>> za gudi.

⁴¹ Ko ria qari vazozotoa na paranga ti Pita za qari tapaputaiso, ko pa rane tugu aza za padapada kue vuro tinoni za qari somana tanguti tamo lao tadiria na tinoni tana Bangara.

⁴² Qari somana ngalingalini ria za na varivagi-galai tadiria na tinoni tagarunudi beto na toa makarai variia, na toa makarai tekuteku beto na makarai suvere varavara.

Na Toa tadiria qari Vazozotoa na Bangara

⁴³ Ego ko qari kole matagutu ria doru tinoni tonai qari batiria zoku roiti varivagabaradi beto na vinagilagila neqidi qari kole roroitidi ria na tinoni tagarunudi.

⁴⁴ Goto ria qari vazozoto za qari makarai suvere varikamu beto qari makarai variizongodi doru dia zakazava.

⁴⁵ Ko na dia izizongo beto na dia zakazava za qari okoto vavaidi ko na poatadi za qari okoto ia betodi ria qari varivasevi.

⁴⁶ Na varituti rane gu za qari makarai makani ria za na lao varavara pa kakabarena zelepade beto na makarai varikamu tekuteku pa okokoto ruma. Qari makarai varitekudi na ganigani pa qeraqera beto pa bulo pangaga.

⁴⁷ Qari vatarazaea na Tamaza beto qari tavaraguadi ria na minete tinoni. Ko na varituti rane gu za na Bangara za nguti vatamo lao vadi ria qari taalo.

3

Maka Tinoni Qaqaona za Tasalana

¹ Ego maka rane za ari Pita i Jone za qari zae pa kakabarena zelepade pa totozo varavara kue koloko goregore tapo.

² Ko maka tinoni na podo qaqaona za maka tapogozo kamu mule. Na varituti rane gu za qari pogopogozo lao vavanyumua pa kakabarena zelepade pa atakamana aza qari vaizongoni na Atakamana Batabataleana, ko mi tepatepadi na poata ria mari luge lao pa kakabarena zelepade qari gua.

³ Ko totonai za batiria ari Pita i Jone qari korapa luge lao pa kakabarena zelepade qari gua, nari za tepadi na poata.

⁴ Nari qari dogoro tari vatogazia ari Pita i Jone aza, beto za paranga lao pana tana i Pita, ari za gua vei, <<Mu dogoro lame tadigami kori!>> za guni.

⁵ Nari za dogoro lao tadi ari kori aza, za rovea palu mari vaniziu kaki zava za gua.

⁶ Ba za paranga i Pita, <<Na poata siliva beto na qolo za kepore vagila na qua ara, ba aza vei qa izongia za ma vanigo ao: pa korapa izongona i Jisu Karisito pa Nazareti za mu turu ko mu rerege!>> za guni.

⁷ Beto za lao arua i Pita za na lima kale matuana na tinoni za qao ani, ko za bako vaturua. Nari pa totozo tugu aza qari neqi za na nenena beto na varivarijoka pa kuta nenena na tinoni aza,

⁸ ko za soqolo turu ko za podalai rerege gu beto za tutiria luge pa kakabarena zelepade ari kori. Ko za rerege, za soqosoqolo beto za kole vatarazaea aza za na Tamaza.

⁹ Ko ria na minete tinoni za qari batiadia tu za na kole reregena aza beto aza vei za kole vatarazaea na Tamaza aza.

¹⁰ Beto qari dogoro vatavagigaliadia ria za aza tugu za na tinoni za kolekole nyumu tepatepa pa kakabarena zelepade pa Atakamana Bata-bataleana. Ko qari gabara betoni ria aza vei za taroiti pana tana.

Na Paranga ti Pita pa Ruma Zelepade

¹¹ Ego ko totonai za korapa aru tamana tadi ari Pita i Jone za na tinoni za tasalana ani, nari za ria doru tinoni za qari abutu varikamu lao tadi ari kue pa ia ketakoi qari gigalani na Suvesuverena ti Solomone, ko qari gabara beto pudaladia ria doru.

¹² Ko totonai za batiria i Pita ria na minete tinoni qari varikamu, za paranga lao tadiria, ari za gua vei, <<Ka viza tinoni Izireli tavitiqu! Ae za vei ko gamu gabarani tu gamu za na ginugua ani? Ae za vei ko gamu dogoro tari veidigami kale tu na mami neqi babi na mami pangagana na Tamaza gami kori za tasalanani ko za rerege za na tinoni ani?

¹³ Na Tamaza tadi ari Ebarahami i Aisake beto i Jekopi, aza na Tamaza tadiria na boko tamada pa moa, za tori valavatia tu i Jisu na nana nabulu, aza gamu tugu gamu loi laoni tana qavuna ko za tavauke. Ko gamu kilu paleni gamu aza pa moena i Paelati, totonai za nyorogua ruvatia aza.

¹⁴ Gamu tugu za gamu kilu paleni na tinoni liosona beto na tuvizina, goto gamu tepaia tu gamu ti Paelati za na tinoni varivarivaina ko za taruvata vadigamu aza.

¹⁵ Na kutana na toa za gamu vaukea gamu, ba aza tugu za na Tamaza za tori vaturu mulea tu pa uke. Ko pa nana turumule aza za gami za na tinoni gami batia ko koviria gami korapa vavakatoni na veveina.

¹⁶ Ko pa vinazozotona na izongona aza za tavaneqi sogu za na tinoni gamu batiamiu beto gamu gilagilaimiu ani. Ko koko vei pa rangena gu na izongona aza za tasalana valeana za na tinoni pa moemiu gamu doru ani.

¹⁷ Ba, ka viza tavitiqu, qa gilagila valeaniaqua ara za pana rura gu gamu roitini gamu beto ria na tinoni qari matamatadigamu za na ginugua ari.

¹⁸ Na Tamaza za vagore votua aza vei za tori po-jai tu perangaina tadiria doru tinoni korokorotai

na veveina mina gozoro vitigi vei tugu zara za na nana Karisito za gua.

¹⁹ Ko koviria mu loi paledi ria na miu sela ko mu gabala lao tana Tamaza, ko aza mina taleo-zodigamu.

²⁰ Ko muna vei gamu nari za ria na totozo minyere pana tapata za mari lame vei tana Bangara ko mari tavakopele ria na bulomiu, beto mina garunu lameni za na Karisito za tori uduku vadigamu tu gamu, aza i Jisu.

²¹ Ba mina suvere mae pa noka aza tinganai mina kamua mae tu za na totozo mina vakorega sogaria doru zakazava na Tamaza, aza vei za tori pojai pa moa tu aza tadiria na nana tinoni korokorotai madidi.

²² Ura ari za tori paranga vei tu i Mosese, <Maka tinoni korokorotai vevei ara za mina vaturua na Bangara na miu Tamaza, ko na tinoni aza za maka pana tavitimi zozoto gamu. Aza za muna vatabea gamu pa doru zakazava vei rari vei mina gudigamu aza.

²³ Aza na tinoni minake vatabea za na tinoni korokorotai aza za mina tapikata pale zozoto tadiria na tinoni tana Tamaza aza,> za gua.

²⁴ Ko ria doru tinoni korokorotai za podalai ti Samuela ko mi lame za qari tori paranga vakoledi tu ria na totozo ari.

²⁵ Gamu tu ko na tudi ria na tinoni korokorotai, ko tadigamu tugu za na taringutinguti za roitini na Tamaza tadiria na tamamiu pa moa tonai ari za gua vei ti Ebarahami, <Ko pana maka tutimu ao za mana manadi ara ria doru pukupuku tinoni pa

kasia guguzu,> za gua.

²⁶ Ko tadigamu momoe mae tu za garunu lameni na Tamaza za na nana nabulu tonai za vaturua, ko mi manadigamu tonai muna gabala loi paledi ria na miu roiti ikikeredi gamu za gua,>> za gua i Pita.

4

Ari Pita i Jone pa Moedi na Kauniseli

¹ Ego totonai qari korapa vavakato tadiria na tinoni ari Pita i Jone, nari za qari lame tadi ari kori ria na kuta iama, na matamata tadiria na tinoni kopu pa kakabarena zelepade, beto ko ria na Sadusisi.

² Qari tagigirini ria aza vei qari korapa varivagigalai ari kori tadiria na tinoni beto na veveina qari taraeni za ria na tinoni ukedi za pala mari turu mule maka moqaza vei i Jisu ba za turu mule pa uke qari gua.

³ Ko qari aru tamanaria ari kori ko qari lao valugeria pa leo ruma varipiuna ko mari adonia mina rane sog a qari gua, ura za tori tata tu za na bongi.

⁴ Ego ba kubodi ria qari nongoria na tinarae ti Pita za qari vazozoto, ko na ngutidi ria qari vazozoto za padapada vei ka lima vuro tinoni za totonai.

⁵ Ego ko za rane sog a na kota nari za qari varikamu pa Jerusalema ria na tinoni matamata tadiria na Jiu, ria na tiolata matamata, beto ria qari varivagigalaini na Vavanau.

⁶ Ego ko qari somana ari Hanasi na kuta iama lavata, i Kaiapasi, i Jone, i Alekezada, beto ria kaki tavitina mule na kuta iama lavata.

⁷ Ko qari lao vatururia pa moedi ria na tiolata ari Pita i Jone, beto za qari nanazaria, ari qari gudi vei, <<Na neqi zavana babi pana izongona i zeï za gamu roitidi gamu kori ria na zakazava ari?>> qari gudi.

⁸ Ego nari za tapugeleni i Pita za na neqi tana Ongu Tabuna, ko za oe laoria, ari za gua vei, <<Gamu ka viza na tinoni matamata beto na tiolata matamata tadiria na tinoni!

⁹ Ego pa rane pa ngenari ani za gami tananaza vilovilotoni gami za na veveina na roiti leana za taroiti tana na tinoni za qao ani beto ko pana ae zona vei za tasalana aza.

¹⁰ Ko leana, mu gilagila valeania ropi gamu doru beto ria doru tinoni Izireli ani: Pana izongona i Jisu Karisito pa Nazareti aza gamu tugu gamu vaukea pa korosi ba na Tamaza za tori vaturu mulea tu, za turu pa moemiu gamu na tinoni tasalana valeanana za na tinoni ani.

¹¹ Ko aza tugu i Jisu ani za pojai na veveina na Kutikuti Tabuna, ari za gua vei,
<Na patu qu kilu paleni

gamu na tinoni vavaturu ruma,
za aza tugu za na kuta patu vizovizo,> za gua.

¹² Ko zake kole mule tana maka goto tinoni za na inaalo, ura kepore mule za maka izizongo za tavakukuni na tinoni pa kauruna na noka pa kasia guguzu vei mina boka alogita za gita,>> za gua i Pita.

¹³ Ego ko totonai qari batia ria na tiolata qari varikamu za na paranga varene tadi ari Pita i Jone, beto ko qari gilagilaidia tugu vei ria na tiolata za na tinoni suvesuveredi gu nake sikulu valeadi ria, nari za qari gabara. Ba qari gilagila kamua tugu ria na tiolata za na tinoni qari tututi ti Jisu za ari.

¹⁴ Beto ko qari batiadia tugu za korapa turu tavitirianana ari Pita i Jone vei za na tinoni za tasalana, ko qarike boka pojai maka za.

¹⁵ Ko qari vavoturia ari kori, ko qari kole vari-vavakato makadi ria.

¹⁶ Qari varivarinanaza, ari qari gua vei, <<Ae tana roiti veidi gita ari kori ari? Ura maka roiti varivagabarana za qari roitini ari kori, ko ria doru tinoni Jerusalema ba qari tori gilagila betoadia tugu, beto ko gita ba taneke boka vasekea za na roiti ani.

¹⁷ Goto keta vei ko mi tapiara lao tadiria doru tinoni za na ginugua ani, nari za ta paranga vabalauria gu ko koviria marike vavakato sogani tadiria na tinoni za na izongona i Jisu,>> qari gua.

¹⁸ Ko qari kuku valuge sogaria ari kori, ko qari pojadi za marike izongo vavakato sogani babi varivagigalai pana izongona i Jisu ari kori qari gudi.

¹⁹ Nari qari oe lao tadiria ari Pita i Jone, ari qari gua vei, <<Vei mina tuvizina pa moena na Tamaza za gamu za muna tavatabe babi na Tamaza tu, za gamu mu dogoro pikatia aza.

²⁰ Ura gami za mamike boka ngu Jupukuni aza vei gami batia beto gami nongoria,>> qari gua ari kori.

²¹ Nari za qari vanyumu vamauria ria na tiolata za na dia paranga vinabalau lao tadi ari kori, beto za qari vavotu keniria. Qarike boka batia ria na tiolata za ae zona vei bari vakilasaria ari kori, ura ria doru tinoni za qari vatarazaea na Tamaza pana roiti varivagabarana za taroiti.

²² Ura na tinoni za tasalana ba za tori jola tu madengavuluputa aorona.

Ria na Tinoni tana Bangara qari Varavara tepai na Neqi

²³ Ego ko pa liguna qari ruvata vakeniria, nari za qari lao tadiria na boko tavitidi ari Pita i Jone ko qari vavakato vadi aza vei qari gudi ria na kuta iama beto na tiolata matamata.

²⁴ Ko tonai qari nongoria ari ka viza tinoni qari vazozotoa aza vei qari pojai ari Pita i Jone, nari za qari makarai maka pana varavara ko qari makarai paranga lao tana Tamaza. Ari qari gua vei ria, <<Bangara lavata, ao qu vapodakia za na noka na pezo na ivere beto doru zakazava qari kole pa leodi.

²⁵ Ari za qu parangadi ao pana Ongongu Tabuna aza vei za pojai na mua nabulu i Devita na tamamami,

<Ae za vei ko qari kukiti tu ria na puku tinoni beto ko qari varingododi tu ria na roverove gaborodi?

²⁶ Qari tori turu vanaqiti tu ko mari varipera qari gua ria na bangara pa pezo, beto ria na tinoni matamata qari varikamu ko mari variraja lao za tana Tamaza

beto na nana Karisito qari gua,> za gua. *

²⁷ Ko aza tugu za na varikamu qari tori roitini tu pana ia pani. Ari Herodi i Ponitiasi Paelati beto vei tugu ria na tinoni karovodi beto ria na tinoni Izireli za qari varikamu ko qari rajai i Jisu aza na mua nabulu liosona qu tori udukia tu ao.

²⁸ Ko qari roiti vagore voturia gu ria ria na zakazava qu tori pada vakoleria tu ao pana mua neqi beto na nyorogua.

²⁹ Zara za vei, Bangara, ko mu dogororia ria na roiti varivamatagutudi mari roiti lamedi qari gua, beto ko mu vadigami na vinavarene gami na mua nabulu ko mami pogoza turuni na mua paranga.

³⁰ Mu alaka lameni tu na limamu ao ko mari taroiti ria na salana, na roiti neqidi beto na roiti vari-vagabaradi pa korapa izongona na mua nabulu liosona i Jisu,>> qari gua.

³¹ Ego aza tugu qari beto varavara, nari za jojou za na ia ketakoi qari kole varikamu ria. Beto ko za pugeleria na Ongu Tabuna ria doru ko qari vareneni ria za na vavakatoni na paranga tana Tamaza.

Qari Makarai Variizongodi na dia Izizongo

³² Ego ko ria na minete tinoni qari vazozoto za qari makarai maka pana bulo beto pana roquroqu, ko kepore maka ria bi pojani na nana gu makana ria na nana zakazava za izongoria, goto ria doru za qari makarai variizongodi gu doru dia zakazava.

* **4:26** Kera Vatarazae 2.1-2

³³ Ko pa korapana na neqi lavata za qari kole vavakatoni ria na tinoni tagarunudi za na turumule ti Jisu, beto ko na mana lavata tana Tamaza za somana tavitiria ria doru.

³⁴ Kepore maka ria za bi qaqani maka zakazava. Ura ria na poredia pezo babi na ruma za qari okoto vavaidi za na dia izizongo ria, ko na poatadi na zakazava qari vavaidi

³⁵ za qari okoto pogoza laodi tadiria na tinoni tagarunudi, ko qari tavaia lao tadiria vei bari qaqani maka zakazava.

³⁶ Ko i Josepa, maka tinoni na butubutu Livai na podona pa nuza Saeparasi, za roiti vei aza. Ria na tinoni tagarunudi qari vaizongoni i Banabasi aza (na ginuana za na tinoni za juka vaneqiria na goto tinoni).

³⁷ Za vavaini aza za maka nana iapeki kobu pezo, beto za pogoza lao vadi ria na tinoni tagarunudi za na poatana za tekua.

5

Ari Hananisi beto i Sapira

¹ Ego ko kolenana za maka tinoni na izongona i Hananisi beto na maqotana i Sapira. I Hananisi ba za vavaini tugu za iapeki nana izizongo

² beto za pogoza laoni tadiria na tinoni tagarunudi za maka kobuna na poata, goto maka kobuna za peki aru golomia. Ko na maqotana ba za gilagila valeania nana beto za vaegoa tugu za vei aza.

³ Nari za paranga laoa i Pita aza, ari za guni vei, <<Hananisi! Ae za vei ko qu vamalumia tu ao i Setani ko za lalaeni na bulomu, ko qu sekesekea tu

ao za na Ongu Tabuna beto ko qu peki aru golomia tu ao za na kobuna na poatana na pezo qu vavaini ao?

⁴Totonai qu oqoro vavaini ao za na mua tugu ao za na pezo, beto ko pa liguna qu vavaini ao nari za kole tugu pana neqi tamu za na poata ko muna boka varoititi veini aza vei qu nyoroguani. Ko ae za vei za qu vakolea tu pa bulomu ao za na roquroqu ikerena ani ko qu sekesekeni tu ao za na kobuna qu valamea? Nake tinoni za qu sekesekea ao, goto na Tamaza tu!>> za gua i Pita.

⁵Aza tugu za nongoro betoria i Hananisi za na paranga ari, nari za lotu ko za loa gu aza za na singo. Ko qari matagutu vitivitigi ria doru tinoni qari nongoria na ginugua aza.

⁶Goto ria kaki tinoni zazae korega za qari lao udea za na kobukobu tinina ko qari pala keni golomia.

⁷Ego ko za jola padana kue aoa, nari za na maqotana za lao gu mule bola, ba za oqoro non-goroni aza za na veveina na marenena.

⁸Nari za nanaza lao mule i Pita aza, <<Ae vei, ani tugu za na doruna na poata gamu tekuni na laena na pezo gamu kori tamabaragozo?>> za gua i Pita.

Nari za paranga i Sapira, <<E, aza tugu,>> za gua.

⁹Beto za paranga lao tana i Pita, <<Ae za vei za gamu varivaegoni tu gamu kori baragozo ko gamu podekia za na Ongu Tabuna tana Bangara? Dogoro ko! Ria na tinoni qari koni pala keni golomia na marenemu za qari tori korapa tu turudia pa

atakamana zara, ko koviria ao mule za mari pala votunigo,>> za gua.

¹⁰ Nari pa totozo tugu aza za lotu pa moena i Pita i Sapira ko za loa gu za na singo. Ko qari lao qari gua ria na tinoni koregadi nari za qari batia za tori uke tu, ko qari pala votu keni golomia gu mule aza pa keketaina na marenena.

¹¹ Ko za matagutu vitivitigi za na ekelesia doruna beto ria doru qari nongorodi na zakazava ari.

Zoku Roiti Varivagabaradi qari Taroiti

¹² Ego ko kubo vinagilagila neqidi beto na roiti varivagabaradi za qari roitidi ria na tinoni tagarunudi tadiria na tinoni. Beto ria doru tinoni qari vazozotoa na Bangara za qari makarai varivarikamu pa ia pa zelepade qari giganani na Suvesuverena ti Solomone.

¹³ Kepore mule za maka tinoni bi varene lao somana tavitiria ria, ba qari dogoro valavataria ria na tinoni qarike vazozoto ria na tinoni tana Bangara ari.

¹⁴ Ko qari mota tugu lalaodia ria qari vazozotoa na Bangara ko qari somana tanguti taviti tadiria na tinoni tana Bangara, ria na tiolata marene na reko.

¹⁵ Qari koi vei tanongoro za na roiti varivagabaradi qari roitidi ria na tinoni tagarunudi ko pa lodaka zona tu ba ria na tinoni za qari pala laodi ria qari mo ko qari lovanga vadi na lovu beto qari vakoleria pa dia kolekoledi. Qari roiti vei zara ko totonai mi rerege jola vei ketakoi i Pita nari za na onguna gu ba mina onguria qari gua.

¹⁶ Ko ria na minete tinoni lame veidi pa guguzu varilivutaina pa Jerusalema za qari okoto toka kamudi ria qari mo beto ria na tinoni za koleria na tomete ikikeredi, ko qari tasalana beto ria doru.

Qari Takomiti ria na Tinoni Tagarunudi

¹⁷ Ego ko na kuta iama lavata beto ria doru nana tinoni varitokai (ria na minete tadiria na Sadusisi) za pugeleria na kono.

¹⁸ Ko qari aru tamanaria ria na tinoni tagarunudi, ko qari valugeria pa ruma varipiuna.

¹⁹ Ba maka mateana tana Tamaza za lao na bongina tugu aza ko za revangia za na atakamanana na ruma varipiuna, ko za toka votudi ria na tinoni tagarunudi. Beto ari za gudi vei,

²⁰ <<Mu lao turu pa kakabarena zelepade ko mu vavakatoni tadiria na tinoni za doruna na veveina na nongorona na toa ani,>> za gudi.

²¹ Ko pa liguna qari nongoria aza za poja veidi na mateana, nari za na volavolaza lea qari lao luge pa kakabarena zelepade ko qari podalai varivagigalai mutugu tadiria na tinoni.

Ego na kuta iama lavata beto ria na nana tinoni varitokai za qari kuku varikamudi ria na tiolata pa kauniseli beto ria doru tiolata tadiria na Jiu, beto za qari valaoa za na garunu pa ruma varipiuna ko mari tatoka lame pa moedi ria na tinoni tagarunudi qari gua.

²² Ba tonai qari lao kamu pa ruma varipiuna ria na nabulu kopu, nari za qarike batiria ria na tinoni tagarunudi. Ko qari mule vavakato vadi ria na minete tiolata,

²³ ari qari gua vei, <<Koi! Na ruma varipiuna za gami lao batia za na tapate vamauru kolena

beto ko ria na tinoni kopu za qari korapa tugu turu katapadia pana atakamana. Ba totonai mami revanga gami gua, nari za kepore maka tinoni babi batia pa leona,>> qari gua.

²⁴ Ego totonai qari nongoria ria na kuta iama beto aza na matamata tadiria na tinoni kopu pa kakabarena zelepade za vei zara, za qari rura gu koledia. Na za beka za mina pidoko pa ginugua ani qari gua.

²⁵ Beto za bola gu za maka tinoni, ko ari za gudi vei, <<Koi, boko tiolata! Ari ka viza tinoni gamu valugeria pa ruma varipiuna za rari, qari tori korapa tu turu varivagigalai tadiria na tinoni pa leo kakabarena zelepade,>> za gua.

²⁶ Nari za taloi keni za na matamata tadiria na tinoni kopu pa ruma zelepade beto ko ria na nana nabulu kopu, ko qari lao toka muledi ria na tinoni tagarunudi. Ba qarike toka arariadi na vavitigiria, ura qari matagutu tagona patu tadiria na tinoni.

²⁷ Ego ko qari toka lugedi ria na tinoni tagarunudi ko qari lao vatururia pa moedi ria na kauniseli. Beto za nanazaria na kuta iama lavata,

²⁸ ari za gua vei, <<Gami tori vakoledigamu tu na suqutu gami ko munake varivagigalaini tadiria na tinoni za na izongona na tinoni ani gamigudigamu. Ba dotu! Gamu valekoa doru kota pa Jerusalema za na miu varivagigalai, beto ko gamu vagoledigami mutu gami za na uke tana tinoni ani!>> za gudi.

²⁹ Nari za oe lao i Pita beto ria na tinoni tagarunudi, ari qari gua vei, <<Za poreveveina

jola za na Tamaza gu za mina tavatabe, nake ria na tinoni!

³⁰ Na Tamaza tadiria na tamada pa moa za tori vaturu mulea tu i Jisu, aza gamu tugu gamu patani pa korosi ko gamu vaukea.

³¹ Ba aza tugu za valavatia na Tamaza pa kale matuana, ko na tuni Bangara beto na inaalo aza. Ko aza za mina vadi na totozo ria na tinoni Izireli ko mari gabala pa dia sela ko mari taleozo.

³² Ko gami tugu ari beto vei tugu na Ongu Tabuna za na vinazozotodi ria na zakazava ari, ko na Ongu Tabuna aza za na varivana tana Tamaza tadiria qari vatabea aza,>> qari gua.

³³ Ego ko totonai qari nongororia ari ka viza meba pa kauniseli za vei zara, nari za qari tagigiri vikevikeredi ko mari vaipaledi qari gua ria na tinoni tagarunudi.

³⁴ Ba za soqolo turu za maka ria na Parese na izongona i Qamalieli (maka tinoni varivagigalai tugu pa Vavanau ti Mosese aza beto ko maka tinoni tapangagana tugu tadiria doru tinoni), ko za pojadi ria na tinoni kopu ko mari vavoturia iapeki totozo ria na tinoni tagarunudi za gua.

³⁵ Beto za parangaria ria pa kauniseli, ari za gua vei, <<Ka viza tinoni Izireli! Mu dogoro viloto valeania aza gamu korapa roitini gamu tadiria na tinoni ari gamu gua.

³⁶ Nake zovaina pa viza gu ari za bola votu lame i Teudasi ko maka tinoni poreveveina aza za gua. Ria pada vei made gogoto tinoni za qari tutia aza. Ba totonai za tavauke aza, nari za ria na tinoni qari kole tututia aza za qari okoto tapipiara, ko za manyao gu za na roiti tana.

³⁷ Pa liguna aza za turu votu lame mule pa totozo qari tanguti ria na tinoni za maka tinoni Qalili, na izongona i Jiudasi. Ko maka puku minete tinoni mutugu za qari tutia aza. Ba aza ba za tavauke mutugu, ko ria qari kole tututia aza za qari okoto nyanyalia mutugu na kota.

³⁸ Ko pana ginugua taqe dogoria ani, za ani gu za na qua vavanau tadigamu: Muke kotiria ria na tinoni ari! Mu loi vakeniria gu! Ura vei mina lame veina gu pana tinoni za na nyorogua babi na roiti ani, nari za pala mina tapiaranana gu ani.

³⁹ Ba vei mina koko lame veina tana Tamaza aza, nari za pala munake boka vanogotoria gamu ria, goto pala muna raja mulea gu na Tamaza za vei,>> za gudi.

Nari qari vaego betoa ria za na paranga ti Qa-malieli,

⁴⁰ ko qari kuku valuge sogaria ria na tinoni tagarunudi ko qari majamajaria. Beto za qari suquturia ko marike vavakato sogu pa izongona i Jisu qari gudi, beto za qari loi vakeniria.

⁴¹ Ko qari taloi votu keni pa kauniseli beto qari qeraqera tu ria na tinoni tagarunudi, ura qari dogoro veini maka zakazava poreveveina ria za na Tamaza za vamalumuria ko qari somana gozoroni vitigi varivakekeana ria za na izongona i Jisu.

⁴² Beto ko doru rane pa kakabarena na zelepade beto ko tinganai vei doru rumaruma tadiria na tinoni za qarike koroto varivagigalaini na vavakatonu ria za na nongoro leana na veveina na Karisito i Jisu qari gua.

6

Ari ka Vitu Tinoni Varitokai za qari Tamijata

¹ Ego pa totozo ria totonai qari kubo tugu lalao-dia ria qari vazozotoa na Bangara, nari za pidoko votu za maka qumiqumi tadiria na tinoni Jiu qari parangani na paranga Qiriki. Qari qumiqumidi ria ria na tinoni Jiu qari parangani na paranga Hiburu,* ura ria na tinoni Jiu qari parangani na paranga Qiriki za qari tadogoro pale pa totozo ia doru rane ria na dia nabonaboko reko.

² Nari qari kuku varikamudi ari ka manogori tinoni tagarunudi ria doru tinoni qari vazozotoa na Bangara, ko ari qari gudi vei, <<Zake leana za gami mami loi pale na paranga tana Tamaza ko mami kole gu tapatianani na ia ganigani na poata.

³ Ko, ka viza tavitimami, mu mijataria ka vitu tinoni pa varikorapaimiu, ria za pugeleria na Ongu Tabuna beto na tavagigala. Ko ria za mami udukudi na roiti varivariiani na ganigani na poata ari.

⁴ Goto gami za mami aru tokatokai za na var-avara beto na roiti ninabuluna na paranga tana Tamaza,>> qari gua.

⁵ Ego ko qari qerani ria doru tinoni qari tutia na Bangara za na roquroqu ani, ko qari mijataria ari: I Sitivini (aza na tinoni za togaza vaneqi pa rangerange beto za pugelia na Ongu Tabuna), i Pilipi, i Porokorosi, i Nikano, i Timoni, i Pamenasi, beto i Nikolasi na tinoni pa Anitioki, aza maka tinoni karovona za gabala lao pa zona vatarazae tadiria na Jiu mae perangaina.

* **6:1** Palu na paranga Aramaiki za za tagigala na paranga Hiburu.

⁶ Ko ria ari za qari toka laodi tadiria na tinoni tagarunudi, ko qari varavaradi beto qari vaopodi na limadi.

⁷ Ko na paranga tana Tamaza za tapiara rerege doru ia beto ko na ngutidi ria pa Jerusalema qari tutia na Bangara za zake oriavo tugu motana. Na motadi ria na iama za qari vatabea ko qari tutia za na nongorona na Bangara.

I Sitivini za Taaru Tamana

⁸ Ego i Sitivini, za pugelia na bokaboka beto na neqi tana Tamaza, za kole roitidi zoku roiti vari-vagabaradi beto na vinagilagila lavatadi tadiria na tinoni.

⁹ Ba kaki tinoni ria na somanadi pa ruma vari-varikamuna tadiria na tinoni qari tagigala Na Tinoni Taruvatadi za qari podalai varigua lao ti Sitivini. Ria na tinoni Jiu ari za na lame veidi pa Sairini, pa Alekezadaria, beto pa pikata guguguzu pa Silisia beto pa Esia.

¹⁰ Ba qarike boka kolosia ria za na gigalai beto na neqi tana Ongongu za izongia i Sitivini totonai za paranga.

¹¹ Ko qari peki tabara golomoria ria kaki tinoni ko ari qari gua vei, <<Gami nongoriamami gami za kole poja vikevikeria na tinoni zana i Mosese beto na Tamaza,>> qari gua.

¹² Ko pa zona vei aza qari vatagigiriria ria na tinoni, na tiolata matamata beto na tinoni qari varivagigalaini na Vavanau ti Mosese, ko qari lame aru tamania ria i Sitivini ko qari toka laoni pa kauniseli tadiria na Jiu.

¹³ Beto qari tekuria ria na tinoni mari vavakato sekeseke, ko ari qari gua vei, <<Na tinoni ani za

zake beto tugu poja zazaea za na zelepade madina ani beto ko na Vavanau ti Mosese.

¹⁴ Ko gami nongoriamami tugu gami za ari za gudi vei aza, <Aza i Jisu na tinoni Nazareti ani za pala mina jegara paleni za na zelepade ani beto ko mina sogha paledi ria na uana tututi i Mosese tu za vakarovo lame vadigita gita,> za gua,>> qari gua.

¹⁵ Ego ko totonai za qari dogoro tari vatogazia ria doru qari somana nyumu pa kauniseli i Sitivini, ura na izumatana za kabere vei na izumatana na mateana.

7

Na Paranga ti Sitivini

¹ Ego beto za nanazia na kuta iama lavata i Sitivini, <<Ae za vei, qari zozoto tugu doru zakazava qari jutunigo ria ari?>> za guni.

² Nari za oe lao i Sitivini, ari za gua vei, <<Ka viza turaqu beto na tamaqu, mu nongoro lameziu! Na Tamaza lavata za vatadogoroni makana tana tamada i Ebarahami totonai tu za korapa suvere aza pa Mesapotamia, totonai za oqoro lao suvere pa Harani aza.

³ Ko ari za gua vei za na Tamaza tana, <Mu taloi pana mua guguzu zozoto beto tadiria na mua butubutu tinoni, ko mu lao suveria na ia mana vabatinigo ara,> za guni.

⁴ Nari za taloi pa guguzu tadiria na tinoni Kaladia i Ebarahami, ko za lao suvere pa Harani. Pana liguna tu za uke na tamana beto za pojani na Tamaza aza ko za rijo lame suveria za na ia gamu korapa suveria gamu pani koviria.

⁵ Ba na Tamaza zake vani maka iapeki izizongo babi maka kobu pezo za pa ia pani; goto za taringutingutini za aza beto ria na tutina aza uka riza tu za mari izongia, ba pana totozo aza za ogoro pore na tuna i Ebarahami.

⁶ Ari za paranga vei na Tamaza ti Ebarahami, <Ria na tutimu ao za mari lao suvere vei na tinoni karovodi pa maka goto guguzu, ko mari tavapin-auzu na tangangangulu ka made gogoto aoro.

⁷ Ba pana liguna aza mana vakilasia ara za na puku tinoni za vapinauzuria ria, ko mari tavavotu keni ria pana guguzu aza ko mari kamu suvere vatarazaeziu ara pana ia ani,> za gua na Tamaza.

⁸ Beto na Tamaza za vani maka vinagilagilana na nana paranga vinaego aza, ko na vinagilagilana na paranga vinaego aza za i Ebarahami za tapobe. Ko tonai za podo i Aisake nari za i Ebarahami ba za pobe a tugu aza tonai za vesu ranena, ko i Aisake ba za pobe a mutugu i Jekopi, ko i Jekopi ba za poberia mutugu ari ka manogori tuna marene, ari ka manogori tamada gita pa moa.

⁹ Ego ko qari konokonoa tugu ari ka viza tamada zara i Josepa na taidi zozoto, ko qari vavaini ko pa Ijipi tu za gore suvere. Ba na Tamaza za suvere somana tana,

¹⁰ ko za vasarea pa doruna na nana tapata, beto za vani tugu vei na gigalai beto za tadogoro valavata pa moena i Pero, na bangara Ijipi. Beto ko i Pero za vaqavunaia pa Ijipi beto pa nana ruma aza.

¹¹ Ego beto za raja pa doruna na guguzu Ijipi beto pa Kenani za maka songe lavata, ko za kamuria na tapata lavata ria na tinoni, ko kepore

ketakoi bari teku ganigani ria na tamada totonai.

¹² Ego totonai za nongoroni i Jekopi za pa Ijipi za kolenana na ganigani qari gua, nari za garunu vagoreria ria na tamada na totozo momoe.

¹³ Ego na vinaori totozo qari gore, nari za i Josepa za ule vakabere vadi na boko tugana za na veveina makana. Ko totonai za gilagilaria i Pero ria pana tatamana ti Josepa.

¹⁴ Ego beto za kuku vagorea i Josepa i Jekopi na tamana, beto ria doru tatamana; ari ka vitun-gavulu lima ria doru.

¹⁵ Ko za rijo gore pa Ijipi i Jekopi, ko ketakoi za uke aza beto vei tugu ria na boko tamada gita.

¹⁶ Na kobukobu tinidi za qari tapogozo mule zae pa Sukemi, ko qari tagolomo pa leo bevi aza i Ebarahami tu za vaini poata tadiria na tuna i Hamoa pa Sukemi.

¹⁷ Ego totonai za tata za na totozo beto mina vagore votua na Tamaza za nana taringutinguti za ule votuni ti Ebarahami, za qari mota tugu lalaodia ria na tinoni tadigita ko qari zoku pa Ijipi.

¹⁸ Ego za turu sogu pa Ijipi za maka goto bangara aza zake gilagilai i Josepa.

¹⁹ Za tutidi na nana roquoroqu na bangara aza ria na nada tinoni ko za ngangaguluria ria na tamada, beto za vakoledi na vavanau ko qari vakole votu paledi ria na dia koburu melalu ko qari tavauke pale.

²⁰ Pana totozo aza za podo i Mosese, ko maka koburu batabata leana pana tana Tamaza aza. Kue popu za tapauzu pa ruma tana tamana aza,

²¹ beto totonai za tavavotu keni aza pa ruma tana tamana, nari za buti tekua na tuna reko i Pero

aza ko za pauzia beto za kopu veini na tuna zozoto aza.

²² Ko za tavagigalai pana doruna na varivagigalai pa Ijipi i Mosese, ko maka tinoni bokaboka pana paranga beto pana roiti aza.

²³ Ego totonai za madengavuluputa aorona, nari za pidoko lame pa roquna i Mosese za na roquroqu ko mi lao tu ovikiria mae ria na tavitina ria na tinoni Izireli za gua.

²⁴ Ko tonai za lao kamu nari za batia za maka tinoni Ijipi za korapa majamajai za maka tinoni Izireli. Nari za lao tu aza ko za tokani za na tinoni Izireli, ko za maja vauke pale za na tinoni Ijipi.

²⁵ Za kole roquroqua i Mosese za palu pala mari dogoro vakaberia ria na tavitina za na Tamaza pala mina varoitia aza ko mina ruvataria ria za gua, ba qarike boka dogoro vakaberia ria za vei aza.

²⁶ Ego za rane sogamule na kota nari za batiria ari kori tinoni Izireli qari korapa varipera. Nari za lao toke vabuleria aza ari kori, ari za gudi vei, <Ei, kori qokolo, gamu kori za na tamatazi gu, ko muke varikomiti!> za gudi.

²⁷ Ba maka ari kori aza za vaimoeni na varipera za juju varijoa i Mosese, beto ari za guni vei, <I zei za mijatigo ko muna matamatadigami beto muna tudidigami gami na tinoni ao?

²⁸ Qu nyorogua vai veiniziu na tinoni Ijipi pa nyoro ara ao?> za guni.

²⁹ Nari za uku i Mosese totonai za nongoria na paranga ani, ko za keni tu suvere veinana gu na tinoni karovona pa guguzu pa Midiani. Ko ketakoi za vaporeria aza za kori tuna marene.

³⁰ Ego pa liguna ka madengavulu aorona aza ketakoi, nari za votu tana pa qega pa kubo pa Sae-nai za maka mateana pa maka suvege za vurungu memea vei na iku.

³¹ Ko totonai za batia nari za gabara i Mosese, ko za rerege tata lao ko mi dogoro valeania za gua nari za nongoria aza za na mamalaingina na Bangara, ari za gua vei,

³² <Ara za na Tamaza tadiria na tamamu; na Tamaza tadi ari Ebarahami, i Aisake, beto i Jekopi,> za gua. Za matagutu vitivitigi i Mosese ko zake boka dogoro valeania.

³³ Beto za paranga lao tana za na Bangara: <Mu ruvata vagoreria na sadolo pa nenemu, ura na ia qu korapa turua zana za na pezo madina.

³⁴ Qa tori batia tu ara za na vitigi tadiria na qua tinoni qari korapa pa Ijipi beto qa tori nongoria tu ara za na lukana uuidi, ko qa gore lagere ara ko mana aloria. Ko koviria mana garunu gorenigo pa Ijipi ara ao,> za gua za na Bangara.

³⁵ Ko i Mosese tugu ani, aza qari kilu paleni ria beto ari qari paranga veini, <I ze i za mi-jatigo ko muna matamatadigami beto muna var-itutidigami gami ao?> qari guni, za aza tugu za garunia na Tamaza ko aza za na dia tinoni mata-mata beto za ruvataria pa varitokai tana mateana za votu pa iku za vuruvurungu pa suvege.

³⁶ Aza tugu i Mosese ani za toka votudi beto za roitidi na roiti beto na vinagilagila vari-vagabaradi pa Ijipi, pa Kolo Jemere, beto pa qega, pa korapana ka madengavulu aoro.

³⁷ I Mosese tugu ani za ari za poja veidi ria na tinoni Izireli, <Maka tinoni korokorotai vevei

ara ko na tinonimiu zozoto gamu za mina vaturu vadigamu na Tamaza,> za gua.

³⁸ Ko i Mosese za na somanana tugu tadiria na varikamu tinoni pa qega, ria na tamada, beto ko za somana vavakato tavitia na mateana pa kubo pa Saenai. Ko aza za tekua za na vavanau toana, beto za vakamu lamea tadigita.

³⁹ Ego ba qari daidia vatabea ria na tamada i Mosese, goto qari kilu paleni tu beto na bulodi za gabala mulenana pa Ijipi.

⁴⁰ Beto ari qari guni vei i Eroni, <Mu roiti vadigita kaki nada tamaza ko mari tokagita moko. Goto aza i Mosese ani, aza za toka votudigita pa Ijipi, za koviria tafeke gilagilai na manugu za beka za varajani!> qari gua.

⁴¹ Ko pa totozo ria za qari roitini ria za maka beku bulumakau, ko qari vavavui lao tana beto ko qari qerani za na roitina na limadi gu makadi.

⁴² Nari za kiludi na Tamaza ria ko za loi laodi ko qari vatarazaeria ria na seru pa noka, vei za takuti pa buka tadiria na tinoni korokorotai, aza ari za gua vei,

<Ka viza tinoni Izireli, nake taqu gamu pogoza lamedia ria na miu varivana beto na vavavui pa korapana ka madengavulu aoro pa qega.

⁴³ Na ruma aqaqo vavavuina gu tana tamaza Moleki za gamu pogoza gamu, beto ko na beku kirena tu i Raipani, na miu tamaza seru, beto ria tu na beku gamu roitidi makamiau za gamu vatarazaeria.

Ko pala mana adu vaqavaqata laolamedigamu ara pa guguguzu zoudi, pa maka kale laona

pa Babiloni za gamu,> za gua.

⁴⁴ Na ruma aqaqo tabuna, aza na vinagilagilana na Tamaza za somana tadiria, za qari izongia pa qega ria na tamada pa moa. Na aqaqo tabuna aza za taroiti tuti vei tugu aza na Tamaza za garununi i Mosese ko mina roiti tuti veini aza na kirena za vabatini.

⁴⁵ Ko aza za na aqaqo tabuna qari teku vakarovia ria na tamada pa moa, ko pa totozo ti Josua qari pogožia tugu aza totonai qari luge lao ko na Tamaza za jupe vakeniria ria na puku tinoni qari suvere pa guguzu ani. Ko na aqaqo tabuna aza za kole kamua tu na totozo ti Devita.

⁴⁶ Ko na Tamaza za qerani i Devita, ko za tepa laoa aza za na Tamaza ko mi roitini za maka ruma tabuna tana Tamaza ti Jekopi za gua.

⁴⁷ Ba i Solomone tu za vaturu vani na ruma aza.

⁴⁸ Ba na Tamaza ululuna jola za zake suvere pa ruma za taroiti pa limana na tinoni, za vei za pojai na tinoni korokorotai, aza ari za gua vei,

⁴⁹ <Na noka za na qua nyumunyumuna bangara, goto na pezo za na qua tetetena.

Ko na ruma ae veveina mule za muna vaturu vaniziu ao, za gua za na Bangara,

babi ae ia minyeminyerena veveina za taqu?

⁵⁰ Ae vei? Nake pa limaqu makaqu ara qa roitidi doru zakazava ari?> za gua.

⁵¹ Boko duviduvili! Za patu na bulomiu beto zake lea tavonga na talingamiu za gamu! Gamu za doru totozo gamu upele pale na Ongu Tabuna, qari vei tugu ria na tamamiu za gamu vei tugu za gamu!

⁵² I zei mae za maka tinoni korokorotai barike koti ngangagulia ria na tamamiu? Qari vai paledi ria

qari korokorotaini na lame tana nabulu tuvizina, ko koviria na nabulu tuvizina aza za gamu gamu gabala kanai beto gamu vaukea.

⁵³ Ba gamu tugu za gamu teku vakarovia za na vavanau qari valameria na mateana ba gamuke tutia tu za na vavanau aza,>> za gua i Sitivini.

I Sitivini za Tagona Vauke

⁵⁴ Ego ko totonai qari nongoria ria na meba pa kauniseli za na paranga ti Sitivini, nari za qari tagigiri vitivitigi ko qari garata ngaburukae tu.

⁵⁵ Ba i Sitivini, za tapugeleni na Ongu Tabuna, za enga zae pa noka za gua, nari za batia za na malakapi tana Tamaza beto za batia i Jisu za korapa turunana pa kale matuana na Tamaza.

⁵⁶ Beto ari za gua vei, <<Dotu ko!>> <<Qa batia na noka za tarevanga, ko na Tuna na Tinoni za korapa turunana pa kale matuana na Tamaza,>> za gua.

⁵⁷ Ego totonai za qari kuku iranga, ko qari suqutudi na limadi za na talingadi, beto ko qari makarai abutu toto laolia aza.

⁵⁸ Qari ragata votuni pa peguruna na guguzu, beto qari kole buti tarini patu aza. Ria na tinoni qari somana lame dogoria na tagonana i Sitivini za qari vagoreria na dia poko ko qari vakoleria pa kekere nenena maka tinoni koregana, na izongona i Saula.

⁵⁹ Ko totonai qari korapa gonagonai ria, nari za ari za varavara kiu alili vei i Sitivini, <<Kei, Bangara Jisu, mu teku vakarovia na ongonguqu,>> za gua.

⁶⁰ Pa liguna za poja vei zara, nari za nyumu sori tungutungu pa pezo, ko za velavela vei ari, <<Kei

Bangara, muke nguti taridi ria ari za na dia sela ani,>> za gua, beto za loia za na singo.

8

I Paula za Komitia na Ekelesia

¹ Ego ko pa ranena tugu aza za podalai takomiti vikevikere za na ekelesia pa Jerusalema, ko ria doru tinoni vazozoto za qari okoto tapiara lao vei tu pa ia pikata guguzu pa Jiudia beto pa Sameria, goto ria na tinoni tagarunudi gu za qarike keni.

² Goto kaki ria na tinoni za neqi na dia rangerange za qari lao lukana romaromai beto qari keni golomia za na kobukobu tinina i Sitivini.

³ I Saula za mi vamanyao pale za na ekelesia za gua, ko za luge makamakarua ria na ruma tadiria na tinoni, ko za ragata votuvotudi ria doru qari vazozotoa na Bangara, maqota na marene, ko za valugeria pa ruma varipiuna.

Na Nongoro Leana za Tatarae pa Sameria

⁴ Ego ko ria tugu qari okoto tapiara lao vei doru kota za qari vavakatoni rerege za na paranga tana Bangara.

⁵ Ko maka ria i Pilipi. Za lao aza pa guguzu pa Sameria, ko za tarae velavelani tadiria na tinoni ketakoi za na veveina na Karisito.

⁶ Ego ko totonai qari nongoria beto qari batiria ria na roiti varivagabaradi za roitidi i Pilipi, nari za qari makarai vainongoro voleanadi ria na puku minete tinoni ria na tinarae ti Pilipi.

⁷ Ria na zoku za koleria na ongongu ikeredi za qari lukana gagateana totonai za ijiju votu paledi aza tadiria ria na ongongu ikeredi, beto zoku ria

za uke kale kaki kobu tinidi beto qari qao za qari tasalana tugu.

⁸ Ko qari qera beto ria doru pa guguzu aza.

⁹ Ego na suverena tugu pa guguzu aza za maka tinoni porenana potana varivagabarana, na izongona i Saimone. Ko za tori dori zovai tu qari kole gabagabarani ria na tinoni Sameria ria na nana roiti varivagabaradi za kole roroitidi pa nana potana. Ko makana ba za pojai za maka tinoni poreveveina jola aza za gua.

¹⁰ Ko na guguzu doruna, peki na lavata, za perangaina qari kole vainongoro lao valeanani aza, beto ari qari gua vei, <<Ani tugu aza na neqi tana Tamaza, aza za tagigala na Neqi Lavata,>> qari gugua.

¹¹ Ko na totozo kakazana za qari kole non-gonongoro valeania ria aza, ura za kole valoposo gabaradi na nana potana.

¹² Ba totonai qari vazozotoa ria za na nongoro leana na veveina na binangara tana Tamaza beto na veveina na izongona i Jisu Karisito za taraeni i Pilipi, nari za qari paputaiso beto ria, na maqota na marene.

¹³ Ko i Saimone makana ba za somana vazozoto tugu ko za paputaiso beto za kole tututia i Pilipi. Ko tonai za batiria aza ria na roiti varivagabaradi beto na roiti neqidi lavalavata ti Pilipi, nari za kole gabagabaranana.

¹⁴ Ego totonai qari nongoroni ria na tinoni tagarunudi pa Jerusalema za na veveina qari tori teku vazozotoa tu ria pa Sameria za na paranga tana Tamaza, nari za qari garunu goredi tadiria ari Pita i Jone.

¹⁵ Ko totonai qari gore kamu, nari za qari varavaradi ria qari vazozoto ko mari tekua na Ongu Tabuna qari gua.

¹⁶ (Ura qari tapaputaiso gu pa izongona i Jisu na Bangara ria, goto za oqoro goreria na Ongu Tabuna.)

¹⁷ Ko qari vaopodi na limadi ari Pita i Jone ria, ko qari tekua za na Ongu Tabuna.

¹⁸ Ego totonai za batia i Saimone za totonai qari vaopodi na limadi ria na tinoni tagarunudi nari qari tekua na Ongu Tabuna ria na tinoni, nari za pogoza lame vadi na poata ari kori,

¹⁹ ko ari za gua vei, <<Ara ba mu vaniziu tugu za na neqi zana, ko aza ma vaoponi na limaqu nari mi tekua tugu za na Ongu Tabuna,>> za gua.

²⁰ Nari za oe lao tana i Pita, <<Na mua poata siliva beto ao za mu uke manyaomiu! Ura qu roqueroqua muna vaini na poata ao za na varivana tana Tamaza.

²¹ Kepore na iamu beto nake somanamu pa roiti gami korapa roitini gami ani ao, ura na bulomu za zake gozoro pa dogodogoro tana Tamaza.

²² Mu gabala ko mu loi pale za na mua roiti ikikerena ani beto ko mu varavara lao tana Bangara, ko aza mi taleozonigo za na mua roqueroqu ikerena za kole pa bulomu.

²³ Ura qa batia ara za pugeligo na konokono nyonyorogua beto qu korapa tapiu pa mua sela ao,>> za guni.

²⁴ Nari za tepa lao i Saimone, ari za gua vei, <<Ego, mu varavara lao vaniziu tu tana Bangara ropi, ko mike taroiti taqu aza qu guni ao zana,>> za gua.

²⁵ Ego pa liguna qari poja vaneqineqini beto qari varivagigalaini ari kori za na paranga tana Bangara, nari za qari gabala mule pa Jerusalema. Pana dia rerege mule za qari kole vavakatoni za na nongoro leana tinganai vei guguzu pa Sameria.

I Pilipi beto na Tinoni Itiopia

²⁶ Ego maka mateana tana Bangara za lame ti Pilipi, ko ari za gua vei, <<Mu turu ko mu taloi zae keta pa kale gorenana pa zona za koko pa Jerusalema ko za gore vei pa Qaza, na zona qega,>> za guni.

²⁷ Nari za taloi i Pilipi ko za keni. Ko pa nana rerege za lao kamua aza za maka tinoni Itiopia. Maka tinoni matamata poreveveina aza, beto maka nabulu za kopudi na izizongo ti Kanadesi, na kalao pa Itiopia. Na tiolata ani za zae somanani na vinatarazaena na Tamaza pa Jerusalema,

²⁸ ko pa totozo aza za korapa mule keni nana. Ko za korapa zae goregorenana pa nana topitopilina aza, beto za korapa tiroa aza za na buka ti Aisea na tinoni korokorotai.

²⁹ Nari ari za gua vei ti Pilipi za na Ongu tabuna, <<Mu lao ko mu rerege tata pa topitopilina zana,>> za guni.

³⁰ Nari za abutu tata lao pa topitopilina i Pilipi za gua, nari za nongoria za korapa tiroa aza za na kutikuti ti Aisea na tinoni korokorotai, ko za nanazia, <<Ae vei qu gilagilaimua tugu ao na ginuana aza qu korapa tiroa zana?>> za guni.

³¹ Nari za oe lao za na tiolata aza, <<Qokolo, ko bi mija tu! Kepore maka tinoni bi vakabere vaniziu vei ari, za ae vei beto mana boka vakaberia?>> za gua. Ko za kukua i Pilipi, nari za keza i Pilipi ko za nyumu tavitia pa topitopilina.

³² Na kobu kutikuti ti Aisea za kole tiroa aza za ari za gua vei,

<<Za maka moqaza podeke vei na sipi za tatoka lao ko mina takubolo vauke aza, beto za vei tugu na lami zake vageu pa moena na tinoni za ngabungabutura na vurungu sipi,

nari za aza ba zake izongo vageu podeke tugu.

³³ Za tavakea pa ngangangulu beto zake tatoka totonai qari pitua.

Kepore maka tinoni bi gilagilai na tutina, ura za tateku pale pa pezo za nana toa,>> za gua.

³⁴ Ego ko za nanaza laolia na tiolata ani i Pilipi, <<Mu ule vaniziu, na veveina i zei za pojai na tinoni korokorotai ani? Na veveina makana tugu, ba maka goto tinoni tu?>> za gua.

³⁵ Nari za podalai vavakato tugu pa titiro ani i Pilipi, ko za vakabere lao vani za na nongoro leana na veveina i Jisu.

³⁶ Ego ko pa korapana na dia rerege gore pa zona ari kori za qari kamua za maka ia za kolea na pie, nari za paranga lao ti Pilipi za na tiolata ani, <<Dotu ko, zana gu za na pie! Ae za vei ko manake boka tapaputaiso ara?>>* za gua.

³⁸ Ko za vanogotoia na tiolata za na topitopilina, ko qari makarai gore pa pie ari kori Pilipi, ko za paputaisoia i Pilipi aza.

8:33 Aisea 53.7-8. * **8:36** Kaki kutikuti kolekoledi za qari valaoa na pikata 37, ari za gua vei: Nari ari za gua vei i Pilipi, <<Vei muna vazozoto pa doru bulomu, nari ko boka gu,>> za gua. Nari ari za gua vei za na tiolata, <<Ara qa vazozotoa i Jisu Karisito za na Tuna na Tamaza,>> za gua.

³⁹ Totonai qari paro pa pie ari kori, nari zake oriavo tugu oqanai toka vakenia na Ongonguna na Bangara i Pilipi, ko na tiolata ani zake bati sogai i Pilipi. Beto za tutia na zona ko za qeraqera mi keni nana za na tinoni aza.

⁴⁰ Goto i Pilipi za pa guguzu pa Azotasi mule za tabata. Ko za rerege vavakatonu aza za na nongoro leana tadiria doru guguguzu, tinganai za kamu tu pa Sizaria.

9

I Paula za Gabala (Roiti 22.6-16; 26.12-18)

¹ Ego ko i Saula za kole singo manginidi za nana paranga varivamatagutu ko mina vaukeria ria na sepele tana Bangara za gua. Ko za lao aza tana kuta iama lavata,

² ko za teparia ria na leta mari lao tadiria pa ruma varikamudi pa Damasikasi, ko vei mina bati poaria ria qari tutia na Zona tana Bangara, nari za mina piuria, marene na reko, ko mina toka muledi pa Jerusalema za gua.

³ Ego ko pa nana rerege lao ko za tata kamua pa Damasikasi aza, za malara votu lame vasiboro pa noka za maka kabere ko za gona varilivutai lao tana.

⁴ Nari za lotu gore pa pezo aza, beto za nongoria za maka mamalaingi ari za gua vei, <<Saula! Saula! Ae za vei ko qu komitiziu ara ao?>> za gua.

⁵ Nari za oe lao aza, <<I zei ao, Bangara?>> za gua.

Nari ari za gua vei aza, <<Ara i Jisu aza qu korapa komitia ao.

⁶ Ba mu turu, ko mu luge lao pa guguzu pa Damasikasi, ko ketakoi tu pala mina taule vanigo aza muna roitini ao>> za gua.

⁷ Ko ria na tinoni qari somana tutia i Saula za qari turu ke vagala gu koledia. Qari nongoriadia tugu za na mamalaingi, ba qarike batia na tinonina.

⁸ Beto za turu pa pezo i Saula, ko mi vaiqolia za na matana za gua, ba zake boka batabata. Ko qari arua gu na limana beto qari tita laoni pa Damasikasi aza.

⁹ Ko kue rane zake batabata, zake tekuteku na buku aza.

¹⁰ Ego ko na suverena tugu pa Damasikasi za maka sepele, na izongona i Hananisi. Ko na Bangara za paranga tana pa dogodogoro, <<Hananisi!>> za guni.

<<Ani ara, Bangara,>> za gua aza.

¹¹ Nari za paranga lao tana za na Bangara, <<Mu turu, ko mu lao pa zona na izongona Tuvizi, ko mu nyaqoa pa ruma ti Jiudasi za maka tinoni pa Tasosi, na izongona i Saula. Ura za korapa varavara aza,

¹² ko za tori batia tu aza pa dogodogoro za maka tinoni na izongona i Hananisi za luge ko za vaoponi na limana aza ko mi batabata soga za gua,>> za gua.

¹³ Nari za oe lao i Hananisi, <<Bangara, qa tori nongoroni tu tadiria kubo tinoni ara na veveina za na tinoni ani, ko na kubo ngangangulu za tori roitidi tu tadiria na tinoni tamu pa Jerusalema ani.

¹⁴ Ko koviria za teku neqi tadiria na kuta iama aza, ko mina piu tekuria ria doru qari vatarazaego ao,>> za gua.

¹⁵ Nari za paranga lao tana za na Bangara, <<Mu lao gu, ura ani za na tinoni tamijatana taqu ko mina pogoza laoni na izongoqu tadiria na tinoni karovodi, tadiria na bangabangara, beto ko tadiria na tinoni Izireli.

¹⁶ Ura ara mana vabatini ria na vitigi mina gozoro taleni na izongoqu ara aza,>> za gua za na Bangara.

¹⁷ Nari za taloi lao i Hananisi, ko za lao tugu kamua za na ruma za suveria i Saula, ko za vaoponi na limana aza. Beto ari za guni vei, <<Saula, taigu, na Bangara, aza i Jisu za votu tamu totonai qu korapa lamelamemua ao pa zona, za garunuziu ara, ko ao mu boka batabata sogu beto ko mu tavapugeleni na Ongu Tabuna za gua,>> za gua.

¹⁸ Pana totozo tugu aza za lotu pa matana i Saula za maka za za vei na kadena na igana, ko za batabata sogu aza. Beto za turu ko za tapaputaiso aza,

¹⁹ beto pa liguna za tekuteku nari za neqi sogu za na tinina.

I Saula za Tarae pa Damasikasi

Ego ko za suvere tavitiria ria qari vazozotoa na Bangara pa Damasikasi ka viza rane mae tu i Saula.

²⁰ Ego beto nake zovaina za podalai tarae velavelani gu i Saula pa doru ruma varivarikamuna i Jisu, ko i Jisu tugu za na Tuna na Tamaza za gua.

²¹ Ko ria doru qari nongoria aza za qari gabara beto, ko ari qari gua vei, <<Qokolo, ani tugu za na tinoni za komiti vikevikereria ria pa Jerusalema, ria qari vatarazaea nizongona tugu na Bangara

ani! Ko na kuta lame tana pani za mina piu tekuria ria na tinoni vevei ria ko mina toka mule laodi tadiria na kuta iama za gua!>> qari gua.

²² Ba zake mako gore za na neqina na tarae ti Saula, ko za varuraria ria na tinoni Jiu qari suvere pa Damasikasi beto za vilasa vakabekabere vadi za i Jisu za na Karisito za gudi.

²³ Ego qari jola kubo rane, nari za qari varikamu ria na Jiu ko qari kuoni ko mari vaukea aza qari gua.

²⁴ Ba qari vavakato vani ria kaki tinoni i Saula za na veveina qari kuoni. Qari kole kopu tokatokaia ria ria na atakamanadi na toba pa guguzu na rane na bongi, ko mari vaukea aza qari gua.

²⁵ Ba qari titai ria na nana sepele maka bongi i Saula, ko qari vavotu veini pa maka tapururuna na tobana na guguzu, beto qari vasikulu gorea pa maka mane.

I Saula za Suvere pa Jerusalema

²⁶ Ego tonai za kamu pa Jerusalema i Saula, nari za kole podekia ko bi somana tavitiria ria na tinoni tana Bangara ketakoi za gua, ba qari kole matagutuni ria aza, ura qarike vazozotoa ria za maka tinoni tana Bangara aza.

²⁷ Nari za aru tekua i Banabasi aza ko za toka laoni tadiria na tinoni tagarunudi aza, beto ko za vakabere vadi i Banabasi aza vei i Saula za batia i Jisu pa zona beto ko i Jisu za paranga tana. Beto ko za vavakato vadi mutugu aza aza vei za tarae vaneqineqini i Saula pa Damasikasi za na izongona i Jisu.

²⁸ Ego ko za somana tavitiria ria na tinoni tana Bangara i Saula, ko za boka rerege votu luge pa

Jerusalema, beto za kole tarae vaneqineqini aza za na izongona na Bangara.

²⁹ Za parangaria beto za varigua tugu vei tadiria na tinoni Jiu qari parangani na paranga Qiriki, nari qari podekia ko mari vaukea tugu qari guni ria aza.

³⁰ Ba totonai qari nongoro vaia ria na tinoni qari vazozotoa na Bangara za vei aza, nari za qari toka goren pa Sizaria i Saula beto qari garunu vakenia pa Tasosi.

³¹ Ego ko pa totozo aza za suvere pa bule za na ekelesia doruna pa Jiudia, pa Qalili, beto pa Sameria. Ko za iolo beto za toa zae pa pangagana na Bangara beto pa varivaneqi tana Ongu Tabuna, ko za pidoko zae za na ekelesia.

I Iniasi za Tasalana

³² Ego za kamua maka totozo za kole rerege lao doru kota ovikiria ria na guguzu i Pita, nari za gore kamuria ria na tinoni tana Tamaza pa Luda.

³³ Ko ketakoi za gozoria aza za maka tinoni na izongona i Iniasi, za kole laonana gu pa lovu ka vesu aoro, ura za uke kale na tinina.

³⁴ Nari za paranga lao tana i Pita, <<Iniasi, za tori salanigo tu i Jisu Karisito ao! Mu tatakole ko mu aru valeania na mua lovu,>> za guni. Nari zake oriavo tugu tatakolena aza.

³⁵ Totonai qari batia ria doru tinoni qari suvere pa Luda beto pa Saroni za tasalana vei i Iniasi, nari za qari gabala lao tana Bangara ria.

I Dokasi za Tavatoa Mule

³⁶ Ego na suverena pa guguzu pa Jopa za maka reko za somana vazozotoa na Bangara, na izongona i Tabita. (Na izongona aza pa paranga Qiriki i Dokasi.) Zoku roiti leadi beto na variia tokadi ria na tinoni varivasevidi za roroitidi aza.

³⁷ Ko pa totozo aza za kamua na mo aza ko za uke, ko qari vatanaia na kobukobu tinina beto za qari zae vakolea pa lose pa nulu.

³⁸ Ego pa Jopa za zake zou pa Luda, ko totonai qari nongoroni ria na tinoni tana Bangara za i Pita za korapa gu pa Luda, nari za qari garunu valaoria ari kori tinoni, ko qari tepa vitivitigia i Pita, <<Muke veidigami, mu siqarai lame tadigami pa Jopa!>> qari guni.

³⁹ Nari za taloi i Pita ko za tutiria ari kori. Totonai za kamu aza nari za qari toka zaeni pa lose pa nulu. Qari turu varilivutaini ria doru nabonaboko i Pita, ko qari kole lukana, beto qari vabatini aza ria na pokogojodoruru beto kaki goto poko mule za pitiria i Dokasi totonai za korapa suvere tavitirianana.

⁴⁰ Ego za iju votudi pa lose i Pita ria doru beto za nyumu sori tungutungu ko za varavara, beto za balinga mule pa kobukobu tinina na reko ko ari za gua vei, <<Tabita, mu tatakole!>> za guni. Nari za vaiqoloria za na matana, ko tonai za batia i Pita nari za tatakole aza.

⁴¹ Za alaka laoni na limana i Pita, ko za bako vaturua. Beto za kukuria ria na tinoni tana Tamaza beto ria na boko nabonaboko ko za loi lao vadi na tori toa mulena tu aza.

⁴² Ego ko na nongorona aza za rerege doru kota pa guguzu pa Jopa ko ria zoku tinoni za qari vazozotoa na Bangara.

⁴³ Beto za suverenana mae tu kubo rane pa Jopa i Pita tana maka tinoni za roroitidi na kopo manugu, na izongona i Saimone.

10

I Pita beto i Koniliasi

¹ Ego na suverena tugu pa Sizaria za maka tinoni na izongona i Koniliasi, na tinoni matamata gogoto, ko na minete tinoni varipera aza za qari gitalani na Minete Itali.

² Maka tinoni nabuna pa vatarazaena na Tamaza beto ko aza beto ko ria na nana tatamana za qari pangagani tugu za na Tamaza. Za toani tugu aza za na tokatokadi ria na tinoni Jiu varivasevidi beto doru totozo za varavara lao tana Tamaza aza.

³ Pana maka rane padana kue koloko jola kora rane, za batia aza pa dogodogoro za maka mateana tana Tamaza za lame tana ko ari za gua vei, <<Koniliasi!>> za guni.

⁴ Nari za dogoro vatogaza laoa i Koniliasi aza, beto pa nana matagutu za ari za gua vei, <<Ae vei, Bangara?>> za gua.

Nari za oe lao tana za na mateana, <<Ria na varavara tamu beto na mua roiti varitokai tadiria na tinoni varivasevidi za qari vei na merumeru qari vaqerai na Tamaza.

⁵ Ko koviria mu garunu laodi pa Jopa ria kaki tinoni, ko mari toka valameni za maka tinoni na izongona i Saimone Pita.

⁶ Za korapa suverenana pa ruma ti Saimone, maka tinoni roroiti kopo manugu, aza. Ko na ruma tana za tata pa nole,>> za gua za na mateana.

⁷ Ego ko tonai za taloi keni za na mateana za kole parangia, nari za kuku tekuria i Koniliasi ari kori nana nabulu beto maka solodia za somasomana adonia na garunu tana. Ko na solodia aza ba na nabuna tugu vei pa nana rangerange.

⁸ Ko pa liguna za poja vakabere vadi ria doru vei za pojani na mateana, nari za garunu valaoria pa Jopa.

⁹ Ego ko za jola maka bongi ko na ranena qari korapa rerege lao ria ari ko totonai qari tata kamu pa guguzu Jopa, nari za zae pa batuna na ruma pa manogori koloko i Pita ko za varavara.

¹⁰ Za vaia na burana i Pita ko za kole nyorogua tekuteku. Ko totonai qari korapa vatanani ria za na tekutekuna, za batia aza za maka dogodogoro.

¹¹ Za batia aza za na noka za tarevanga beto maka zava za vevei maka poko revarevatana lavata za titi gore lagereni ka made uquna ko za lagere toga pa pezo.

¹² Ko pa korapana na udude aza qari kole ria doru manugu mademade nenedi, ria na manugu qari gavere na gutolo, beto ria qari tatava.

¹³ Beto za lame za maka mamalaingi tana, <<Pita, mu turu! Kubolo ko mu tekuteku!>> za gua.

¹⁴ Nari za oe lao i Pita, <<Tapata jola, Bangara! Ura qa oqoro izongo tekuria ara ria na zakazava qari paji beto qarike lioso vei ari,>> za gua.

¹⁵ Nari za paranga mule na vinaori totozo za na mamalaingi, <<Ria na zakazava za tori valiosoria tu na Tamaza, za ao muke vapajiria,>> za gua.

¹⁶ Ego ko kue totozo za vei zara beto za tateku vamule zae pa noka za na poko revarevatana aza.

¹⁷ Ego ko totonai za korapa rovekaputia i Pita za na ginuana na dogodogoro za batia, nari za ria na tinoni za garunuria i Koniliasi za qari tori nanaza votuni tu ko qari tori batia tu za na ruma ketakoi za suveria i Pita, ko qari tori korapa tu turudia pa moena na bara pa ruma aza.

¹⁸ Qari kuku ko qari korapa nanazani za ketakoi tugu beka za suvere i Saimone aza maka izongona i Pita qari gua.

¹⁹ Ko totonai za korapa rove varilivutaini i Pita za na dogodogoro ani, nari za paranga tana za na Ongu tabuna, <<Dogoro, ari kue tinoni za qari korapa nyaqogo ao.

²⁰ Mu siqarai gore gozororia ko muna tutiria. Munake orirabeke, ura ara tugu qa garunu valameria zara,>> za gua.

²¹ Ego ko za gore kamuria i Pita, ko za parangaria, <<Ani ara gamu korapa nyaqozui. Ko na za za na kutana na lame tadigamu?>> za gudi.

²² Nari qari oe lao ria, <<I Koniliasi, na tinoni matamata gotogoto, za garunugami gami. Maka tinoni tuvizina ko za pangagani na Tamaza aza, beto ko qari dogoro valavatia tugu ria doru tinoni Jiu aza. Maka mateana tabuna za ule vamomoe vani aza ko aza za sorugo ao ko muna lao pa nana ruma, ko aza mina nongororia ria vei muna lao pojaria ao za gua,>> qari gua.

²³ Ego beto za kuku valugeria i Pita ria, ko qari ipumaka tu tana.

Ego ko za rane soga nari za taloi ko za tutiria ria i Pita. Ko kaki ria na tinoni tana Bangara pa Jopa za qari somana tutia tugu i Pita.

²⁴ Ego za jola maka bongi ko na ranena nari za qari lao kamu pa Sizaria. I Koniliasi za tori soru vakamura tu ria na turana beto ria na nana baere, ko za korapa adonororia mari lame.

²⁵ Ko aza tugu mi luge lao pa leo ruma za gua i Pita, nari za lao i Koniliasi ko za gozoria beto za nyumu sori ko za valavatia aza.

²⁶ Ba za aru vaturua i Pita aza, beto ari za paranga veini, <<Mu turu, ara ba maka tinonigu,>> za guni.

²⁷ Qari kole variparaparanga ari kori, beto mi luge lao za gua i Pita nari za batiria ria na kubo tinoni za qari tori varikamu adono tu.

²⁸ Za paranga lao tadiria i Pita, <<Gamugilagilaimiu za tabunana pa tinarae tadigami na Jiu za vei maka tinoni Jiu mina suvere tavitiria babi somana baereria na tinoni karovodi. Ba ara za na Tamaza za tori vabatiniziu tu ko manake giganani za paji babi zake lioso za maka goto tinoni.

²⁹ Ko za vei za totonai za lame na nyaqo nari za qake daiqua, goto qa lame gu. Ko koviria za qa nyorogua gilagilai ara aza vei beto gamu nyaqoniziu gamu,>> za gua i Pita.

³⁰ Nari za paranga i Koniliasi, <<Pa nue ko na totozo vei tugu koviria, za qa kole varavara pa qua ruma na kue koloko jola korapa rane ara, nari za votu turu pa moequ ara za maka tinoni za poko kilakilanga.

³¹ Ko ari za gua vei aza, <Koniliasi, za tori tanongoro tu tana Tamaza za na mua varavara, beto ko ria na mua roiti varitokai lao tadiria na tinoni varivasevidi za qari vei na merumeru za vaqerai na Tamaza.

³² Ko mu garunu laodi pa Jopa ria kaki ko mari kuku valamea i Saimone, maka izongona i Pita. Na tinoni aza za korapa suvere pa ruma ti Saimone na tinoni za roroiti kopo manugu, ko na nana ruma za tata gu pa nole,> za gua.

³³ Ko za vei gu za qa garunu tinoni ko qari keni nyaqogo ao, ko za leana jola za qu lame kamugami. Ko koviria za gami doru za gami varikamu beto pa moena na Tamaza ko mami nongororia ria doru zakazava vei za garununigo na Bangara ao ko muna pojaria,>> za gua i Koniliasi.

Na Paranga ti Pita

³⁴ Ego nari za paranga i Pita, <<Koviria qa vakabere valeania ara za zozoto tugu za na Tamaza zake tokatoka kaleni maka tinoni gu.

³⁵ Goto pa doru pupuku tinoni za na tinoni za pangagani za na Tamaza beto za roitini aza za tuvizi, nari za aza za na tinoni za vaqerai na Tamaza aza.

³⁶ Gamu tori gilagilaimiu tu gamu za na nongoro za garunu laoni na Tamaza tadiria na tinoni Izireli, na nongoro leana na veveina na bule ti Jisu Karisito, aza na Bangara tadiria doru tinoni.

³⁷ Ko gamu tori gilagilaimiu tugu gamu aza vei za pidoko doru kota pa pikata guguzu Jiudia, za podalai tugu pa Qalili pa liguna za tarae velavelani na paputaiso i Jone.

³⁸ Ko gamu gilagilaimiu tugu gamu i Jisu pa Nazareti, aza na tinoni za udukia na Tamaza ko za vapugeleni na Ongu Tabuna beto na neqi. Ko za rerege lao lameria aza za doru kota ko za roitidi za na roiti leadi beto za salanaria ria doru za

ngangaguluria na bangaradi na tomete, ura na Tamaza za kole somana tana.

³⁹ Ko gami za na tinoni gami batiria ko gami vavakatodi ria doru zakazava za roitidi aza pa Jerusalema beto kaki guguzu mule pa Jiudia. Aza tugu za qari vatitia pa korosi ko qari vaukea,

⁴⁰ ba aza tugu za vaturu mulea na Tamaza na rane vinaue, beto za vabati votudigami na Tamaza aza.

⁴¹ Nake tadiria doru tinoni za votu aza, ba tadiria gu na tinoni za tori mijataria tu perangaina ko mari vavakatoni aza. Ko tadigami gu za votu aza, gami gami tekuteku na buku tavitia aza pa liguna za turu mule pa uke.

⁴² Beto za garunugami aza gami ko mami tarae velavelani beto mami poja vaneqineqini za aza tugu za mijatia na Tamaza ko mina tutidi ria na tinoni toadi beto na ukedi za gua.

⁴³ Ko na veveina tugu aza za ria doru tinoni korokorotai za qari vavakatoni, ko ria doru mari vazozotoa aza za mari taleozo ria na dia sela pa izongona aza qari gua,>> za gua i Pita.

Ria na Tinoni Karovodi qari Tekua na Ongu Tabuna

⁴⁴ Ego ko totonai za korapa pojaria i Pita ria na zakazava ari, za goreria na Ongu Tabuna ria doru qari korapa nongonongoro pa paranga tana.

⁴⁵ Ko qari gabara jola ria na tinoni Jiu qari vazozotoa na Bangara beto ko qari koko tuti lamea i Pita pa Jopa, ura qari batia za tadiria na tinoni karovodi ba za vagorea tugu na Tamaza za nana varivana, na Ongu Tabuna.

⁴⁶ Ura qari nongororia za ria na tinoni karovodi za qari okoto parangadi na gotogoto parangadi beto qari kole vatarazae valavatia za na Tamaza.

Nari za paranga i Pita,

⁴⁷ <<I zeï mina boka suqutudi na kolo ko marike boka paputaiso ria ari? Ura ria ari za qari tekua na Ongu Tabuna vei vaputaputa tugu za taroiti tadigita,>> za gua.

⁴⁸ Beto za pojadi i Pita ria ko qari tapaputaiso pa nizongona i Jisu Karisito. Pa liguna za vei zara, za qari tepai ria i Pita ko mi suvere mae tadiria kaki rane qari guni.

11

I Pita za Vavakato tadiria na Ekelesia pa Jerusalema

¹ Ego ko qari nongoroni ria na tinoni tagarunudi beto ria na tinoni pa Jiudia qari vazozotoa na Bangara za na veveidi ria na tinoni karovodi qari teku vakatapia za na paranga tana Tamaza.

² Ko totonai za mule zae pa Jerusalema i Pita, nari za qari talea ria qari vaporeveveinaia na pobe aza.

³ Ari qari guni vei aza, <<Ao za qu lao suvere tadiria qarike tapobe beto ko qu tekuteku tavitiria ria ao,>> qari guni.

⁴ Nari za podalai paranga i Pita ko za kilipuputu vadi ria na zakazava vei qari taroiti. Ari za gudi vei,

⁵ <<Totonai qa korapa varavara pa guguzu pa Jopa ara, nari za qa dogoria za maka dogodogoro. Qa batia ara pa dogodogoro za maka zava lavata

za vevei maka poko revarevatana lavata za titi gore lagereni ka made uquna, za koko lagere vei pa noka ko za lagere toga pa kekerequ ara.

⁶ Qa dogoro viloviloto valeania nari qa batiria pa leona ria na manugu mademade nenedi pa pezo, na manugu qari gavere beto qari gutolo, beto ria na manugu qari tatava pa galegale kota.

⁷ Beto qa nongoria ara za maka mamalaingi ari za guniziu vei, <Pita, mu turu! Kubolo ko mu tekuteku!> za guniziu.

⁸ Ba qa paranga ara, <Tapata jola, Bangara! Ura oqoro izongo pore maka zakazava za paji babi zake lioso vevei ari za tori kura mae tu pa ngujuqu ara,> qa gua.

⁹ Nari za na vinaori totozo za paranga lagere vei pa noka za na mamalaingi, <Ria na zakazava za tori valiosoria tu na Tamaza, za ao muke vapajiria,> za gua.

¹⁰ Ko kue totozo za roiti vei zara beto za tateku vaiolo mule zae pa noka za doru zakazava.

¹¹ Ko pa totozo tugu aza za ari ka kue tinoni za qari tori turudia tu pa moena na atakamana ruma qa korapa suveria ara; ria za qari tagarunu koko pa Sizaria ko qari lame nyaqoziu ara.

¹² Beto za pojaniziu na Ongu Tabuna ara ko munake orirabeke goto mu gore gu ko mu tutiria za guniziu. Ko ari ka vonomo tavitiqu qari vazozotoa na Bangara ari za qari somana tutiziu tugu vei ara, ko gami lao kamu ko gami luge za pa ruma ti Koniliasi.

¹³ Ko za ule vadigami aza za vei za batia aza maka mateana perangaina za turu pa nana ruma beto ari za guni vei, <Mu garunu laodi pa Jopa

ria kaki ko mari kuku valamea i Saimone, maka izongona i Pita.

¹⁴ Ko aza mina vavakato vanigo za na nongoro vei beto muna taalo ao beto doruna na mua tata-mana,> za guni.

¹⁵ Ko totonai qa korapa podalai paranga ara, nari za gore gu tadiria za na Ongu Tabuna, vei vaputaputa tugu totonai za gore tadigita pa podapodalaina.

¹⁶ Qa roqueroqu kamua ara za na paranga tana Bangara, aza ari za gua vei, <I Jone za varipaputaisoni na kolo, goto gamu za muna tapaputaisoni na Ongu Tabuna,> za gua.

¹⁷ Ko vei maka moqaza varivana tugu aza za vadigita gita totonai taqe vazozotoa na Bangara i Jisu Karisito za vadi tugu ria, nari za i ze i ara ko ba kole susulai za na Tamaza?>> za gua i Pita.

¹⁸ Ego ko totonai qari nongororia ria na zakazava ari, nari za qarike vagala ria goto qari vatarazaea gu za na Tamaza, ari qari gua vei, <<Koi, zozoto tugu! Ria na tinoni karovodi ba na Tamaza za vadi tugu na lolomo ko mari gabala ko mari tekua za na toa>> qari gua.

Na Ekelesia pa Anitioki

¹⁹ Ego ko ria na tinoni qari okoto taqaaqata pa ngangangulu za poraka votu totonai za tavauke i Sitivini za qari okoto tapipiara ko kaki qari kamu tu pa Poinikia, pa Saeparasi, beto ko pa Anitioki. Ko qari vavakatoni rerege ria za na nongoro, ba qarike vavakato za tadiria na goto tinoni, goto tadiria na tinoni Jiu gu.

²⁰ Ba koledia ria kaki tinoni pa Saeparasi beto pa Saerini qari vazozoto, ko ria za qari lao pa Anitioki ko qari vavakatoni beto qari taraeni tugu vei tadiria na tinoni karovodi za na nongoro leana na veveina i Jisu na Bangara.

²¹ Ko na neqi tana Bangara za somana tadiria, ko na motadi ria qari vazozoto ko qari gabala tutia na Bangara.

²² Ego ko na nongorodi ria ari za kamu tu pa ekelesia pa Jerusalema, ko qari garunia ria i Banabasi ko za gore pa Anitioki.

²³ Ko tonai za gore kamu pa Anitioki i Banabasi, za batia za na roiti variroqu tana Tamaza tadiria na tinoni, ko za qera jola aza ko za sovutu vaneqiria ria doru ko marike munyala goto mari togaza vanabu tana Bangara za gudi.

²⁴ Ura maka tinoni leana tugu beto za tavapugeleni na Ongu Tabuna beto na rangerange i Banabasi. Ko na motadi ria na tinoni qari tavagabala lao tana Bangara.

²⁵ Ego beto za jola lao tu pa Tasosi i Banabasi ko za keni nyaqoa i Saula.

²⁶ Ko totonai za batia i Saula, nari za toka laoni pa Anitioki. Ko maka aoro doruna za qari suvere tavitiria ria na ekelesia ketakoi beto qari varivagigalai tadiria na minete tinoni ketakoi. Ko pa Anitioki tugu za ria na tinoni qari tutia i Jisu za qari tagigala momoe na tinoni Kirisitiani.

²⁷ Ego ko pa totozo tugu ria za qari taloi pa Jerusalema ria kaki tinoni korokorotai ko qari gore pa Anitioki.

²⁸ Ko maka ria, na izongona i Aqabasi, za turu ko za poja vakabekaberia aza pa neqi tana Ongu

Tabuna za na veveina na songe lavata mina raja pa kasia guguzu doruna za gua. (Ko na songe aza za raja pa totozo za korapa kuta bangara pa Romu i Kolodiasi.)

²⁹ Ko qari varivaegoni ria na tinoni tana Bangara pa Anitioki za maka roquroqu, ko aza vei qari bokai za mari okoto vakole kalea ria na tinoni ko mari vazae vadi ko mari tokadi ria na tinoni tana Bangara qari suvere pa Jiudia qari gua.

³⁰ Ko qari vagore votua tugu za na dia roquroqu, ko qari vapogozodi ari Saula i Banabasi za na dia varivana ko qari zae vadi ari ka viza tiolata pa Jerusalema.

12

Kaki Ngangangulu Mule qari Gozororia ria na Tinoni tana Bangara

¹ Ego ko pa totozo tugu aza za aru tamanaria na bangara i Herodi ko za aru nganganguluria ria kaki pa ekelesia.

² Ko za kujuku vaukeni benete i Jekopi na taina i Jone.

³ Beto tonai za batia za ria na tinoni Jiu qari qera za totonai za roiti vei zara aza, nari za lao mutugu aru tamania i Pita. (Ko ani za taroiti totonai na vavolo Bereti Nake Kovuruna.)

⁴ Za aru tamania i Herodi i Pita, ko za lao valugea pa ruma varipiuna, beto ari ka made puku solo-dia, okoto ka mademade tinoni pa maka pukuna, za qari kole kopuni aza. Za tori vakoleni roquroqu tu i Herodi za pala pa liguna na vavolo Alokata za mina toka votu laoni ko mina tatuti pa moedi ria na tinoni i Pita za gua.

⁵ Ko i Pita za takopu pa ruma varipiuna, ba ria na tinoni pa ekelesia za qarike mako gore na kole varavara laoni tana Tamaza i Pita pa totozo aza.

I Pita za Tatoka Votu pa Ruma Varipiuna

⁶ Ego ko na bongina beto totonai mina rane za i Herodi pala mina toka votu pitua i Pita za gua, za i Pita qari piuni kori seni ko qari vaputai pa varikorapaidi ari kori solodia aza, beto ria kaki solodia za qari kole kopu pa atakamanana na ruma varipiuna.

⁷ Beto za votu vasiboro za maka mateana tana Bangara ko za tolanga beto za doru leona na ruma varipiuna. Beto za turu pa keketaina i Pita za na mateana ko za jou vaiqolia, beto ari za guni vei, <<Mu siqarai tatakole!>> za guni. Nari qari lotu taruvatadia pa limana aza ria na seni.

⁸ Ego beto za paranga tana za na mateana, <<Mu dokonigo na mua beleti, beto mu vazaea na mua sadolo,>> za gua. Nari za roiti vei tugu i Pita. Beto za paranga mule tana za na mateana, <<Mu udenigo na mua koti, beto mu tutiziu,>> za guni.

⁹ Ko za tuti votu i Pita, ba zake gilagila vatavagi-galia aza za vei na zakazava zozotona aza za roitini na mateana tana. Za roquroqua i Pita za palu maka dogodogoro za puta engai aza za gua.

¹⁰ Qari rerege valaqao jolani ari kori za na puku tinoni kopu momoe, beto za qari lao mule jolani za na vinaori, beto za qari lao kamua za na atakamana aeana beto ko za votu lao pa guguzu lavata. Za tarevanga vadi makana za na patena na atakamana aza, ko qari votu lao tutia ari kori za maka zona. Ketakoi za taloi vasiboro ti Pita za na mateana ko za keni nana.

¹¹ Ko pa totozo tu aza za tavagigala na roquna i Pita, ko ari za gua vei, <<Koi, koviria tu qa gilagilai ara za zozoto tugu za na Bangara za garunia na nana mateana ko za aloziu pa neqi ti Herodi, beto ko pa doru ginugua qari korapa nyoroguani ria na tinoni Jiu ko mari taroiti qari gua,>> za gua.

¹² Totonai za gilagila valeania aza za vei zara, nari za lao pa ruma ti Mere na tinana i Jone za gua, aza maka izongona i Maka, nari za ketakoi qari korapa suvere varikamu ko qari korapa varavara ria na kubo tinoni.

¹³ Za kole kikia pa atakamana i Pita, nari za lao ko mi revangia na atakamana za gua za maka nabulu reko, na izongona i Roda.

¹⁴ Ba totonai za nongoro gilagilai aza za na mamalaingina i Pita, nari za qera vitivitigi aza ko zake revangia za na atakamana, goto za abutu mule luge tu ko za lao ule vadi za i Pita za korapa turunana pa peguru za gudi.

¹⁵ Ba ari qari paranga veini ria aza, <<Koi, ao qu rura, siu!>> qari guni. Ba za gigirigana tugu za zotonana tugu za gua za na nabulu reko. Nari za qari paranga ria, <<Ego, ko mina vei za na onguna gu zana,>> qari gua.

¹⁶ Ba zake koroto na kole kikia i Pita, ko qari lao revangia na atakamana qari gua nari za qari batia aza tugu, ko qari gabara vitivitigi.

¹⁷ Ba za vamokomoko laodi na limana i Pita ria ko qari nogoto, beto za ule vakabere vadi aza vei na Bangara za toka votuni pa ruma varipiuna. Beto ari za gudi vei, <<Muna pojani i Jekopi beto ria qari vazozotoa na Bangara ria na zakazava

ari,>> za gudi, beto za votu ko za taloi lao pa maka goto ia tu i Pita.

¹⁸ Ego ko totonai za rane za na kota, nari za qari rura takulanga betodia ria na tinoni kopu pa ruma varipiuna, ko ari qari variparanga vei, <<Qokolo, ko na za za vakamuni i Pita!>> qari gua.

¹⁹ Za varigarununi i Herodi za na nyaqona i Pita ba qarike boka batia, nari za nanaza vilovilotoria ria na tinoni kopu beto za varigarunu ko qari vauke paledi. Beto za taloi pa Jiudia i Herodi, ko za gore suverenana pa Sizaria.

Na Uke ti Herodi

²⁰ Ego za tagigiri vitivitigidi i Herodi ria na tinoni pa Turosi beto ko pa Sidoni. Nari qari makarai maka pa roquroqu ria pa kori guguzu ari ko qari lao za ti Herodi. Pa liguna qari baere vatatai i Balasitasi, na kuta nabulu poreveveina pa ruma bangara ti Herodi, ko mi tokadi qari guni, za beto qari makarai lao tepai ria za na bule ti Herodi, ura na tekutekuna tadiria za qari koko lame vei gu pa guguzu za bangaradi i Herodi.

²¹ Ko tonai za kamua za na rane za tanguti ko mari varikamu, za vazaeria i Herodi ria na nana poko bangara, beto za lao nyumu pa nyumunyununa bangara ko za kole paranga lao za tadiria na tinoni.

²² Ba qari kukuku ria na tinoni, ari qari gua vei, <<Koi, na mamalaingina na Tamaza zozoto ani, nake tinoni!>> qari gua.

²³ Ko pa liguna gu aza za lao tu maka mateana tana Bangara ko za vauke pale i Herodi, ura zake valavatia aza za na Tamaza. Ko za gania na ulozo za na tinina ko za ukenana aza.

²⁴ Ego ko na paranga tana Tamaza za rerege beto ko za zoku ria na tinoni qari gabala tutia na Bangara.

²⁵ Ari Banabasi beto i Saula za totonai qari vaokotia za na roiti ninabulu qari rerege kamuni pa Jerusalema, nari za qari taloi keni. Ko qari tokai tugu vei i Jone, aza maka izongona i Maka.

13

Ari Banabasi i Saula qari Tamijata beto qari Tagarunu

¹ Ego pa ekelesia pa Anitioki za koledia ria kaki tinoni korokorotai beto na tinoni varivagigalai. Kaki ria ari Banabasi, i Simione aza qari kukukuni na Tinoni Kuduru, i Lukasi na tinoni Saerini, i Manaeni aza na tapauzuna pa ruma ti Herodi na bangara, beto i Saula.

² Totonai qari kole nabuluni ria za na Bangara beto qari tabutabu ganigani, nari za ari za gua vei za na Ongu Tabuna, <<Ego mu mijata kale vaniziu ari Banabasi beto i Saula, ko mari roitini za na roiti qa udukudi ara ko mari roitini,>> za gua aza.

³ Ko pa liguna qari madi tabutabu ganigani beto na kole varavara, za qari vaopodi na limadi ari kori, beto za qari garunu vakeniria.

Ari Banabasi i Saula qari Kamu pa nuza Saeparasi

⁴ Ego ko totonai za garunuria na Ongu Tabuna ari Banabasi i Saula, nari za qari gore pa Se-leukeia, ko koko ketakoi za qari toka karovo lao pa nuza Saeparasi.

⁵ Ko tonai qari lao paro pa guguzu Salamisi, nari za qari taraeni pa ruma varivarikamuna tadiria na tinoni Jiu ketakoi za na paranga tana Tamaza. Qari tokatokaidia tugu ari kori i Jone Maka, aza maka dia tinoni varitokai.

⁶ Ko qari karovia ria za na nuza Saeparasi tinganai qari lao kamu pa maka guguzu, na izongona pa Paposi. Ketakoi qari gozoria za maka tinoni Jiu za kolenana nana potana varivagabarana beto na tinoni korokorotai sekesekena, na izongona i Bajisu,

⁷ beto ko za suvesuvere tavitia aza za na qavuna i Seraqiasi Paula, na tinoni lugena pa roverove. Ko za kukuria na qavuna ari Banabasi i Paula, ura za nyorogua nongoria aza za na paranga tana Tamaza.

⁸ Ba za raja kolokolosoria i Bajisu na tinoni kolenana potana varivagabara ani ari kori (Na pelukuna pa paranga Qiriki na izongona aza i Elimasi), ko mi vagabala vapirua za na qavuna ko mike vazozotoa za na nongoro tadi ari kori za gua.

⁹ Ba i Saula (aza na izongona i Paula) za tapugeleni na Ongu Tabuna, za dogoro tari vatogazia aza,

¹⁰ beto ari za guni vei, <<Za pugeligo doru nyonyorava beto na sekeseke ikikeredi ao, na tuna na bangaradi na tomete! Qu kanaria doru tuvizi beto doru totozo mu vakeqoria na zona tuvizidi tana Bangara qu gua ao!

¹¹ Ba koviria na neqi tana Bangara mi raja pa tamu ko munake izongo bati podekia na tapo pa iapeki totozo kakazana ao,>> za gua i Paula. Ko pa totozo tugu aza za gera rodomo gu za na matana aza, ko za kole qaqa lao lameria ria na tinoni ko

mari arua na limana ko mari titai za gua.

¹² Totonai za batia na qavuna za vei zara, nari za vazozoto aza, ura za gabara vitivitigini aza za na varivagigalaina na Bangara.

Ari Paula i Banabasi qari Lao pa Anitioki pa Pisidia

¹³ Ego beto za toka pa Paposi i Paula beto ko ria qari tutia aza, ko qari lao paro pa Peqa, maka guguzu pa Pamipilia. Ko ketakoi za loiria i Jone Maka, ko za gabala mulenana pa Jerusalema.

¹⁴ Ego ko qari taloi pa Peqa za qari jola lao kamu za pa Anitioki pa pikata guguzu pa Pisidia, ko pa rane Minyere za qari lao somana luge nyumu pa ruma varivarikamuna.

¹⁵ Ko pa liguna za tatiro votu za na Vavanau ti Mosese beto na kutikuti tadiria na tinoni korokorotai, nari za ari qari gua lao tadiria ria na tinoni matamata pa ruma varivarikamuna, <<Ka viza tavitimami, vei mina kolenana maka miu paranga varivaneqi lao tadiria na tinoni za gamu, nari za boka paranga,>> qari gudi.

¹⁶ Nari za soqolo turu i Paula ko za vamokomokodi na limana, beto za ari za gudi vei ria, <<Gamu ka viza tinoni Izireli beto gamu na tinoni karovomiu gamu pangagani na Tamaza, mu vainongoro lame!

¹⁷ Na Tamaza tadiria na tinoni Izireli ani za mijataria ria na tamada pa moa ko za roitidi maka butubutu tinoni lavata aza ria totonai qari suvere vei na tinoni gotodi pa Ijipi, beto za toka votudi aza pa nana neqi lavatana.

¹⁸ Ko ae tu qari sela vei ria, ba ka madengavuluputa aoro za kole kopudi aza pa qega ria.

¹⁹ Pa liguna za piararia aza ari ka vitu puku tinoni pa Kenani, nari za vadi ria na nana tinoni ko qari izongia za na pezo tadiria na goto butubutu aza.

²⁰ Ko ria doru ginugua ari za qari taroiti pa korapana ka made gogoto limangavuluputa aoro.

Pa liguna ria za vadi aza ria na tinoni matamata ko tinganai za kamu lame ti Samuela na tinoni korokorotai.

²¹ Beto za qari tepai ria za maka bangara, ko za vadi na Tamaza i Saula, na tuna i Kisi pa butubutu ti Benijimani. Ko ka madengavuluputa aoro za kole bangara aza,

²² beto pa liguna aza za vaturu vadi i Devita ko za bangara. Ko tana za ari za paranga vei za na Tamaza, <Qa tori dogoro gilagilai tu ara i Devita, na tuna i Jese, aza na tinoni za tutia na buloqu ara, ko aza pala mina roitidi ria vei qa nyorogudi ara,> za gua.

²³ Ko pa tutina i Devita za valamea na Tamaza tadiria na tinoni Izireli, aza vei za tori tavataringutinguti vakole tu, za na inaalo i Jisu.

²⁴ Totonai za ogoro lame aza za i Jone za tori taraeni mae tu tadiria doru tinoni Izireli za na veveina mari gabala loi paledi na dia sela ko mari tapaputaiso ria na tinoni.

²⁵ Totonai mi vaokotia nana roiti ninabulu za gua i Jone, nari za ari za paranga vei aza, <I zei gamu rove veiniziu ara za gamu? Nake ara aza gamu korapa adonia gamu mina lame! Goto za korapa tu tuti ligu lameziu ara aza ara nake padaqu ko mana ruvata vagorea na sadolo pa nenena,> za gua i Jone.

²⁶ Ka viza tavitiqu, gamu na tutina i Ebarahami beto gamu na tinoni karovomiu gamu pangagani na Tamaza pa varikorapaimiu ari! Na nongorona na inaalo ani za tagarunu lame tadigita.

²⁷ Ura ria na tinoni qari suvere pa Jerusalema beto ko ria na dia tinoni matamata za qarike boka dogoro gilagilaia ria aza, ko tonai qari pitu vaukea ria aza nari za qari vagore votua gu ria ria na korokorotai tadiria na tinoni korokorotai qari tatiro doru rane Minyere.

²⁸ Kepore tu za maka ginugua za sela bari batia tana, ba qari tepa jujukia i Paelati ko mi vauke paleni qari gua.

²⁹ Ko totonai qari vagore votu betoria ria ria doru korokorotai qari takuti na veveina aza, nari za qari teku vagorea pa korosi za na kobukobu tinina ko qari lao vakolea pa bevi.

³⁰ Ba na Tamaza za vaturu mulea pa uke aza.

³¹ Beto za tabatabata zoku rane tadiria qari koko tututia pa Qalili ko qari zae pa Jerusalema aza. Ko koviria ria tugu za qari vavakatoni na veveina aza tadiria na tinoni.

³² Ko gami ari za gami vavakatoni tadigamu za na nongoro leana ani, aza za tori taringutinguti vakoleni tu na Tamaza tadiria na tamada pa moa.

³³ Ko na taringutinguti ani za tori vagore votua tu na Tamaza tadigita totonai za vaturu mulea i Jisu. Ko za tavagore votu aza vei za takuti pa vinaori Kera Vatarazae, ari za gua vei,
<Ao za na Tuqu ara ao,
pa ngenari ani za qa ule votuni na Tamamu
ara ao,> za gua.

³⁴ Ko na veveina za vaturu mulea pa uke ko minake boka nyabo za na tinina aza, za ari za gua vei za na Tamaza,

<Mana vadigamu ara za na mana liosodi beto na zozotodi

qa taringutingutini i Devita,> za gua.

³⁵ Pana maka goto ia mule za ari za gua vei aza,

<Munake vamalumia ko mina nyabo za na tinina na mua Liosona,> za gua.

³⁶ I Devita za totonai za vaokotia aza za na nana ninabuluna na nyorogua tana Tamaza pa nana totozo, za uke ko za tagolomo tavitiria ria na tamada pa moa, ko za nyabo tugu na tinina aza.

³⁷ Ba aza za vaturu mulea na Tamaza za zake izongo nyabo na tinina.

³⁸ Ko koviria mu gilagilai gamu, ka viza tavitimami, za pa korapana gu na tinoni ani za tatarae tadigamu za na taleozona na sela.

³⁹ Beto ko pa doru tinajutu gamuke boka taruvatani gamu pa Vavanau ti Mosese, za ria mari vazozotoa aza za mari taruvata.

⁴⁰ Ko mu kopu muledigamu ko marike taroiti tadigamu aza vei qari parangadi ria na tinoni korokorotai,

⁴¹ <Dotu, gamu na tinoni vavaledemiu ko!

Mu gabara ko mu uke manyaomiu tu!

Ura maka roiti za mana roitini ara pa miu totozo,

na roiti vei bi pojadigamu tu maka tinoni

ba buke izongo vazozotoa tugu!> qari gua,>>

za gua i Paula.

⁴² Ego ko totonai qari korapa taloi keni ari Paula i Banabasi, za qari tepa sogaria ria na tinoni ketakoi ari kori ko mari mule mutugu vavakatoni tadiria na rane Minyere liguligu ria na zakazava ari qari gua.

⁴³ Totonai qari taloi pa ruma varivarikamuna ria na tinoni, nari za na zokudi ria na tinoni qari tutiria ari kori, na zokudi ria na tinoni Jiu beto ko ria na tinoni karovodi qari tutia na vatarazae tadiria Jiu tugu vei. Ko ari Paula i Banabasi qari kole sori vamaururia ria ko marike taloi pa variroqu alona tana Tamaza qari gudi.

⁴⁴ Ko totonai za kamua mule za na rane Minyere, nari za tata na guguzu doruna za qari varikamu ko mari nongoria na paranga tana Bangara qari gua.

⁴⁵ Ba tonai qari batia ria na tinoni Jiu za na puku minete tinoni lavata qari varikamu, za pugeleria na konokono ria ko qari geso vikevikereria ria na zakazava za pojaria i Paula beto ko qari poja vikevikeria tugu vei aza.

⁴⁶ Ba qari varene tugu pa dia paranga ari Paula i Banabasi, ko ari qari gua vei, <<Na tuvizina za tadigamu tugu mina tavavakato momoe za na paranga tana Tamaza. Ba gamu kilu pale gamu aza, beto ko gamuke roquroqu vagaro muledigamu ko muna tekua gamu za na toa jola, ko koviria gami za mami gabala laomami ropi tadiria na tinoni karovodi.

⁴⁷ Ura ari za tori garunu veidigami tu za na Bangara,
<Qa mijatigo ara ao ko na kabere tadiria na tinoni karovodi,

ko muna inaalo tadiria doru kamu pa uquna
na kasia guguzu,> za gua,>> qari gua.

⁴⁸ Ko totonai qari nongoria ria na tinoni
karovodi za vei zara, nari za qari qera vitivitigi
ria, ko qari valavatia ria za na paranga tana
Bangara beto qari vazozoto ria qari tori tauduku
tu ko mari izongia na toa jola.

⁴⁹ Ko za tapiara lao doru kota pa ia aza za na
paranga tana Bangara.

⁵⁰ Ba ria na tinoni Jiu qari sori vatagigiriria ria
na reko poreveveidi tadiria na tinoni karovodi
qari pangagani na Tamaza beto ko ria na tinoni
matamata pa guguzu aza, ko qari qoraqora ngan-
gaguluria ari Paula i Banabasi beto ko qari iju
vavotu keniria pa dia guguzu ari kori.

⁵¹ Nari qari tavuzu vagore paledi ari kori ria na
kavuru pezo qari ramata pa nenedi, beto za qari
rerege jola laodia pa Ikonioni.

⁵² Goto ria na tinoni tana Bangara za pugeleria
na qeraqera beto na Ongu Tabuna.

14

Ari Paula i Banabasi qari kamu pa Ikonioni

¹ Ego totonai qari lao kamu pa Ikonioni nari za
qari lao mutugu luge pa ruma varivarikamuna
tadiria na tinoni Jiu ari Paula i Banabasi, ko qari
vavakato vaneqi nari za na motadi ria na tinoni
Jiu na tinoni karovodi qari vazozoto.

² Ba ria na tinoni Jiu qari daidia vazozoto za
qari sori vatagigiriria beto qari vainuria za na

roqudi ria na tinoni karovodi, ko qari kanaria ria na tinoni qari vazozotoa na Bangara.

³ Ko na zovaina za qari kole suveredia mae tu pa Ikonioni ari kori, ko qari kole vareneni ari kori za na taraena na veveina na Bangara. Ko na Bangara za vabatidi na zozotona za nana nongoro varialona, ko za roiti votudi pa limadi ari kori ria na vinagilagila beto na roiti varivagabaradi.

⁴ Qari pikataori ria na tinoni pa guguzu aza, ko kaki za qari kole vei tugu tadiria na Jiu qarike vazozoto, goto ria kaki za qari kole vei tugu tadi ari kori tinoni tagarunudi.

⁵ Ego ko za kamua za na totozo totonai qari vanyumua na roqudi ria kaki tinoni karovodi na Jiu (beto ko tavitia ria na dia tinoni matamata), ko mari komiti vikevikereria beto mari gonadi na patu ari kori qari gua.

⁶ Ba tonai qari gilagilai ari kori tinoni tagarunudi za na roquroqu tadiria, za qari uku laodia pa guguguzu pa Lukaoni, pa Lisitara, pa Debe, beto pa varilivutaidi na guguguzu ria.

⁷ Ko ketakoi qari vavakatoni mule ari kori za na nongoro leana.

Ari Paula i Banabasi pa Lisitara

⁸ Ego na suverena tugu pa Lisitara za maka tinoni za qao ko za kole gu nyumu nana. Na podo qaqaona tugu aza ko zake izongo boka tugu na rerege.

⁹ Na tinoni aza za kole nongonongoro pa vavakato ti Paula. Za dogoro vatogazia i Paula aza, ko za dogoro gilagilai za kolenana na nana rangerange ko mina boka tasalana gu aza,

¹⁰ Nari za kuku viva laoa i Paula aza, ari za guni vei, <<Mu turu vatuvizidi na nenemu!>> za guni. Nari za soqolo turu tugu za na tinoni aza ko za podalai gu rerege.

¹¹ Ego ko tonai qari batia ria na puku minete lavata aza vei za roitini i Paula, nari za qari okoto kuku irangia pa dia paranga Lukaoni, ari qari gua vei, <<Ria na tamaza za qari tori peluku tinoni tu, ko qari gore lagere tadigita ari!>> qari gua.

¹² I Banabasi za qari giganani na tamaza Zeusi, goto i Paula za qari giganani na tamaza Hemesi, ura i Paula za na kuta tinoni paraparanga ari kori.

¹³ Na zelepade tana tamaza Zeusi za nake zouna pa guguzu aza, ko na iama pa zelepade aza za pogoza lao bulumakau na teteri gavoro pa atakamanana guguzu aza, ko aza beto ria na minete tinoni za mari vavavui lao tadi ari kori tinoni tagarunudi qari gua.

¹⁴ Ego ko totonai qari nongoroni ari kori tinoni tagarunudi, ari Banabasi i Paula, za na roiti qari korapa roitidi, za qari bako rikata paledi ari kori ria na dia poko, beto qari abutu sasuru lao pa varikorapaidi ria na minete tinoni, ko qari velavela laoria ria,

¹⁵ ari qari gua vei, <<Ka viza tinoni! Ae za vei ko gamu korapa roitidi na roiti ari? Gami kori ba na tinoni vei tugu gamu! Ko gami lame vavakatoni tadigamu gami kori za na nongoro leana, ko mu gabala loi paledi gamu ria na zakazava kepore veveidi zara ko mu gabala lao tana Tamaza toana, aza za roitini na oka na pezo na ivere beto ko doru zakazava qari okoto kole pa ia ria.

¹⁶ Pana zazae tinoni qari jola lao rari, za valumuria na Tamaza ria na tinoni karovodi ko qari okoto tutiria na dia uana makadi.

¹⁷ Ba zake loi valolokia na Tamaza za maka za mina uleni na veveina makana, ko za roitidi ria na roiti leadi: za valagere vadigamu na okoro pa noka, za vavuarua ria na umuma pa dia okokoto totozo, za vapotedigamu na ganigani ko za vapugeleni qeraqera na bulomiu,>> qari gudi.

¹⁸ Ko qari paranga vei tugu zara ari kori, ba qari dori podepodeke vitivitigi mutugu beto qari boka vanogotoria ko qarike vavavui lao tadi ari kori ria.

¹⁹ Kaki ria na tinoni Jiu lame veidi pa Anitioki beto pa Ikonioni za qari vagabala vapeleria ria na minete tinoni, ko qari gonani patu i Paula beto za qari ragata votu pale pa peguruna na guguzu. Ko qari rovea za tori uke tu qari guni aza.

²⁰ Ba tonai qari turu variidilivutaini ria na tinoni tana Bangara i Paula, za soqolo turu aza ko za mule luge laonana tugu pa guguzu. Ko za rane na kota nari za qari taloi lao pa Debe ari kori Banabasi.

Qari Gabala Mule pa Anitioki ari Paula i Banabasi

²¹ Ego ko qari vavakatoni pa Debe ari kori Paula i Banabasi za na nongoro leana, ko na kubo tinoni za qari gabala tutia na Bangara. Beto za qari gabala mule lao pa Lisitara beto pa Ikonioni, ko qari jola lao pa Anitioki aza na guguzu pa Pisidia.

²² Ko pa dia rererege qari vaneqiria za na bulodi ria na tinoni tana Bangara, qari paranga vaneqiria ko mari togaza vamauru pa dia rangerange, ura zoku tapata za pala

tana gozororia mae tugu beto tana lugea za na binangara tana Tamaza qari gudi.

²³ Qari mijataria pa okokoto ekelesia ria na tiolata matamata, ko qari varavaradi beto qari madidi nake tekuteku, beto za qari loi laodi tana Bangara aza qari vazozotoa ko mi tokaria qari gua.

²⁴ Ego beto za qari rerege jolani ria za pa Pisidia ko qari lao kamu pa Pamipilia ari kori.

²⁵ Pa Peqa qari vavakatoni ari kori za na non-goro tana Bangara, beto za qari gore pa Atalia.

²⁶ Ketakoi za qari toka mule pa Anitioki, pa guguzu ketakoi qari tavamadi pa variroqu vari-alona tana Tamaza ko qari roitini za na roiti aza qari koni vaokotia.

²⁷ Totonai qari mule kamu paro pa Anitioki ari kori za qari kuku varikamudi za na ekelesia ketakoi, ko qari ule vadi ria doru zakazava za roitidi na Tamaza pa dia roiti qari roitidi. Beto ko qari vavakatoni tugu vei za aza vei za revanga veini na Tamaza za na zona ko qari boka vazozoto ria na tinoni karovodi.

²⁸ Beto za qari suvere vazovaidia mae tu tadiria na tinoni tana Bangara ketakoi ari kori.

15

Ria na Tinoni Matamata qari Varivavakato pa Jerusalema

¹ Ego ria kaki na koko veidi pa Jiudia za qari gore pa Anitioki ko qari kole varivagigalaini tadiria na tinoni qari vazozotoa na Bangara za ari qari gua vei, <<Vei munake tapobe za gamu vei za pojai na

tuti ti Mosese, za munake taalo za gamu,>> qari gua.

² Ko za pidoko votu za maka varigua na varigeso lavata pa varikorapaidi ari Paula i Banabasi beto ko ria na tinoni ria. Nari za qari mijataria ari Paula i Banabasi beto vei tugu ria kaki tinoni tana Bangara pa Anitioki ko mari zaeni tadiria na tinoni tagarunudi beto na tinoni matamata pa Jerusalema za na ginugua ani qari gudi.

³ Ko totonai za garunu vakeniria na ekelesia ria ari, nari za qari rerege vei pa Poinikia beto pa Sameria, ko qari kilipuputu vadi ria pa guguzu ari za na veveina na gabala tadiria na tinoni karovodi lao tana Tamaza. Ko qari qeraqera jola ria na tinoni qari vazozotoa na Bangara.

⁴ Ko totonai qari kamu pa Jerusalema ria, za qari tavatoga valeana tadiria na ekelesia, tadiria na tinoni tagarunudi, beto ko tadiria na tinoni matamata ria. Beto ko qari ule vadi ria na ekelesia ria vei za roitidi na Tamaza pa dia rerege roiti tadiria na tinoni karovodi.

⁵ Ba ria kaki tinoni na somanadi pa puku minete tadiria na Parese qari vazozotoa na Bangara za qari turu ko ari qari gua vei, <<Ria na tinoni karovodi za mari tapobe tugu, beto ko mari tapo-jadi ko mari tutia tugu ria za na Vavanau ti Mosese,>> qari gua.

⁶ Ko qari varikamu ria na tinoni tagarunudi beto na tinoni matamata, ko qari dogoria za na ginugua ani.

⁷ Qari dori kole variguani ria za na ginugua ani, beto za turu i Pita, ko ari za gua vei za tadiria, <<Ka viza tavitiqu, gamu za gamu tori vakaberiamiu tu

pa viza tu ari za na Tamaza za tori mijataziu tu ara. Ko pa vavakato taqu qari nongoria na nongoro leana ko qari vazozoto ria na tinoni karovodi.

⁸ Ko na Tamaza aza za boka tiroa na bulo tinoni za ule votuni za valeania tugu vei aza ko za vadi na Ongu Tabuna vei vaputaputa za vadigita gita.

⁹ Zake dogoro vagotogita na Tamaza za gita beto ko ria, ko totonai qari vazozoto ria nari za valiosoria gu za na bulodi.

¹⁰ Ko koviria ae za vei za gamu korapa podekia na Tamaza, ko gamu vapapadi maka pogoza mamata lavata ria qari tutia na Bangara? Na pogoza mamata aza za ria tu na tamada pa moa beto gita tu ba tanake boka pogoza.

¹¹ Goto gita ba pa variroqu varialona gu ti Jisu na Bangara za taqe taalo tonai taqe vazozoto, maka moqaza podeke vei tugu qari vei ria ari,>> za gua i Pita.

¹² Beto qari podalai paranga ari Banabasi i Paula. Ko ria na minete tinoni za qarike vagala totonai qari kole nongonongoro tadi ari Banabasi beto i Paula qari kilipuputu vadi za doru roiti neqidi na varivagabaradi za roitidi na Tamaza tadiria na karovodi ketakoi qari rerege roiti vei ari kori.

¹³ Totonai qari beto paranga ari kori, za paranga i Jekopi, <<Ka viza tavitiqu, mu vainongoro lame!

¹⁴ I Saimone za koni vakaberia gu aza vei na Tamaza za roquroqua ko za teku votuni tadiria na tinoni karovodi za maka minete tinoni ko mari valavatia za nizongona aza.

¹⁵ Ko koviria za lao totoa gu ria na paranga tadiria na tinoni korokorotai, aza ari za gua vei,

16 <Pa liguna ari mina vei, za mana gabala mule,
ko mana vaturu sogai za na aqaqo ti Devita
aza za tajegara.

Ria na zakazavana qari tajegara za mana vaturu
sogaria,
ko mana valeana sogai aza.

17 Ko ria tinoni kole taridi za mari nyaqo tutiziu
ara,
beto ko ria doru tinoni karovodi qa tori
kukuria tu ko na qua tinoni za mari nyaqo
tutiziu,
za gua za na Bangara, aza za roitidi na za-
kazava ari>

18 ko qari tagilagila pa moa vei tu.

19 Ko na roquroqu taqu za take vadi mule kaki
tapata ria na tinoni karovodi qari korapa gabala
lame tana Tamaza.

20 Goto ta kuti lao vadi gu ko ta pojadi ko
marike tekuria ria na masadi na manugu qari
tavavavui tari lao vadi na beku, marike toani na
toa lulasana, beto ko marike tekuria na masadi na
manugu qarike tavanyoa pale na orungudi beto
ko marike tekua tugu vei na orungu.

21 Ura podalai pa moa vei tu za na Vavanau ti
Mosese za kole tatarae velavela pa kubo guguzu,
ura doru rane Minyere gu za tatitiro votu pa ruma
varivarikamuna aza,>> za gua i Jekopi.

*Na Leta lao tadiria na Tinoni Karovodi qari Tu-
tia na Bangara*

22 Ego ko qari varikamu ko qari varivaegoni ria
na tinoni tagarunudi, na tinoni matamata, beto
na ekelesia doruna, za mari mijataria za kaki

tinoni tugu ria ko mari tutiria ari Paula i Banabasi qari gua. Ko qari mijataria ko qari garunu vatuti goredi ari Paula i Banabasi pa Anitioki ari kori tinoni matamata tugu tadiria na tinoni tana Bangara: ari Jiudasi aza qari kukuni i Basabasi, beto ko i Saelasi.

²³ Ko na leta qari kutia beto qari vaaru pogozodi ria za ari za gua vei,

<<Gami na tinoni tagarunumami, na tinoni matamata, beto ko na tinoni qari vazozotoa na Bangara.

Lao tadigamu na tinoni karovomiu gamu vazozotoa na Bangara ko qu korapa pa Anitioki, pa Siria beto ko pa Silisia.

Na paranga qeraqera tadigamu.

²⁴ Gami nongoroni za kaki tinoni tugu tadigami za qari votu lao ko qari garunudigamu ria na paranga qari vatakulangagamu na varuragamu. Ria na tinoni ria za nake gami gami garunuria.

²⁵ Ko zara za vei za gami varikamu makarai mijataria gami ria na mami tinoni ko gami garunu vatuti goredi ari kori mami baere vavaguana, ari Banabasi i Paula.

²⁶ Ari Banabasi i Paula ari za qari gozoro taleni tapata pa dia toa za na veveina na izongona na nada Bangara i Jisu Karisito.

²⁷ Ko gami garunu vatutiria gami ari Jiudasi i Saelasi, ko ari kori ba mari boka vavakatodi tugu ria vei gami kuti laodi gami.

²⁸ Ura za valeania na Ongu Tabuna beto ko gami tugu vei za mamike vapogozodigamu na pogoza za mamata jolani aza za garo za gamu.

²⁹ Goto muke tekuria gu za na masadi na manugu qari tavavavui tari lao tana beku, muke tekua gu na orungu beto ko na masadi na manugu qarike tavanyoa pale na orungudi, beto muke toani gu na toa lulasana. Vei muna kopu muledigamu ko munake roitidi ria ari, nari za gamu roiti valeana za gamu.

Leana jola.>>

³⁰ Ego ko totonai qari loi vakeniria nari za qari gore pa Anitioki ria, ko qari varikamudi ria na minete tinoni tana Bangara beto qari vakarovo vadi za na leta.

³¹ Ko pa liguna qari tiro votuni za na leta za qari qera jolani ria za na paranga varivaneqi aza.

³² Ari Jiudasi i Saelasi ba na tinoni korokorotai tugu ko qari dori paranga vamanotoria beto qari vaneqiria ria qari vazozotoa na Bangara ketakoi.

³³ Pa liguna qari suvere iapeki totozo ketakoi, za qari loloi vakeniria pa bule ria na tinoni qari vazozotoa na Bangara ketakoi ko qari mule kenidia tadiria qari garunu valagereria.*

³⁵ Ba ari Paula i Banabasi za qari suvere zovaidia mae tugu pa Anitioki (beto vei tugu ria kaki mule), ko qari kole varivagigalaini beto qari kole

* **15:33** Na pikata 34 za zake takuti pa kutikuti leludi. Kaki kutikuti liguligu qari valugea na pikata 34 za ari za gua vei, <<Ba i Saelasi za nyorogua suvere jola tugu ketakoi, ko i Jiudasi gu za mule keni.>>

vavakatoni za na paranga tana Bangara.

Ari Paula i Banabasi qari Varipikatai

³⁶ Ego za zovai iapeki za paranga lao ti Banabasi i Paula, <<Aria ta gabala ko ta keni ovikiria ria na tinoni qari vazozotoa na Bangara doru kota ketakoi taqe taraeni na paranga tana Bangara perangaina, ko ta dogororia ae beka qari korapa veveidia moko,>> za gua.

³⁷ Nari i Banabasi za nyorogua tokai i Jone, aza maka izongona i Maka.

³⁸ Ba i Paula zake dogoro vapedani ko mina tokai aza za gua, ura na totozo momoe za aza za loi paledi pa Pamipilia ko zake tutiria keni pa roitina.

³⁹ Ego ko za neqi za na varitoke tadi ari kori, ko qari okoto varipikatai tu ari kori. Ko i Banabasi za tokai i Maka, ko qari toka lao vei tu pa nuza pa Saeparasi.

⁴⁰ Goto i Paula za mijata tekua i Saelasi, ko pa liguna qari vakole laoria pa variroqu varialona tana Bangara ria na tinoni qari vazozotoa na Bangara ketakoi ari kori, nari za qari taloi keni.

⁴¹ Ko qari lao vei pa Siria beto pa Silisia ari kori, ko qari kole vaneqiria ria na tinoni pa ekelesia.

16

I Paula za Tokai i Timote

¹ Ego ko za lao kamu pa Debe beto pa Lisitara i Paula. Ko na suverena tugu ketakoi za maka tinoni tana Bangara na izongona i Timote. Na tuna marene maka reko Jiu neqina tugu pa rangerange aza, goto na tamana za na tinoni Qiriki.

² Ria na tinoni qari vazozotoa na Bangara pa Lisitara beto pa Ikonioni qari dogoro rangea i Timote.

³ Za nyorogua tokai i Paula aza, ko za tekua ko za pobe a ura qari koledia ria na tinoni Jiu pa guguzu ria, ko qari gilagilaidia ria doru za na tamana i Timote za na tinoni Qiriki tu.

⁴ Ego ko pa doruna na guguguzu qari laoria, za qari vakarovo vadi tugu ria na tinoni karovodi ria na vinaturu qari vanyumuria ria na tinoni tagarunudi beto na tinoni matamata pa Jerusalema.

⁵ Ko ria na ekelesia za qari tavanegi pa rangerange, beto ko qari kubo tugu lalaodia na varituti rane gu ria.

Na Dogodogoro ti Paula pa Toroasi

⁶ Ego ko qari taloi ko qari rerege vei pa ia pa Piruqia beto pa Qelesia ria, ura za suquturia na Ongu Tabuna ko marike lao vavakatoni na nongoro za pa Esia za gudi.

⁷ Totonai qari kamu pa Muzia nari za qari podekia ko mari luge lao pa Bitini qari gua, ba zake vamalumuria na Ongonguna i Jisu ria.

⁸ Ko qari jola pale za pa Muzia, ko qari gore kamu za pa Toroasi.

⁹ Ego ko na bongina za votu ti Paula za maka dogodogoro. Maka tinoni pa Masidonia za turu ko za tepa vitivitigia i Paula, ari za guni vei, <<Mu karovo lame pa Masidonia, ko mu lame tokadigami gami!>> za gua.

¹⁰ Aza tugu za batia i Paula za na dogodogoro ani nari za gami qaqiri gu gami ko mami lao gu

pa Masidonia gami gua. Gami gilagila valeania za na Tamaza tugu za kukugami gami ko mami lao vavakatoni na nongoro leana tadiria ketakoi gami gua.

Na Gabala ti Lidia pa Pilipae

¹¹ Ego ko gami taloi pa guguzu Toroasi nari za gami toka vatuvizi lao pa nuza Samoterake, ko za rane na kota nari za gami lao paro pa Niapolisi.

¹² Na kokomami ketakoi za gami zolozo lao pa Pilipae, aza maka guguzu qari suveria ria na tinoni Romu beto ko maka guguzu poreveveina tugu pa pikata guguzu pa Masidonia. Ko gami suveremami mae tu ka viza rane ketakoi gami.

¹³ Ko pa rane Minyere za gami votu lao pa keketai guguzu pa tavalaina na ovuku ketakoi gami roverove veini palu maka ia varivarikamu varavarana za gami gua. Ko gami lao nyumu ko gami kole vavavakato lao tadiria na reko qari lame varikamu ketakoi.

¹⁴ Ego ko maka ria na reko na izongona i Lidia, na reko pa Tuatera ko nana roiti za vavaidi na poko kala davala, za kole vainongoro ketakoi. Na reko aza za na neqina nana rangerange tana Tamaza, ko na Bangara za revangia na bulona aza ko za vataberia ria na paranga za pojaria i Paula.

¹⁵ Ko pa liguna za tapaputaiso aza beto ria doru pa nana tatamana, nari za ruti vitivitigigami aza, ari za gua vei, <<Vei muna tori dogoro vazozoto veiniziu maka tinoni qa rangea tugu na Tamaza ara, nari za mu lame suvere mae tugu pa ruma taqu,>> za gudigami. Ko zake vabokagami ko gami vazotoa gu.

Ari Paula i Saelasi pa Ruma Varipiuna pa Pilipae

¹⁶ Ego maka rane za totonai gami korapa rerege lao pa ia varavarana gami, za gozorogami maka pinauzu reko za kolea na ongu ikikerena. Pana korokorotai za roroitidi na reko aza za vaizizongoria ria nana bangara.

¹⁷ Za tututia aza i Paula beto gami ko za kole kukukudigami, ari za gua vei, <<Ria ka viza tinoni ari za na nabulu tana Tamaza ululuna jola. Qari korapa taraeni ria tadigamu za na zonana vei beto mina taalo na tinoni,>> za gua.

¹⁸ Ko na dori zoku rane za kole roiti vei zara tadigami aza. Nari za ikeria i Paula za vei aza, ko za balinga lao za tana ongu ikikerena ani, ko ari za guni vei, <<Qa pojanigo ara pa izongona i Jisu Karisito ao ko mu votu keni tana reko zana!>> za guni. Nari pa totozo tugu aza za votu keni za na ongu ikikerena aza.

¹⁹ Ego ko totonai qari batia ria na bangara tana reko pinauzu aza za beto gu za na zona qari izizongoni, nari za qari lao aru tamanaria ari Paula i Saelasi ko qari ragata laodi pa ia makemaketina pa moedi ria na tinoni matamata.

²⁰ Ko qari toka laodi pa moedi ria na matamata pa guguzu aza ari kori, ko ari qari gudi vei, <<Ria na tinoni ari za qari korapa aru vikevikeria na suvesuvere tadigita pa guguzu ani! Ria na tinoni Jiu za ari,

²¹ ko qari varivagigalaidi ria na uana qarike tavamalumu ko tana teku vakarovoria babi tana roitidi gita, ura gita za na tinoni Romu tu!>> garigua.

²² Ego qari somana gu pa rajadi ari kori ria na

minete tinoni, beto ria na matamata pa guguzu aza za qari bako rikarikata pale za na poko tadi ari kori, beto za qari garunuria na tinoni ko qari majamajaria ari kori.

²³ Pa liguna qari maja vapalepalekaria za qari gona lugedi pa ruma varipiuna, beto za qari pojani za na tinoni kopu ko mi kopu valeadi qari guni.

²⁴ Nari za teku vakarovia na tinoni kopu ani za na garunu, ko za gona lugedi pa leona zozoto na ruma varipiuna beto za vasolapa vangabutu vamaurudi na lomoto suvege mamatadi za na nenedi.

²⁵ Ego ko padapada na korapai bongi za ari Paula i Saelasi za qari kole varavara na kera vatarazaeadia na Tamaza, ko ria na tinoni tapiudi za qari kole tugu nongonongorodia tadi ari kori.

²⁶ Ego beto za jou vasiboro gu za maka nunu lavata, ko za jojou za na kokovana na ruma varipiuna. Pana totozo tugu aza za qari okoto tarevanga ria doru atakamana, beto ko qari tavizu lotu betodia ria na seni pa limadi ria na tinoni qari tapiu.

²⁷ Nari za iqolo za gua za na tinoni kopu za batiria qari tori tarevanga tu ria na atakamanana na ruma varipiuna, nari za lobusu tekua gu za nana benete ko mi sobe vauke muleni makana za gua. Ura za rovea aza za palu qari tori uku keni beto dia tu ria doru tinoni tapiudi za gua.

²⁸ Ba za velavela laoa i Paula aza, ari za gua vei, <<Ei! Muke koti vikerigo makamu, ura gami doru za gami korapa gu ari!>> za guni.

²⁹ Nari za tepa tekuria za na juke, ko za abutu luge lao gona todongo neqeneqereni pa moedi ari

Paula i Saelasi.

³⁰ Beto za toka votudi ari kori, ko ari za gudi vei, <<Kori bangara, na za za mana roitini ara beto mana taalo?>> za gua.

³¹ Nari ari qari guni vei ari kori aza, <<Mu vazozotoa na Bangara i Jisu beto muna taalo, ao beto na mua tatamana tugu vei,>> qari guni.

³² Ego beto za qari vavakato vani ari kori na paranga tana Bangara aza beto vei tugu ria pa nana ruma.

³³ Ko na totozona tugu aza na bongi aza za tokaria na tinoni kopu aza ari kori ko za lao valiosodi pie za na palekadi. Ko pa totozo tugu aza za tapaputaiso aza beto vei tugu ria doru pa nana tatamana.

³⁴ Beto za vatogaria aza pa nana ruma ari Paula i Saelasi, ko za vatana vadi na tekutekuna. Ko za qera vitivitigi aza beto vei tugu ria pa nana tatamana, ura qari vazozotoa ria za na Tamaza.

³⁵ Ego ko za volavolaza rane na kota nari za qari garunuria ria na tinoni matamata pa guguzu aza ria na pulisi, ari qari gudi vei, <<Mu loi vakeniria ari kori tinoni zara,>> qari gudi.

³⁶ Nari za vakarovia ti Paula na tinoni kopu pa ruma varipiuna ria na paranga ari, ari za gua vei, <<Kori qokolo, qari tori valame paranga tu ria na tinoni matamata pa guguzu, ko muna boka tavakeni za gamu kori qari gua. Ko koviria muna boka votu keni valeanamiu gu za gamu kori,>> za gudi.

³⁷ Ba za paranga lao tadiria na pulisi i Paula, ari za gua vei, <<Kepore maka sela babi roitini gami kori ba qari majagami pa moedi na varikamu

tinoni. Zara qari veidigami gami kori, ba gami kori ba na tinoni tapauzumami tugu tana qavuna Romu. Ko ae za vei za koviria mari peki vavotu keni golomogami qari gua? Mami vei zake gua! Goto ria tu na tinoni matamata pa guguzu ani za mari lame makadi, ko mari lame vavotugami,>> za gua i Paula.

³⁸ Ego ko qari mule vavakatodi tadiria na matamata pa guguzu ria na pulisi ria na zakazava ari. Ko qari matagutu ria totonai qari nongoroni za ari kori ba na tinoni tapauzudi tugu tana qavuna pa Romu,

³⁹ ko qari lao peki paranga vamomozo makadi tadi ari kori. Beto za qari toka votudi ko qari tepa vitivitigiria ko mari iolo votu pa guguzu aza ari kori qari gudi.

⁴⁰ Ego ko qari taloi pa ruma varipiuna ari Paula i Saelasi, ko qari lao pa ruma ti Lidia. Ketakoi qari gozororia ria na tinoni qari vazozotoa na Bangara, ko qari sori vaneqineqiria pa dia paranga ria beto za qari taloi keni.

17

Na Roiti tadiria pa Tesalonika

¹ Ego ko qari rerege jola vei pa Amipipolisi beto pa Apoloni ari Paula i Saelasi, ko qari lao kamu pa Tesalonika. Ko ketakoi za kolenana za maka ruma varivarikamuna tadiria na Jiu.

² Ko za vevei tugu za roroitidi doru totozo za i Paula za lao tadiria na tinoni Jiu pa kue rane Minyere ko za kole taleria pa Kutikuti Tabuna ria na tinoni Jiu.

³ Za loji vakabekabere vadi beto za vabatidi na zozotona za na Karisito za pala mina gozoro vitigi tugu beto mina toa mule tugu pa uke, ko aza na Karisito za aza tugu i Jisu aza qa korapa taraeni ara tadigamu za gudi.

⁴ Nari kaki ria na tinoni Jiu za qari vazozoto tugu ko qari somana tavitiria ari Paula i Saelasi, ko na zokudi ria qari somana ria na tinoni Qiriki za neqi tugu na dia rangena na Tamaza, beto ko nake leleo tugu vei ria na kuta reko poreveveidi.

⁵ Ba ria na tinoni Jiu qarike vazozoto za qari kono, ko qari podalai teku varikamudi ria na tinoni ikikeredi qari suvesuvere gaborodi pa ia makemaketina, ko qari roitini za maka puku minete ikikerena ko qari vakanoko vaikeria za na guguzu doruna. Qari abutu lao nyaqoria pa ruma ti Jasoni ari Paula i Saelasi, ko mari toka votudi pa moedi ria na varikamu tinoni qari gua.

⁶ Ba qarike batiria ari kori, ko qari ragata votuni gu i Jasoni beto ko ria kaki tinoni tana Bangara na suveredi ketakoi. Ko qari ragata laodi pa moedi ria na tinoni matamata pa qavuna, beto qari velavela, ari qari gua vei, <<Ria na tinoni ari qari roiti tapata doru kota pa kasia guguzu za qari kamugita gita za koviria,

⁷ ko ria za vatogaria i Jasoni! Qari daidia roitidi ria na tinarae ti bangara Siza, beto ko qari pojai za kolenana tu za maka goto Bangara, na izongona i Jisu qari gua,>> qari gua za qari kole velavela.

⁸ Ego ko tonai qari nongororia na zakazava ari nari za qari tasutungu vakorakora ria na minete tinoni beto na tinoni matamata pa qavuna pa guguzu aza.

⁹ Ko qari vairaia mae tu ria na matamata pa qavuna i Jasoni beto ko ria doru qari ragata toka tutini aza, beto za qari loi vakeniria.

Na Roiti pa Berea

¹⁰ Ego ko aza tugu za bongi za na kota, nari za qari siqarai garunu valaoria pa Berea ria na tinoni tana Bangara ari Paula i Saelasi. Ko totonai qari lao kamu ketakoi ria, nari za qari lao vatuvizi pa ruma varivarikamuna tadiria na tinoni Jiu ketakoi.

¹¹ Ria na tinoni pa Berea za revanga joladi ria pa Tesalonika za na roqudi, ko qari teku ngalingalini ria za na nongoro. Beto ko na varituti rane gu za qari tiro pelupelukuria ria pa Berea za na Kutikuti Tabuna, ko mari dogoro vazozotoria za qari zozoto tugu beka za na zakazava taqe nongororia ari qari gua.

¹² Ko na kubodi ria za qari vazozoto, beto ko nake leleo tugu ria na tiolata marene na reko poreveveidi tadiria na tinoni Qiriki za qari vazozoto.

¹³ Ba totonai qari nongoroni ria na tinoni Jiu pa Tesalonika za pa Berea ba za taraeni tugu i Paula za na paranga tana Tamaza qari gua, nari za qari taloi lao gu mule ketakoi ria ko qari jou vakorakoraria ria na minete tinoni ketakoi.

¹⁴ Nari za qari siqarai garunu vakenia ria na tinoni tana Bangara ketakoi i Paula ko mi lao suvere tata vei pa nole qari guni, goto ari Saelasi i Timote za qari suvere jola tugu pa Berea.

¹⁵ Ria qari tuti vavaburoa i Paula za qari lao tu kamu pa Ateni. Ko totonai qari gabala mule za qari pogoia tugu ria za na garunu za pojadi i

Paula ko ari Saelasi i Timote za mari siqarai tuti lao kamua za gudi.

I Paula za Paranga tadiria pa Ateni

¹⁶ Ego ko totonai za kole adonorua ari Saelasi i Timote pa Ateni, za batia i Paula na galegale beku gu za doru kota pa guguzu aza ko za ikere vikevikeria na bulona aza.

¹⁷ Ko za lalao taleria i Paula pa ruma varivarika-muna ria na tinoni Jiu beto ria na tinoni Qiriki qari rangea na Tamaza, beto ko pa ia makemaketina za doru rane za vavakato tadiria qari varikamu ketakoi.

¹⁸ Ko kaki ria na minete tinoni gigigalai tadiria na Epikuriosi beto na Sitoikosi za qari kole varigua lao tana, ko kaki ria za ari qari gua vei, <<Qokolo, na za za korapa nyorogua pojai za na tinoni za buti goboro gicalai ani!>> qari gua. Goto kaki za ari tu qari gua vei, <<Ura, kale na goto tamaza tu za korapa taraedi aza!>> qari gua, ura i Jisu beto na veveina na turumule pa uke za taraeni aza.

¹⁹ Ko qari aru tamania ko qari toka laoni ria pa kauniseli pa Areopaqasi i Paula, ko ari qari guni vei, <<Ae vei mami boka gilagilai gami na veveina za na varivagigalai koregana qu korapa varivagigalaini ao ani?

²⁰ Ura kaki zakazava qu pogoza kamudi ao ari za qari goto pa nongonongoro tadigami, ko gami nyorogua gilagilaria na veveidi,>> qari guni.

²¹ (Ura ria doru tinoni pa Ateni beto ko ria na tinoni gotogotodi qari suvere ketakoi za kepore mule maka za qari kole tapatianani, goto qari

kole gu vavavakatodi babi nongonongororia na zakazava koregadi.)

²² Ego ko za turu pa varikorapaidi ria na kauriseli pa Areopaqasi i Paula, ko za paranga, <<Ka viza tinoni Ateni, pa doru miu ginugua za qa batia ara za gamu nyaqo vitivitigiria gamu ria na tamaza.

²³ Ura totonai qa rererege ara pa leona na miu guguzu nari za qa batiria ara ria na miu ia vavatarazae gamu, ko qa batia tugu vei ara za maka ia vavavuina tadigamu ketakoi za takuti vaboara ria na paraparanga ari: TANA TAMAZA ZAKE TAGILAGILA. Ko aza na Tamaza gamuke gilagilai tugu ba gamu vatarazaea gamu, za aza tugu za qa korapa taraeni ara tadigamu.

²⁴ Na Tamaza za roitini na kasia guguzu beto ko doru zakazava qari kole pa leona, za aza tugu za na Bangarana na noka beto na pezo ko zake kole pa zelepade madina za taroiti pa limadi gu ria na tinoni aza.

²⁵ Beto ko zake qaqani maka za ko bi kole tatoka pa limadi na tinoni aza, ura aza gu makana za vadi na toa beto na singo ria doru zakazava.

²⁶ Za vapidoko votu lameria tana tinoni gu za doru puku tinoni, ko qari suvere pa doru ia pa kasia guguzu. Aza tu za mijata vakole vadi na dia totozo beto na volozona na dia suvesuverena ria

²⁷ ko mari boka nyaqoa ria za na Tamaza. Zara za roiti vei aza ko keta pu kole qaqoa ria ko pu bati kalea ria aza, ba zake suvere vazou tadigita doru aza.

²⁸ Ura tana taqe toa, taqe kanoko beto taqe tavapore za gita, vei tugu za tori pojai tu maka miu

tinoni kutikuti gamu totonai ari za gua vei, <Gita ba na koburu tugu tana,> za gua.

²⁹ Ego, ko na koburu tana Tamaza za gita, ko zake garo za na tinonina na tamaza za tana roquroqu veini na beku qolo na siliva babi na patu. Ria na zakazava veveidi ari za qari taroiti pa bokaboka beto na roverove gu tana tinoni.

³⁰ Perangaina za dogoro vajola paledi na Tamaza ria na totozo qarike gilagilai na tuvizi ria na tinoni, goto koviria za pojadi ria doru tinoni pa doru kota ko mari gabala za gua.

³¹ Ura za tori nguti vakolea tu aza za maka rane totonai mina tutidi pa tuvizi ria doru tinoni pa kasia guguzu. Ko za tori mijatia tu na Tamaza za maka tinoni, ko totonai za vatoa mulea pa uke za vatadogoroni tadiria doru tinoni za aza tugu za nana mijatana aza,>> za gua i Paula.

³² Ego ko totonai qari nongoria na veveina na turumule pa uke, za kaki qari vavagoreni qera. Goto ria kaki za ari qari gua vei, <<Gami nyorogua nongoro sogai mule tamu aza na veveina ani,>> qari guni.

³³ Ego beto za taloi pa varikorapaidi ria i Paula.

³⁴ Kaki ria na tinoni qari tutia i Paula za qari vazozotoa aza. Ko kaki ria ari Dionisiasi, na meba pa kauniseli pa Aeropaqasi, beto maka reko tugu na izongona i Damarisi, beto ko ria kaki tinoni mule.

18

I Paula za Kamu pa Koriniti

¹ Ego ko qari jola ria na totozo vei zara za taloi pa Ateni i Paula ko za lao pa Koriniti.

² Ko za gozoria ketakoi za maka tinoni Jiu na izongona i Akuila, na tinoni pa Ponitasi. Na koni taloi lame veina pa Itali aza, ko za tokatokainana tugu aza i Pirisila na maqotana. Na ginuana qari taloi lame za ura i Kolodiasi na bangara lavata pa Romu za vaturua za maka tinarae ko mari keni beto ria doru tinoni Jiu qari suvere pa Romu za gua. Ko za lao gozogozororia i Paula ari kori,

³ beto ko ari kori ba za varitoto vei tugu aza za na dia roiti qari tekutekuni poata ko za suvere tavitiria tugu ari kori aza, beto za kole roiti. Ura na dia roiti qari tekutekuni poata ria za na pitipiti poko aqaqo.

⁴ Ko doru rane Minyere za vavakato pa ruma varivarikamuna aza, ko za podeke vagabalaria ria na tinoni Jiu beto na Qiriki.

⁵ Ego ko totonai qari kamu ari Saelasi i Timote, na koko lagere veidi pa Masidonia, nari za tapatiani i Paula za na vavakatona gu na paranga tana Bangara, ko za poja vaneqineqidi ria na tinoni Jiu za i Jisu tugu za na Karisito za gudi.

⁶ Ba totonai qarike tavaraguani beto qari poja vikevikeria aza, nari za tavuzu paleni za na kavuru pezo pa nana poko, beto za ari za gudi vei ria, <<Na miu uke za makamiu tugu muna tagoreni! Ara za qa talegazaqua! Ko koviria za tadiria tu na tinoni karovodi za mana lao,>> za gudi.

⁷ Ko za taloi keninana ketakoi aza ko za laonana pa ruma tana maka tinoni na izongona i Titiosi Jasitasi. Maka tinoni karovona za neqi nana rangerange tana Tamaza aza, ko nana ruma za pa kekere ruma varivarikamuna gu tadiria na tinoni

Jiu.

⁸ Ba i Kirisipasi na kuta matamata pa ruma varivarikamuna za vazozotoa na Bangara beto vei tugu ria doru pa nana tatamana. Beto ko na kubodi tugu ria pa Koriniti qari nongongoria na tinarae ti Paula za qari vazozoto ko qari tapaputaiso.

⁹ Ego maka bongi za paranga ti Paula pa dogogoro za na Bangara, ari za gua vei, <<Muke matagutu, muke ngujupuku goto mu laomua gu na vavakato!

¹⁰ Ura ara za qa korapa suvere tavitigo ao. Ko kepore za maka tinoni mina boka koti vikevikerigo ao, ura ria na qua tinoni ara za qari kubo pa guguzu ani,>> za gua.

¹¹ Ko maka aoro na vonomo popu za suvere i Paula ketakoi, ko za kole varivagigalaini aza tadiria za na paranga tana Tamaza.

¹² Ego totonai za turu qavuna pa pikata guguzu pa Akaia i Qalio, za qari makarai maka pa roquroqu ria na tinoni Jiu ko qari aru tamania i Paula ko qari toka laoni pana nyumunyumuna varituti tana bangara.

¹³ Qari paranga ria, <<Za mamaeria ria na tinoni ko qari vatarazaea na Tamaza pa zona za sela pa Vavanau za na tinoni ani!>> qari gua.

¹⁴ Ego ko za korapa tugu vanaqiti ko mi paranga za gua i Paula, za paranga lao tugu tadiria na tinoni Jiu i Qalio, <<Ka viza tinoni Jiu! Vei bi na veveina kaki sela babi na roiti ikikerena za bu pogoza lameni gamu, za ba nongoro voleanagamu gu ara za gamu.

¹⁵ Goto kaki varitoke veveina gu na paranga, na izongo babi na miu Vavanau makamiu zana, ko mu dogoria makamiu. Ara qake nyoroguani ko mana tinoni varituti pa zakazava vevei zara,>> za gua aza.

¹⁶ Beto za iju vavotuvotu paledi pa ia varitutina aza ria.

¹⁷ Nari qari aru tamania gu ria doru i Sositenesi, na kuta tinoni matamata pa ruma varivarikamuna, ko qari majamaja vitivitigi pale pa moena na ruma varitutina. Ba zara tugu qari roiti vei ria nari ba zake pavu tugu galadi i Qalio ria.

I Paula za Gabala Mule pa Anitioki

¹⁸ Ego ko na zoku rane mule za suvere i Paula pa Koriniti beto za paranga loloiria ria na tinoni qari vazozotoa na Bangara ketakoi, ko za toka lao vei pa Siria. Ko ari Pirisila i Akuila za qari tutia aza. Ko pa Kenikiria za ngabutu vadadalu aza, ko za vagore votua aza aza vei za mauluni tana Tamaza.

¹⁹ Totonai qari kamu pa Episasi za loi vasuvereria ketakoi ari Akuila i Pirisila, goto aza za gojogojo lao pa ruma varivarikamuna ko za lao taleria pa paranga ria na tinoni Jiu.

²⁰ Totonai qari tepai ria na tinoni ketakoi ko mi suvere vazovai iapeki mae qari guni nari ba zake vaegoria,

²¹ goto za paranga loloiria gu beto ari za gudi vei ria, <<Pala mana mule kamu ligugamu gu vei mina roquroqu tana Tamaza,>> za gudi ria, beto za toka iolo pa Episasi aza.

²² Ko totonai za gore paro pa Sizaria za zae gozoro qeraqerani za na ekelesia pa Jerusalema, beto za jola gore pa Anitioki.

²³ Ko za dori suvere mae tu ketakoi aza beto za taloi ketakoi ko za rerege vei pa ia pikata guguzu pa Qelesia beto pa Pirugia, ko za kole vaneqiria ria na tinoni tana Bangara pa ia ria.

Na Roiti ti Apolosi

²⁴ Ego ko za kamu pa Episasi za maka tinoni Jiu na podona pa Alekezadaria, na izongona i Apolosi. Maka tinoni lugena pa gigalai aza, beto ko za luge valeania aza za na Kutikuti Tabuna.

²⁵ Za tori tavagigalaini tu aza za na zona tana Bangara, ko pa ngalingali neqina za kole paranga beto na varivagigalai valeleanani aza za na veveina i Jisu. Ba na veveina gu na paputaiso ti Jone za gilagilai aza.

²⁶ Ko za podalai paranga varene aza pa ruma varivarikamuna tadiria na tinoni Jiu. Ko totonai qari nongoroni ari Akuila i Pirisila aza, nari za qari kuku tekua ko qari vavakato vikitivokoto valeleana vani ari kori za na veveina na zona tana Tamaza.

²⁷ Totonai za nyorogua karovo lao pa Akaia i Apolosi, nari za ria na tinoni qari vazozotoa na Bangara pa Episasi za qari kuti lao vadi ria na tinoni tana Bangara pa Akaia ko mari vakamu valeania aza qari gudi. Ko totonai za kamu ketakoi aza, nari za toka valeadi ria qari vazozoto tonai qari nongoroni na variroqu varialona tana Tamaza.

²⁸ Ura za tale vikevikereria ko zake vabokaria aza pa moedi ria na varikamu tinoni ria na tinoni

Jiu. Ko za ule vabatidi aza pa Kutikuti Tabuna za na Karisito za aza tugu i Jisu zana za gudi.

19

I Paula za Kamu pa Episasi

¹ Ego ko totonai za korapa pa Koriniti i Apolosi, za rerege zolozo karovo i Paula ko za lao gore kamu pa Episasi. Ko ketakoi za gozororia aza za kaki tinoni tana Bangara,

² ko za nanazaria, <<Ae vei gamu tori tekua tu gamu za na Ongu Tabuna toto vei gamu vazozoto?>> za gudi.

Nari qari oe lao ria, <<Qokolo, ko na Ongu Tabuna gu vei bi kolenana aza ba gami oqoro izongo nongoro podekia gami,>> qari gua.

³ Nari ari za gudi vei i Paula ria, <<Ko na paputaiso za gu za gamu tapaputaisoni gamu?>> za gua.

Nari qari paranga, <<Na paputaiso ti Jone,>> qari gua.

⁴ Nari za paranga i Paula, <<I Jone za vari-paputaisoni za na paputaiso za uleni qari gabala ria na tinoni, beto za pojadi ria na tinoni ko mari vazozotoa aza za korapa tuti ligu lame aza za gua, ko i Jisu aza za guni aza,>> za gudi.

⁵ Ko totonai qari nongoria zara za gua vei aza, nari za qari tapaputaiso ria pa izongona na Bangara i Jisu.

⁶ Beto za vaopodi na limana i Paula ria, nari za goreria na Ongu Tabuna ria, ko qari okoto parangani na paranga gotona beto qari ule votuni ria za na paranga tana Tamaza.

⁷ Ko ka manogori ria doru tinoni ria.

⁸ Ego ko pa korapana kue popu za lalao paranga vareneni i Paula pa ruma varivarikamuna za na Bangara, ko za tale valeleanaria ria na tinoni beto za ule vakabekabere vadi za na veveina na binangara tana Tamaza.

⁹ Ba ria kaki za qari vapatua na bulodi ko qari daidia zozoto vainongoro, beto ko qari poja tarini paranga ikikeredi pa moedi ria na varikamu tinoni za na veveina na Zona tana Bangara. Nari za loi paledi i Paula ria, goto za teku kaledi gu ria na tinoni tana Bangara ko na varituti rane gu za kole vagigalairia pa lose varivagigalaina ti Turanozi.

¹⁰ Ko na kori aoro za kole roiti vei ari i Paula, ko ria doru qari suvere pa ia pa Esia za qari nongoria za na paranga tana Bangara, ria na Jiu beto na karovodi tugu vei.

Ria na Tuna Marene i Sikeva

¹¹ Ego ko ria na roiti varivagabaradi qarike tabatabata za roitidi na Tamaza pa roiti ti Paula.

¹² Ko ria qari mo za ria tu na nana taolo subisubina beto nana poko roiti ba qari pogoza keni vadi tugu, ko qari taloi pa tinidi ria na tinoni ria na mo beto ko ria na ongu ikikeredi za qari taiju vavotu paledi.

¹³ Ko ria kaki tinoni Jiu, ria qari lekoleko ijiju paledi na tomete ikikeredi, za qari podekia tugu kuku taridi na izongona na Bangara i Jisu ria na tinoni za koleria na ongu ikikeredi. Ko ari qari paraparanga vei, <<Qa iju paledigamu ara pa izongona i Jisu aza za taraeni i Paula za gamu,>> qari gua.

¹⁴ Ko ari ka vitu tuna marene i Sikeva, maka kuta iama tadiria na tinoni Jiu, za qari roiti vei aza.

¹⁵ Ba za oeria na ongu ikerena ria, ari za gudi vei, <<I Jisu za qa gilagilaiqua beto ko i Paula ba qa gigaliaqua tugu, goto gamu za i ze i za gamu?>> za gudi.

¹⁶ Ko za tuararia na tinoni za kolea na ongu ikerena ria rari, ko zake vangongoria ko za vak-ilasa valeleanaria, ko na galegale gadogadodi na palepalekadi za qari uku votu pa ruma aza ko qari oqai na taba.

¹⁷ Ko tonai qari nongoria ria doru tinoni Jiu na tinoni karovodi na suveredi pa Episasi aza, za qari matagutu vitivitigi ria doru ko qari valavatia ria za na izongona na Bangara i Jisu.

¹⁸ Kubodi ria qari tori vazozoto tu za qari lame vavaja uledi ria na dia roiti.

¹⁹ Na motadi tugu ria za poredia potana ikikeredi za qari okoto pogoza varikamudi ria na dia buka potana, ko qari vurungu paledi pa moedi ria doru tinoni. Ko na nguti varikamuna na vaidi doru buka ria za ka limangavuluputa vuro poata siliva.

²⁰ Ko pa roiti neqina vei ari tana Bangara, za rerege za na paranga tana Bangara beto ko qari mota tugu lalaodia ria qari vazozotoa na Bangara.

Na Korakora tadiria pa Episasi

²¹ Ego ko pa ligudi qari jola na zakazava ari, za roquroqu valeanianana i Paula za mina rerege vei pa Masidonia beto pa Akaia beto za mina gore pa Jerusalema za gua. Ura za pojainana aza za pa

liguna mana kamu ketakoi za beto pa Romu tugu vei za mana batia ara za gua.

²² Ko pa liguna za garunu momoe laodi pa Masi-donia ari kori nana tinoni varitokai, ari Timote i Erasitasi, za aza makana za suvere jola mae tu iapeki totozo pa pikata guguzu pa Esia.

²³ Ego ko pa totozo tugu aza za pidoko votu za maka varigua nake leleo na veveina na Zona tana Bangara.

²⁴ Maka tinoni na izongona i Demetiriasi za maka tinoni roiti patu siliva. Ko pa patu siliva za roiti tuti veini na zelepade madina tana tamaza reko Atemisi aza, za dori vaizizongoria ria nana tinoni roiti.

²⁵ Ko za kuku varikamudi aza ria na nana tinoni roiti beto ria kaki tinoni mule qari tapatianani na zakazava vei zara, ko ari za gudi vei, <<Ka viza tinoni! Gamu tori gilagilaimiu tu gamu za pa roiti tugu ani za votu za na izizongo tadigita!

²⁶ Beto ko gamu tori batiamiu tu na nongori-amiu tu gamu za nake pa Episasi makana goto doru kota pa Esia i Paula ani za tori toka vapiruria tu ria na mota tinoni, ura za pojadi za nake tamaza ria na zakazava qari taroiti pa lima zara za gudi.

²⁷ Ko nake makana gu na tapoja vikevikerena na roiti tadigita za na tapata tana gozoria gita, goto na zelepade tana tamaza reko lavata i Atemisi za pala minake taroqu vaporeveveina tugu vei. Ko na vinalavata tana aza aza vei qari vatarazaea ria doru pa Esia za koviria ba mina lumunana zozoto,>> za gudi.

²⁸ Ko totonai qari nongoria ria na tinoni zara za gua vei aza, nari za pugeleria na korakora ko

qari irangia ria za na kota, ari qari gua vei, <<Na lavatana jola i Atemisi tadiria pa Episasi!>> qari gua.

²⁹ Ko za pugelia na viuveo za na guguzu lavata pa Episasi. Qari aru tamanaria ari Qaiosi i Ariz-itakosi, kori tinoni Masidonia qari rererege tavitia i Paula, ko qari makarai ragata sasuru laodi pa ia varivarikamuna lavata pa guguzu aza.

³⁰ Nari za nyorogua votu lao pa moena na varikamu tinoni i Paula, ba ria na tinoni tana Bangara ketakoi qari vanogotoia.

³¹ Beto ko kaki ria na qavuna pa pikata ia pa Esia, ria na baere tugu ti Paula, ba qari valaoa tugu za na dia paranga ti Paula ko minake votu lao tabata pa ia varivarikamuna qari guni.

³² Ria kaki za maka zakazava za qari kole kuku velavelani, goto ria kaki za na goto zakazava tu. Ko qari okoto varivarura betodia ria na minete tinoni qari varikamu, goto ria kaki za qarike izongo gilagilai tugu na za za qari varikamuni ria.

³³ Ria kaki pa varikamu za qari rovea za palu i Alekezada mina tagoreni za na varikamu ani qari gua, ura qari toka zae vaturua pa momoe ria na tinoni Jiu aza. Ko za alaka zaeni na li-mana i Alekezada ko mi podalai paranga toketoke suqutuni makana za gua.

³⁴ Ba totonai qari dogoro gigalia ria na varikamu tinoni za na tinoni Jiu aza, nari za qari makarai ovuluria gu za na mamalaingidi ria qari varikamu ko qari makarai iranga velavelai ria za na padana kori aoa tu, ari qari kole iranga vei, <<Na lavatana jola i Atemisi tadiria pa Episasi!>> qari gua.

³⁵ Ego ko za zovai tu beto za boka vanogotoria na tinoni za kopudi na vinaturu pa guguzu aza ria na tinoni, ko ari za gudi vei, <<Ka viza tinoni pa Episasi! Ria doru tinoni qari tori gilagila betoadia tu za na guguzu Episasi gu za kopuni za na zelepade tana tamaza lavata i Atemisi beto ko aza na patu tabuna lavata za lotu lagere vei pa noka!

³⁶ Kepore maka tinoni mina vasekeria za ari, ko mu nogoto beto muke nenekeni na roiti zake leana.

³⁷ Ari kori tinoni gamu toka lamedi pani za qarike izongo iko zakazava pa leona na nada zelepade beto qarike izongo poja vikevikeria tugu vei za na nada tamaza.

³⁸ Goto i Demetiriasi beto ria na nana tinoni roiti za vei mina koledia ginugua mari jutuni na tinoni, nari za qari korapa suveredia ria tinoni varituti beto ko koledia ria na ia ketakoi qari varikamu varituti, ko ketakoi tu za mari varipogozo lao varitale ria.

³⁹ Goto vei kaki goto zakazava mule tu za bu nyoroguani gamu, nari za pa varikamu tuvizina tu ko pa zona momozona tu mina tapopo valeana aza.

⁴⁰ Goto aza na ginugua za podo pa ngenari pa rane ani za pala tana tajutu taleni taqe vakeporeria ria na tinoni matamata za gita, ura kepore na kutana ko tanake boka talegazani gita za na varikamu goborona ani,>> za gudi.

⁴¹ Ko pa liguna za poja veidi zara, beto za pojadi ria qari varikamu ko qari okoto taloloi kenidia.

I Paula za lao vei pa Masidonia beto pa Qirisi

¹ Ego ko pa liguna za jola za na korakora tadiria na tinoni pa Episasi, nari za kuku varikamudi i Paula ria na tinoni tana Bangara ko za juka vaneqiria, beto za paranga loloiria beto za taloi lao pa Masidonia aza.

² Ko za reregeria aza ria na guguzu ketakoi ko za vaneqineqiria pa nana paranga ria, beto za jola lao pa Qirisi

³ ko kue popu za suvere ketakoi aza. Ko za korapa tugu vatana toka lao pa Siria za gua aza nari za nongoroni za ria na tinoni Jiu qari kukitini aza, nari za rovea za mi mule vei tu ropi pa Masidonia za gua.

⁴ Ko ria ari ria na tinoni qari tutia i Paula: i Sopatorosi na tuna marene i Pirazi, na tinoni pa Berea; ari Arizitakosi i Sekudosi, kori tinoni Tesalonika; i Qaios, na tinoni Debe; i Timote; beto ari Tukikosi i Toropimosi, kori tinoni Esia.

⁵ Ria ari za qari lao momoe adonogami pa Toroasi.

⁶ Goto gami za pa liguna na vavolo Bereti Nake Kovuruna za gami toka taloi pa Pilipae, ko za jola tu ka lima rane beto gami lao kamu pa Toroasi. Ko ketakoi gami suvere ka vitu rane.

I Paula za Paranga Loloiria ria pa Toroasi

⁷ Ego pa rane momoe pa vuiki totonai gami varikamu tekuteku baere, za kole tarae tadiria i Paula. Ko za nyoroguanu mina toka keni gu na volavolaza za gua aza ko za dori vakakazia tu aza za na tinarae ko za kamua tu na korapai bongi.

⁸ Qari kubo jola ria na juke qari toa pa lose pa nulu ketakoi gami varikamu gami.

⁹ Ego ko za korapa tugu nyumu nana pa vuida ketakoi za maka koburu marene koregana, na izongona i Iutikasi, za korapa nyumu dokidokinana. Ko totonai za kakaza tugu lalaonana za na paranga ti Paula, za puta muma gu za na tinoni ani ko za lotu koko pa vinaue sape pa nulu ko za gore tu dugalani pa pezo. Ko qari teku vaiolia qari gua za tori uke tu.

¹⁰ Nari za gore i Paula ko za opo taria za na tinina aza ko za ovulu tekua, beto ari za gua vei, <<Muke takulanga, za korapa toanana ani!>> za gua.

¹¹ Beto za keza zae sogu pa lose pa nulu i Paula, ko za kipakipai za na bereti ko qari tekuteku. Pa liguna na tekuteku za kole gu paranga aza ko tinganai za rane kabere, beto za toka keninana aza.

¹² Goto ria na tinoni qari toka kenini na toana za na koburu marene korega za lotu, beto qari dori tavamanoto ria na tinoni ketakoi.

Na Rererege Koko pa Toroasi lao pa Miletosi

¹³ Ego ko gami za gami toka lao momoe pa Azosi, ko ketakoi tu za mami surania i Paula gami gua. Ura za tori pojadigami tu za gami mami zae lao momoe goto aza za mina zolozo karovo lao ketakoi za gudigami.

¹⁴ Ko tonai za lame gozorogami pa Azosi, nari za gami surania aza ko gami jola lao pa Mitulene.

¹⁵ Ko ketakoi gami ipumaka beto za gami toka ko gami lao paro pa maka kalena pa Kiosi. Ko ketakoi gami ipumaka mutu beto za gami toka karovo lao za pa nuza Samosi, ko gami ipumaka mutu pa

Samosi beto za gami toka lao paro pa guguzu pa Miletosi.

¹⁶ Ura na roquroqu ti Paula za mamike paro pa Episasi, ura keta mami gona pale goboro totozo pa Esia za gua. Ura za siqarai ko vei bi boka za bi tori suvere tu pa Jerusalema beto bi kamua za na rane Penitikositi za gua.

I Paula za Paranga Loloiria ria na Tiolata pa Episasi

¹⁷ Ego ko pa Miletosi za valao nongoro pa Episasi i Paula ko za valameria ria na tinoni matamata pa ekelesia ketakoi.

¹⁸ Ko totonai qari lame kamu tana, za parangaria, ari za gudi vei, <<Gamu tori gilagila valeaniamiu tugu gamu za ae za vevei na suvesuvere taqu totonai qa suvere tavitigamu gamu, podalai tugu na rane momoe qa tete pa Esia ara.

¹⁹ Pana uana vapekai beto pa oni kolo mata qa nabuluni ara za na Bangara, beto qa gozororia tugu ara ria na tapata qari valameria ria na tinoni Jiu qari kukitiniziu.

²⁰ Gamu gilagilaimiu tugu gamu za qake golomia ara za maka zakazava vei mina boka tokadigamu, goto qa ule vadigamu beto qa vagigalaidigamu pa varikamu tinoni beto pa okokoto miu ruma.

²¹ Qa poja vaneqineqidigamu ara za ria na Jiu beto ria na tinoni Qiriki tugu vei ko mari gabala lao tana Tamaza beto ko mari vazozotoa za na nada Bangara i Jisu qa gua.

²² Ko koviria qa tatoka tana Ongu Tabuna ara ko qa korapa gore pa Jerusalema, ba qake gilagilai ara za na za mina raja lame taqu.

²³ Goto aza gu vei qa gilagilai za pa doru guguzu qa laoria, za na Ongu Tabuna za poja vaneqineqinziu za na tapiu beto na tapata gu za qari korapa adonoziu pa ia aza za guniziu.

²⁴ Ba qake izongo roqu vaporeveveinaia ara za na qua toa makaqu, goto aza gu za poreveveina taqu za make nganyanganyani goto ma vaokotia gu za na roiti ninabulu za vaniziu na Bangara i Jisu, ko ma ule vaneqineqini ara za na nongoro leana na variroqu varialona tana Tamaza.

²⁵ Ko koviria qa gilagila valeaniaqua ara za mu-nake izongo bati sogai na izumataqu ara za gamu doru qa rerege taraeni tadigamu na binangara tana Tamaza.

²⁶ Ko zara za vei za ma ule valeana vadigamu pa ngenari pa rane ani ara za gamu: Ara mana talegazani za na toa tadiria doru mari muma.

²⁷ Ura kepore maka za ba aru muleni ara, goto qa ule vadigamu za doru nyorogua tana Tamaza.

²⁸ Ko mu kopu muledigamu makamiu vei tugu ria doru sipi qari kole pa miu kopu. Na Ongu Tabuna tu za vatinoni kopugamu za gamu ko muna dogoro kopuni za na ekelesia tana Tamaza, aza na ekelesia pa orunguna tu na Tuna Makai za pajuku tekuni aza.

²⁹ Ara qa gilagilaigua za pa liguna mana taloi keni ara za pala mari kamu tadigamu ria na tinoni varivagigalai sekesekeki qari vei na manugu mademade nenedi pirudi, ko pala mari luge ngan-gaguluria ria na puku tinoni gamu kopudi.

³⁰ Beto pala pa varikorapaimiu gu gamu mari turu ria kaki tinoni mari varivagigalai vapiru ko mari toka vapirupiruria ria na tinoni tana Bangara.

³¹ Ko za vei za mu suvere gelegele za gamu beto mu roqu vakoititia za kue aoro za qake koroto na rane na bongi za qa vavanaugamu ara taviti kolo mataqu za gamu doru.

³² Ko koviria ara qa vakole laogamu pana tana Tamaza beto pa nana nongorona na variroqu varialona za gamu. Ko na nongoro aza za mina ovulugamu beto mina boka vatekudigamu na mana za vanaqitia na Tamaza ko mina vadi ria na nana tinoni aza.

³³ Kepore za na qolo na siliva babi na poko tana maka tinoni ba dogoro roroni ara.

³⁴ Gamu makamiu gamu gilagilaimiu za na limaqu ari qari roiti ko qari vatoaziu ara beto ria na tinoni qari tututiziu.

³⁵ Ria doru maka za qa vadogorodigamu za tana pavu taleni gita beto za pala tana boka tokadi ria qari munyala. Mu roqu vakoititiria ria na paranga tana Bangara i Jisu tonai ari za gua vei, <Na variia za na mana za lavata jolania na tekunana na tinoni,> za gua,>> za gua i Paula.

³⁶ Ko totonai za beto paranga i Paula, za opo gore sori tungutungu tavitiria ria ko za varavara.

³⁷ Qari lukana uui beto ria doru beto qari borua beto qari aoa ria i Paula.

³⁸ Aza qari takulanga vitivitigini ria za na paranga za pojaria aza na veveina pala marike izongo bati sogai ria za na izumatana aza za gudi. Ego beto za qari tutia ko qari keni loa pa vaka.

21

Za Gore pa Jerusalema i Paula

¹ Ego ko gami paranga loloiria gami ria beto za gami toka karovo vatuvizi lao pa nuza Kosi. Ko gami ipumaka mae tu pa Kosi beto za gami toka lao kamu za pa nuza Rodesi, beto koko ketakoi za gami lao paro pa guguzu Patara.

² Ko ketakoi gami kamua za maka vaka mi korapa toka lao pa Poinikia za gua, ko gami zae ketakoi ko gami toka keni.

³ Gami korapa lalaomami za gami batia za na nuza Saeparasi, beto za gami vakole veini pa kale merimami za na nuza aza ko gami gona lao vei pa Siria. Beto za gami lao paro pa Turosi, ura ketakoi za vagoreria na zakazava za suranaria za na vaka.

⁴ Pa guguzu aza gami batiria za kaki tinoni tana Bangara, ko gami suvere tu tadiria ka vitu rane gami. Ko pa neqi tana Ongu Tabuna za qari pojani ria na tinoni tana Bangara ketakoi i Paula ko mike zae pa Jerusalema qari guni.

⁵ Ba totonai za okoto za na mami totozo suvere tadiria, nari za gami taloi kenimami. Qari tutigami ria doru reko beto na koburu ko qari tutigami tugu votu pa peguruna na guguzu. Ko gami gore opo sori tungutungu pa nole ko gami varavara,

⁶ beto za gami okoto variparanga loloi. Beto za gami zaemami pa vaka gami, goto ria za qari muledia pa dia ruma.

⁷ Ego ko gami jokaia gami za na mami rerege koko pa Turosi ko gami lao paro pa Tolemaisi. Ketakoi gami gozoro qeraqeradi ria na tinoni qari

vazozotoa na Bangara ko gami suvere tavitiria mae tu maka rane.

⁸ Pa liguna gami ipumaka za gami taloi gore pa Sizaria ko gami gore kamu pa ruma ti Pilipi, aza na tinoni za tataraeni na nongoro leana beto ko maka tugu ari ka vitu tinoni varitokai qari mijataria pa Jerusalema. Ko pa ruma tana za gami suvere.

⁹ Ko na tinoni ani za ka made ria na tuna reko koregadi qari kolekole ulule votuni ria za na paranga tana Tamaza.

¹⁰ Ko gami tori korapa tu suveremami ka viza rane ketakoi gami nari za gore lagere koko vei pa Jiudia za maka tinoni korokorotai na izongona i Aqabasi.

¹¹ Ko za lame tugu tadigami ko za tekua aza za na beleti ti Paula ko za pikoni na nenena na limana makana, beto za ari za gua vei, <<Ari za gua vei za na Ongu Tabuna, <Na tinoni za izongia na beleti ani za pala mari piu veini tugu ari ria na tinoni Jiu pa Jerusalema, beto mari valao vadi ria na tinoni karovodi aza,> za gua,>> za gua aza.

¹² Ko totonai gami nongororia gami ria na paranga ari, nari za gami tepa vitivitigia gami beto ria tugu na suveredi ketakoi vei i Paula, ko mike zae pa Jerusalema gamiguni aza.

¹³ Ba ari tu za oe vei i Paula, <<Na za gamu korapa roitini za gamu ko gamu korapa lukana beto mu vatakulangia na buloqu ara gamu gua? Ara za qa vanaqiti ko mana gozoria za nake makana gu na tapiu, goto na uke tugu vei pa Jerusalema pa izongona na Bangara i Jisu,>> za gua.

¹⁴ Ko gamike boka vagabalia gami za na roquna aza, ko gamike pojai mule maka za, goto ari gu

gami gua vei, <<Leana, na nyorogua tana Bangara mi gore votu,>> gami gua gu.

¹⁵ Ego ko liguna qari jola ria na rane gami suvere pa Sizaria, nari za gami qaqiri ko gami taloi zae pa Jerusalema.

¹⁶ Ko kaki ria na tinoni tana Bangara pa Sizaria za qari tutigami tugu gami, ko qari toka laodigami pa ruma ti Manazoni. Maka tinoni pa Saeparasi aza, beto ko maka tinoni tugu tana Bangara na tori dori zovaina tu aza.

I Paula za Gozoria i Jekopi

¹⁷ Ego ko totonai gami kamu pa Jerusalema gami, za ria na tinoni qari vazozotoa na Bangara ketakoi qari vatoga valeanagami.

¹⁸ Ko za rane tu na kota za i Paula za tutigami ko gami lao gozoria i Jekopi, beto ko ria doru tinoni matamata ba qari kamu tugu.

¹⁹ Ego ko za beto gozoro qeraqeradi, nari za vavakato kilipuputu vadi i Paula ria vei za roitidi na Tamaza tadiria na tinoni karovodi pa nana roiti ninabulu aza.

²⁰ Totonai qari nongoria na vavakato tana nari za qari vatarazaea na Tamaza, beto ari qari guni vei i Paula, <<Koi, tavitimami, qu tori gilailaimua tugu ao za na kubo vuro ria na tinoni Jiu qari tori vazozoto tu, beto ko qari korapa tugu ngalingalini ria doru za na kopuna na Vavanau ti Mosese.

²¹ Beto ko kaki nongoro goborodi qari tori tekua tu na veveimu ao. Ko ao za qu vagilalairia ria doru tinoni Jiu qari suvere varisomanai tadiria na tinoni karovodi ko mari loi pale ria za na Vavanau ti Mosese beto ko marike poberia ria

na tudi marene beto ko marike tutiria mule kaki uana tadigita qu gudi qari gua.

²² Ko na za tana roitini? Ura pala iapeki gu mari nongoroni za na kamumu ao.

²³ Leana, mu roitini gu aza mami pojanigo gami ani. Ari ari ka made tinoni qari tori mauludi tu makadi.

²⁴ Ria ari za mu tokaria ao ko mu somana tavitiria beto muna tabara vadi tugu vei za na dia vulavulaza valioso, beto za mari ngabutu vadadalua na batudi ria. Zara mu roiti vei ao ko ria doru mari gilagilai za doru nongoro veveimu ao qari nongororia za na galegale sekesekeki gu, goto ao makamumu ba qu kopuni tugu za na Vavanau ti Mosese.

²⁵ Goto na veveidi ria na tinoni karovodi qari tori vazozoto tu za gami tori garunu lao vadi tu na leta ko gami ule vadi za na mijamijata tadigita ko marike tekuria za na masadi na manugu qari tavavavui tari lao vadi na beku, marike tekua na orungu beto marike tekuria na masadi na manugu qariki tavanyoa pale na orungudi, beto ko marike toani na toa lulasana gamigudi,>> qari gua.

²⁶ Ko za rane sogu na kota nari za tokaria i Paula ari ka made ko za somana vulavulaza valioso aza. Beto za luge lao pa kakabarena na zelepade ko za vakaberia za na totozo mina okoto na totozo tana vulavulaza valioso, totonai mina okoto taroiti vadi na vavavui vulavulaza ria doru za gua.

I Paula za Taaru Tamana pa Zelepade

²⁷ Ego totonai za tata okoto za na vitu rane vulavulaza, nari za ria na tinoni Jiu pa Esia qari batia pa kakabarena zelepade i Paula. Ko qari

paranga juka vatagigiriria ria na minete tinoni doruna ko qari aru tamana tekua i Paula.

²⁸ Beto qari kuku velavela ria, <<Gamu na tinoni Izireli o! Mae tokadigami! Ani za na tinoni za rerege betoa doru kota ko za kole varivagigalaidi za na tinoni Izireli, na Vavanau ti Mosese beto na kakabarena zelepade ani za qari kepore veveidi za gua. Ko koviria za toka lugedi na tinoni karovodi mule za pa ia ani, ko za vagoboria za na ia ani!>> qari gua.

²⁹ (Na ginuana qari paranga vei zara za ura perangaina qari bati tavitini aza pa Jerusalema i Toropimosi na tinoni Episasi, ko qari rovea za toka valugea tugu i Paula pa kakabarena na zelepade aza qari gua.)

³⁰ Ego ko za tagigiri gu za na guguzu Jerusalema doruna, ko qari abutu varikamu beto ria doru tinoni ko qari aru tamania i Paula, beto qari ragata votuni pa peguruna na kakabarena zelepade. Ko aza tugu qari votu ria za qari pate gu za na atakamanadi na kakabarena zelepade.

³¹ Ko totonai qari korapa mari vaukea ria qari guni i Paula, nari za zae kamu tana kuta matamata tadiria na tinoni varipera tadiria na tinoni Romu za na nongorona na varivelavela lavata za podo pa guguzu Jerusalema doruna qari guni.

³² Nari zake pekipeki mutugu goto za tekuria gu na tinoni matamata gogoto ani ria kaki tiolata tadiria na tinoni varipera beto vei tugu ria kaki tinoni varipera, ko qari abutu gore gu za tadiria na minete tinoni. Ko totonai qari batia ria na tinoni za na kuta matamata tadiria na tinoni varipera beto ria na tinoni varipera za tokaria, nari za qari

nogoto majamajai i Paula.

³³ Ego beto za lao kamu na kuta matamata ko za aru tamania i Paula, beto za garunuria ria na nana tinoni ko qari pikoni kori seni i Paula. Beto za kole nanazani za i ze i za na tinoni ani beto na za za roitini aza.

³⁴ Ria kaki tinoni pa varikamu za qari velavelani maka za, goto ria kaki za qari velavelani goto za tu. Zake boka gilagilai na kuta matamata tadiria na tinoni varipera za na kutana zozoto na dia velavela ura za mota za na velavela. Ko za garunuria gu ria na nana tinoni varipera, ko mari toka kezani pa ia suvesuverena tadiria na tinoni varipera za gudi.

³⁵ Totonai za kamu pa kezakezana nari za qari pogoia tu ria na tinoni varipera i Paula, ura za viva jola za na tagigiri tadiria na minete tinoni,

³⁶ ko na minete tinoni za qari velavela tututi, ari qari gua vei, <<Vauke paleni aza!>> qari gua.

I Paula za Naqenaqe Muleni Makana

³⁷ Ego ko qari tata toka lugeni pa leo ia suvesuverena tadiria na tinoni varipera, nari za za paranga laolia i Paula za na kuta matamata tadiria na tinoni varipera, <<Ae vei mana boka parangaigo mae ara ao?>> za guni.

Nari za oe lao za na kuta matamata tadiria na tinoni varipera, <<Qokolo, qu balaumua na paranga Qiriki ao?

³⁸ Eo ko nake ao mae za na tinoni Ijipi pa viza zana za varipera lao tana qavuna tana Romu beto ko za toka laodi pa qega ari ka made vuro tinoni varivuke!>> za gua.

³⁹ Nari za paranga i Paula, <<Ara za maka tinoni Jiu pa guguzu pa Tasosi pa ia pa Silisia, ko na tinoniqu zozoto pa guguzu poreveveina aza ara. Qa tepago, mu vamalumuziu mae ko ma parangaria ria na tinoni ari,>> za gua.

⁴⁰ Ko tonai za vani na vinamalumu na kuta matamata tadiria na tinoni varipera aza, nari za turu pa kezakezana i Paula ko za alaka vamokomokodi na limana ria na tinoni. Ko tonai qari nogoto beto ria doru, nari za paranga lao pa paranga Aramaiki aza.*

22

¹ <<Ka viza tavitiqu na tamaqu! Mu vainongoro lame taqu ko ma nagenage muleniziu koviria,>> za gudi.

² Ko tonai qari nongoria za paranga Aramaiki i Paula, nari za qari okoto nogoto kununu beto ria. Nari za podalai paranga i Paula, ari za gua vei,

³ <<Ara za maka tinoni Jiu, na podoqu pa Tasosi pa ia pa Silisia. Na lavataqu pa guguzu pa Jerusalema pani ara, beto ko na sikuluqu ti Qamalieli, ko qa tavagigalaini ko qa tuti vikiti-vokotoria ara ria na Vavanau tadiria na tamada, beto ko qa ngalingali vitivitigini ara za na Tamaza vei vaputaputa tugu gamu vei gamu pa rane pa ngenari ani.

⁴ Ko ria qari tutia na Zona tana Bangara ani za qa komiti vikevikereria tugu ko qa vaukeria tugu

* **21:40** Na paranga Qiriki za pojai za na paranga Hiburu za gua, ba na paranga Aramaiki gu za za korapa toana totonai ko palu na paranga Aramaiki gu za qari gigalani na paranga Hiburu. Dogoria tugu vei pa 6.1; 22.2; 26.14.

ara. Qa piuria ria na marene na reko beto ko qa valugeria pa ruma varipiuna.

⁵ Ko na kuta iama lavata beto ria doru tinoni matamata pa kauniseli mari boka vavakato vadigamu gu za na veveiqu ara. Ura tadiria tugu qa tekudi ara ria na leta qari kuti vadi ari ka viza tinoni Jiu pa Damasikasi, ko ara za mana piuria beto mana toka muledi pa Jerusalema ria ko mari tavakilasa,>> qari gua.

*I Paula za Vavakaton i nana Gabala
(Roiti 9.1-19; 26.12-18)*

⁶ Ego ko totonai qa korapa lalaoqua ara ko qa tata kamu pa Damasikasi na padapada vei na korapa rane, nari za gona vasiboro pa varilivutaiqu ara za maka kabere varivakeana jola na koko lame veina pa noka.

⁷ Nari qa lotu gore tu pa pezo ara beto qa nongoria za maka mamalaingi, ari za gua vei, <<Saula! Saula! Ae za vei ko qu korapa komiti vikevikereziu ara ao?>> za gua.

⁸ Nari qa oe lao ara, <<I zei ao, Bangara?>> qa gua.

Nari ari za guniziu vei, <<Ara Jisu pa Nazareti ani, ara aza qu korapa komitia ao,>> za gua.

⁹ Ko ria na tinoni qari tutiziu za qari batiadia tugu za na kabere, ba qarike nongoro vaia za na mamalaingina na tinoni za korapa paranga lameziu ara.

¹⁰ Beto qa nanaza ara, <<Na za mana roitini ara, Bangara?>> qa gua.

Nari za na Bangara ari za guniziu vei, <<Mu turu, ko mu luge lao pa Damasikasi. Ketakoi

mina taule vanigo aza doruna vei qu taudukuni ko muna roitini ao,>> za gua.

¹¹ Ba qake boka batabata ara, ura zake vabatabatazi na kabere varivakeana. Ko ria gu na tinoni qari tututiziu za qari arua na limaqu ko qari tita laoniziu pa Damasikasi.

¹² Ego ko na suverena tugu ketakoi za maka tinoni na izongona i Hananisi. Maka tinoni za vatabe voleania na Vavanau beto ko za tapan-gaga jola tadiria doru tinoni Jiu qari suvere pa Damasikasi aza.

¹³ Ko aza za lame taqu ko za turu pa kekerequ, beto ari za gua vei, <<Saula, taiqu! Mu batabata tu ao!>> za gua. Ko pa totozo tugu aza za qa batabata ara, ko qa enga batia gu aza.

¹⁴ Beto za ari za guniziu vei, <<Na Tamaza tadiria na tamada za tori mijatigo tu ao ko muna gilagilai za na nana nyorogua, muna batia za na nana nabulu tuvizina, beto ko muna nongoro zozotoa za na mamalaingina aza.

¹⁵ Ura pala muna maka tinoni vavakato tana ao ko muna vavakatoni tadiria doru tinoni aza vei qu batia beto qu nongoria.

¹⁶ Ko koviria na za mule qu adonia? Goto mu turu ko mu tapaputaiso, beto mu kiu alili lao pa izongona aza ko mari tavalioso ria na mua sela,>> za gua i Hananisi.

I Paula za Tagarunu lao tadiria na Tinoni Karovodi

¹⁷ Ego ko za kamua totonai qa gabala mule pa Jerusalema ko totonai qa korapa varavara pa kakabarena zelepade, nari za qa batia ara za votu taqu za maka dogodogoro.

¹⁸ Qa batia ara aza, ari za guniziu vei, <<Siqasiqarai, mu taloi votu siqasiqarai pa Jerusalema! Ura pala marike vazozotoa ria na tinoni za na veveiqu ara muna vavakatoni ao,>> za gua.

¹⁹ Ba ari qa gua vei ara, <<Bangara, ria tugu ari qari gilagilaidia za ara za qa valugeria pa ruma varipiuna beto ko qa majamajaria tinganai vei doru ruma varivarikamuna ria qari vazozotogo ao.

²⁰ Ko totonai qari vai vaukea i Sitivini aza za vavakatoni na veveimu ao, nari za ara tugu za maka qa somana vaegoa za na uke tana beto ko ara tugu qa kole kopudi ria na poko tadiria qari vaukea i Sitivini,>> qa gua.

²¹ Nari ari za guniziu vei aza, <<Mu taloi keni! Ura ara mana garunu laonigo pa zouna tu tadiria na tinoni karovodi ao,>> za guniziu, za gua i Paula.

I Paula maka Tinoni Tapauzuna pa Qavuna Romu

²² Ego ko qari kole tugu nongonongorodia ti Paula ria na tinoni, ba aza tugu za pojaria aza ria na paranga ari, nari za qari makarai kuku velavela votu beto ria, ari qari gua vei, <<Varijo paleni pa kasia guguzu za na tinoni ani! Ura nake padana mina toa aza!>> qari gua.

²³ Ko qari kole velavela tagigigiri beto qari irirudi pa nulu za na dia poko beto qari kole repo iaparadi pa nulu za na kavuru pezo ria na tinoni.

²⁴ Nari za totonai qari korapa vei zara ria, za garunuria na kuta matamata tadiria na tinoni varipera ria nana tinoni, ko qari toka valugea pa ia suvesuverena tadiria na tinoni varipera i Paula.

Beto za garunuria ko mari majamajai aza ko mi boka ululeni aza za na ginugua za qari iranga tagigigirini ria na tinoni Jiu aza za gua.

²⁵ Ko totonai qari korapa piko tari vakoleni ko mari majamajai qari guni aza, nari za parangia i Paula za maka tinoni matamata gogoto za korapa turu tata tana, <<Ae za vei, na tavamalumuna tugu pa vavanau za na tinoni tapauzuna tana qavuna Romu za mina tamaja vei mina oqoro tapitu ko mina oqoro tagilagila za na sela tana?>> za guni.

²⁶ Totonai za nongoria na tinoni matamata gogoto za na nanaza ti Paula, nari za lao za tana kuta matamata tadiria na tinoni varipera ko za parangia, <<Qokolo, na za mu roitini qu gua ao? Na tinoni ani za na tinoni tapauzuna tana qavuna pa Romu ani!>> za guni.

²⁷ Nari za lao za na kuta matamata tadiria na tinoni varipera ko za nanazia i Paula, <<Mu ule vaniziu, maka tinoni tapauzumu tugu tana qavuna pa Romu ao?>> za guni.

<<Gua,>> za gua i Paula.

²⁸ Nari za paranga za na kuta matamata tadiria na tinoni varipera, <<Ara nake poata leleo tu qa valaoni beto qa boka izongia za na neqi ko qa tapauzu tana qavuna pa Romu ara!>> za guni.

Nari za oe lao i Paula, <<Uveo, goto ara na podo tapauzuqu tugu tana qavuna Romu!>> za guni.

²⁹ Ego pa totozo tugu aza qari togolo mule ria na tinoni mari piqopiqolia ko mari nanaza vilovilitia i Paula qari gua. Beto ko na kuta matamata tadiria na tinoni varipera ba za matagutu tugu za

totonai za gilagilai za maka tinoni tapauzuna tana qavuna Romu aza ba za tori piuni tu na seni.

I Paula za Turu pa moedi ria na Kauniseli

³⁰ Ego ko za nyorogua gilagila vaeania tugu na kuta matamata tadiria na tinoni varipera za na kutana zozoto vei beto qari jutua ria na tinoni Jiu i Paula. Ko za rane sogā na kota, nari za ruvatia i Paula beto za garunuria ria na kuta iama beto ria doru pa kauniseli ko mari varikamu za gudi. Ko qari varikamu beto tu ria doru nari za toka gorenī aza i Paula ko za vaturua pa moedi ria doru.

23

¹ Ego ko za dogoro tari vatogazaria i Paula ria pa kauniseli, beto ari za gua vei, <<Ka viza tavitiqu! Qa vaokoto vaeania pa monana leana ara za na qua roiti lao tana Tamaza, ko za kamu tu pa rane pa ngenari,>> za gua.

² Nari za garunuria tu i Hananisi, na kuta iama lavata, ria kaki qari turu kekeria i Paula ko mu poaria na ngujuna za gudi.

³ Nari za paranga lao tana i Paula, <<Mina poarigo tugu na Tamaza ao, ao na babana lulasana za tapedi vakeka pa peguruna! Qu nyumu pituziu ara pa zonana na Vavanau ti Mosese ao, ba qu tori majai tu ao za na Vavanau ura qu varigarununi ko ma tapoara ara!>> za gua i Paula.

⁴ Nari ria kaki qari turu kekeria za ari qari gua vei, <<Qokolo, ko aza tugu na kuta iama lavata tana Tamaza za qu poja zazaea zana!>> qari guni.

⁵ Nari za paranga i Paula, <<Ka viza tavitiqu, qake gilagilai ara za na kuta iama lavata aza.

Ura ari tu za gua vei za na Kutikuti Tabuna, <Na tinoni matamata tadiria na mua butubutu tinoni za muke poja vikevikeria,> za gua,>> za gudi ria.

⁶ Ego ko totonai za dogoro gigalaria i Paula za ria pa varikamu aza za maka pukuna za ria na Sadusisi goto ria maka goto pukuna za ria na Parese, nari za velavela votu tadiria na kauniseli aza, ari za gua vei, <<Ka viza tavitiqu! Ara za maka Parese, beto ko na tuna tugu maka Parese. Na veveina gu na qua rangerange pala ria qari uke za mari turu mule qa gua za qa korapa tapituni ara pani!>> za gudi ria.

⁷ Aza tugu za paranga vei zara i Paula, nari za qari varitoke valeleadia gu makadi ria na Parese beto na Sadusisi, ko za tapikataori za na varikamu tinoni.

⁸ (Ura ria na Sadusisi za qari pojai za kepore na turumule pa uke, kepore na mateana beto kepore na ongongu qari gua. Goto ria na Parese za qari ule votuni za koledia tugu za doruna ari qari gua.)

⁹ Ko za lavata tu lalaonana za na varivelavela tadiria, ko qari turu pa varikorapaidi ria kaki Parese qari varivagigalaini na Vavanau ko qari varigua vaneqineqi pa paranga, beto za ari qari gua vei, <<Kepore za maka sela tabe batia tana tinoni ani! Keta pu maka ongongu babi maka mateana tu za parangia aza!>> qari gua.

¹⁰ Ego ko za lavata jola za na varivelavela varigua tadiria ko za matagutuni na kuta matamata tadiria na tinoni varipera za keta mari koti vikevikeria ria i Paula za gua. Ko za garunuria ria nana tinoni varipera ko qari gore saputu teku

varijoa pa varikamu i Paula ko qari toka zaeni pa ia suvesuverena tadiria na tinoni varipera.

¹¹ Ego na bongina aza za turu pa kekerena i Paula za na Bangara, ko ari za gua vei, <<Mu varene! Ura maka moqaza podeke vei tugu qu tori ule vaneqineqinizia tu pa Jerusalema, nari za pala pa Romu ba muna vavakatonizia mutugu ara,>> za guni.

I Paula qari Kukitini

¹² Ego ko totonai za rane na kota nari za ria kaki tinoni Jiu qari vanyumua za na kukitina i Paula. Qari mau lu taridiria makadi za marike tekuteku na buku koi vei tu mari na vai vaukea i Paula qari gua.

¹³ Ko ari ka madengavulu jola tinoni za qari makarai varivaegoni na kukitina i Paula ani.

¹⁴ Ko qari lao za tadiria na kuta iama beto na tinoni matamata tadiria na Jiu, ko ari qari gudi vei, <<Gami tori mau lu taridigami tu makamami gami ko mamike izongo meai maka ganigani tinganai mami vaukea mae tu i Paula.

¹⁵ Ko koviria gamu beto na kauniseli za mu vanongoria na kuta matamata tadiria na tinoni varipera ko mi toka lagereni tadigamu i Paula, kale mi vei gamu korapa nyorogua nyaqo votu-votu voleanania za na veveina aza. Goto gami za mami ovo adonia aza, ko totonai mina oqoro lao kamugamu aza za mami vaukea i Paula,>> qari gua.

¹⁶ Ba maka tuna marene na luluna reko i Paula za nongoro poai za na roquroqu mari ngui golomia i Paula qari gua ria, ko za lao kamu za pa

ia suvesuverena tadiria na tinoni varipera ko za peki ule vani i Paula.

¹⁷ Nari za kuku tekua i Paula za maka tinoni matamata gogoto ko ari za guni vei, <<Na koburu marene ani za mu toka laoni tana kuta matamata, ura kolenana za maka za mina lao pojanani aza,>> za guni.

¹⁸ Nari za tokai tugu maka matamata aza ko za lao kamu tana kuta matamata nari za ari za guni vei, <<Na tinoni tapiuna i Paula za kuku tekuziu beto za garunuziu ko ma toka lamani pana tamu za na marene ani, ura kolenana maka za mina pojanigo aza za gua,>> za gua aza.

¹⁹ Nari za aru tamania na kuta matamata za na limana na koburu marene aza ko za toka keni kaleni, beto za nanazia, <<Na za qu nyorogua pojaniziu ara ao?>> za gua.

²⁰ Nari za paranga za na marene, <<Ria na tinoni Jiu za qari tori varivaegoni tu ko mari tepago ko uka muna toka goreni tadiria na kauniseli i Paula, ko mina dogoro vei qari korapa nyorogua nyaqo votuvotu vaeana za na veveina aza qari gua.

²¹ Ko ao keta mu loposodi ria. Ura jola madengavulu tinonidi tugu ria za qari korapa nyumu golomo adonia aza. Ria na tinoni ari za qari mauulu taridi makadi ko marike tekuteku na buku tinganai ko mari vaia mae tu i Paula qari gua. Ko koviria qari korapa vanaqiti gu, ko qari lokani gu za tonai muna vaegoa na dia tepa ao,>> za gua za na marene aza.

²² Ego ko za naqua na kuta matamata za na marene ani ko minake vavakato vani mule maka goto tinoni aza vei za kamu vanongoria aza aza za guni, beto za garunu vamule kenia.

I Paula za Tagarunu Gore ti Pilikisi na Gavuna

²³ Ego beto za kukuria na kuta matamata tadiria na tinoni varipera za kori nana tinoni matamata gogoto, ko ari za poja veidi, <<Mu vatanaria kori gogoto solodia, ka vitungavuluputa tinoni varipera pa hose, beto kori gogoto tinoni aru opere. Mari vatana ko marina taloi keni na sia koloko ngena bongi, ko mari keni tu kamu pa Sizaria ria.

²⁴ Muna vatanaria tugu vei za kaki hose ko mina tasurana vakamu valeana tu ti Pilikisi na qavuna i Paula,>> za gudi.

²⁵ Ego beto za kutia na kuta matamata za maka leta, ari za paranga vei.

²⁶ <<Ara Kolodiasi Lusiasi.

Lao tana bangara qavuna lavata i Pilikisi.

Na paranga qeraqera tamu.

²⁷ Na tinoni ani za qari aru tamania ria na tinoni Jiu ko mari vai vaukea qari gua. Nari qa tokaria lao ara ria na qua tinoni varipera ko qa tekua vasarea, ura qa gilagilai za maka tinoni tapauzuna tugu tana qavuna pa Romu aza.

²⁸ Qa nyorogua gilagila valeania tugu ara za na ginuana vei beto qari jutua aza, ko qa toka goren pa dia kauniseli.

²⁹ Ko qa bati votuni za na veveina gu kaki dia varigua pa kalena na dia Vavanau za qari jutuni aza, goto kepore za maka zakazava za roitini vei bi pada tavaukeni babi tapiuni aza.

³⁰ Beto ko totonai qa nongoroni qari kukitini aza, nari za qake adono goto qa garunu vatuvizi vagorea gu tamu. Ria qari jutua aza za qa tori pojadi tu ko mari pogoza lao vavotua pa tamu aza vei qari jutuni aza qa gudi,>> za gua.

³¹ Ego qari roitini tugu ria na solodia aza qari tagarununi, ko qari toka bongi goreni pa guguzu pa Anitipatirisi i Paula.

³² Totonai za rane na sogi na kota nari za qari loiria ria qari zae pa hose ko qari toka jola kenini i Paula, goto ria doru solodia za qari gabala muledia pa dia ia suvesuverena pa Jerusalema.

³³ Goto ria qari jola keni za qari kamu tu pa Sizaria, ko qari lao vakarovia tana qavuna za na leta, beto za qari loi vasuveria tana i Paula.

³⁴ Ego ko za tiroa na qavuna za na leta, beto za nanazani aza pae pikata guguzu na koko lame veina i Paula. Totonai za nongoro tekua na qavuna na lame veina pa Silisia aza,

³⁵ nari ari za guni vei, <<Pala mana nongorigo ao totonai mari kamu ria na tinoni qari jutugo,>> za gua. Beto za garunuria ria na nana tinoni kopu ko qari dogoro kopuni pa ruma tana qavuna i Paula.

24

I Paula za Tajutu

¹ Ego ko za jola lima rane nari za toka goredi pa Sizaria i Hananisi na kuta iama lavata ria kaki tinoni matamata beto maka loea na izongona i Tetulosi. Ko qari vavotua ria tana qavuna i Pilikisi za na dia tinajutuna i Paula.

² Ego ko za takuku valuge i Paula, beto za podalai vavotua i Tetulosi ti Pilikisi za na dia roquroqu qari jutuni i Paula. Ari za gua vei i Tetulosi, <<Na suvere vabulebule kakazana za gami izongia gami pa totozo tamu beto ko zoku sogā za aru valeania na suvesuvere za gami batiria gami na puku tinoni ani, ura koko vei ao qu boka rove vakori lao momoe pa mua varitoka.

³ Ko pa doru zona beto pa doru ia ka ia gami vatogaria pa qeraqera lavata gami ria na roiti ari, bangara Pilikisi, ao na tapangagamu jola.

⁴ Ba qake nyorogua varagatia ara za na mua totozo, goto qa tepaigo gu ara ao ko pa mua variroqu leana za mu vainongoro lame pa mami paranga pekina ani.

⁵ Gami bati votuni gami za na tinoni ani za na tinoni vapidoko tapata beto za arariadi na varigua tadiria doru tinoni Jiu pa doru kota ani. Ko aza tugu za matamatani maka puku minete tinoni qari gigaladi na tinoni Nazareti.

⁶ Beto ko za podalai vapajia tugu aza za na kakabarena zelepade, ko za vei za gami aru tamania gami aza.*

⁸ Pana tana muna boka nanaza vilovilotoni makamu ko pala muna boka bati votudi makamu ao ria na zakazava gami korapa jutuni aza gami

* **24:6** Kaki kutikuti nake loka leleludi za qari jokaia na pikata 6 na pikata 8 beto qari valao tugu vei na pikata 7, ko ari za gua vei: <<ko gami nyorogua pitua tugu pa tutina na mami Vavanau gami aza. 7 Ba za lame i Lusiasi na kuta matamata tadiria na tinoni varipera ko za saputu teku vakenidigami pa limamami aza, 8 beto za garunuria ria qari jutua aza ko mari lame pa moemu ao za gua.>>

ari,>> za gua i Tetulosi.

⁹ Beto za qari somana jutua mutugu ria na mata-mata tadiria na tinoni Jiu i Paula, ko za zozoto tugu aza za pojai i Tetulosi qari gua.

I Paula za Naqenae Muleni Makana pa Moena i Pilikisi

¹⁰ Ego ko totonai na qavuna za ebo zae laoa i Paula, nari za paranga i Paula, ari za gua vei, <<Na tagilagilana za tori zoku aoro tu za na tinoni varituti tana puku tinoni ani ao, ko za vei za ara qa qera vitivitigi ko mana paranga naqenae muleniziu makaqu pa moemu ao.

¹¹ Makamu ba muna boka gilagilaimua gu za ogoro jolani ka manogori rane gu qari koni jola zara za qa zae vatarazae pa Jerusalema ara.

¹² Ko qarike batiziu ba kole varigua paranga tavitia maka tinoni pa kakabarena zelepade, babi ba kole araria vatagigiriria ria kaki tinoni bi pa ruma varivarikamuna babi pa maka ia pa guguzu lavata ani ara.

¹³ Beto ko kepore vagila maka zozotona mari boka vabatinigo ria na zakazava qari jutuniziu ara ari.

¹⁴ Goto ani za ma ule votuni gu ara tamu: na Zona tana Bangara aza qari gigalani na zona selana qari guni ria ari za qa tutia ara. Ko qa vatarazaea ara za na Tamaza tadiria na tamamami pa moa beto ko qa vazozotoria tugu ara ria doru zakazava qari takuti pa Vavanau ti Mosese beto pa kutikuti tadiria na tinoni korokorotai.

¹⁵ Qa vazozotoa tugu ara na Tamaza vei tugu qari vazozoto vei ria ari, ko pala mina kolenana za na totozo totonai mari turu mule pa uke ria

na tinoni tuvizidi beto na tinoni ikikeredi qa gua tugu.

¹⁶ Ko za vei za qa podeke vitivitigia ko ma izon-gia na monana kabere na pa moena na Tamaza beto pa moedi ria na tinoni doru totozo qa gua.

¹⁷ Ko pa liguna qari jola zoku aoro toto vei qa taloi pa Jerusalema nari za ma mule kamu ko ma pogozo vadi kaki varivana ria na qua puku tinoni qa gua, nari za qa kamu beto ko qa vavavui tugu vei.

¹⁸ Ko totonai qa tori vaokotia tu na vulavulaza valioso ara za beto qari batiziu pa kakabarena zelepade, ba kepore tugu za maka minete tinoni babi maka varivelavela tinoni totonai.

¹⁹ Goto ria kaki tinoni Jiu na koko lame veidi pa Esia tu za qari korapa suvere totonai. Ko ria tu za pada bari kamu pana tamu ko bari taleziu ara vei bi kolenana kaki dia tinajutu lame taqu.

²⁰ Ba minake vei za ria gu zara ropi mari ule vanigo za na sela taqu qari bati votuni totonai qa turu pa moena na kauniseli.

²¹ Ba kepore mutugu, goto ani gu za maka paranga qa velavela votuni ara totonai qa turu pa varikorapaidi ria: <Na veveina gu na turumule pa uke za qa tapituni ara tadigamu pa rane pa ngenari ani,> qa gua ara,>> za gua i Paula.

²² Ego ko za tori gilagila valeanianana tu i Pilikisi za na veveina na Zona tana Bangara. Ko totonai za beto paranga i Paula nari za pate paleni aza za na varikamu, beto ari za poja veidi ria, <<Totonai mina lagere tu i Lusiasi na kuta matamata tadiria na tinoni varipera, za mana dogoro vilovilotia ko

mana pitua ara za na varigua tadigamu ani,>> za gua.

²³ Beto za garunia za na tinoni matamata gogoto ko mi kopuni i Paula, beto ko minake tapiu vitiviti, beto ko marike tasuqutu tugu vei ria na tavitina ko mari boka lame ovikia na tokani aza za guni.

I Paula za Vavakato Tadiari Pilikisi i Durusila

²⁴ Ego za jola kaki rane nari za kamu i Pilikisi beto i Durusila na maqotana, ko na maqotana aza za maka reko Jiu. Ko za kukua i Pilikisi i Paula ko za vainongoroni tana za na veveina na rangena na Karisito i Jisu.

²⁵ Ko totonai za kole vavakatoni i Paula za na veveina na toa tuvizina, na toa aru muleni pa ikerena, beto na varituti za korapa lame pa momoe, nari za matagutu i Pilikisi, ko ari za gua vei, <<Koi, leana, koviria mu kenimua mae. Tonai mana tekua maka totozo leana mule nari pala mana kukugo,>> za guni.

²⁶ Ba za kole tugu peki roverove nyoroguani i Pilikisi za palu mina vani kaki poata i Paula aza za gua, ko za vei za na dori zoku totozo tugu za kukukua ko za vavakato tavitia i Paula.

²⁷ Ego ko za jola kori aoro, nari za turu za na qavuna sogana i Pilikisi, i Posiasi Pesitasi. Ba za nyoroguani ko bari qerani ria na tinoni Jiu za gua i Pilikisi, ko za loi vasuvere jola paleni pa ruma varipiuna i Paula.

25

I Paula za Tepai na Varituti tana Kuta Bangara pa Romu

¹ Ego ko za jola gu kue rane toto vei za kamu toga pa pikata guguzu aza i Pesitasi, nari za taloi pa Sizaria ko za zae pa Jerusalema.

² Ko ketakoi qari lao vavotua tana ria na kuta iama beto na matamata tadiria na tinoni Jiu za doru zakazava qari jutuni i Paula. Beto qari tepai ria i Pesitasi

³ ko mi tokadi ko mi vamule zaea pa Jerusalema aza qari gua, ura za tori kolenana tu za na dia kukiti ko mari vaukea aza totonai mina korapa zazaenana pa zona aza qari gua.

⁴ Nari za oeria i Pesitasi ria, <<I Paula za korapa takopu pa Sizaria tu, ko ara ba nake zovaina beto mana taloi gore ketakoi.

⁵ Ko ria na miu tinoni poreveveidi gu gamu za mari tuti goreziu ara, ko vei mina kolenana kaki sela tana tinoni ani nari za ketakoi mari tutini aza,>> za gudi.

⁶ Ego ko ka vesu babi manogaputa rane tu za suvere mae tadiria i Pesitasi, beto za mule gore pa Sizaria. Ko za rane na sog na kota nari za nyumu pa nyumunyumuna varituti i Pesitasi beto za varigarunu ko qari toka kamuni i Paula.

⁷ Ko tonai za bola luge i Paula, nari za qari turu varilivutaini ria na tinoni Jiu koko lageredi pa Jerusalema aza. Ko na kubo zakazava ikikeredi za qari jutuni aza, ba qarike boka ule pikapikata valeanani ria na zozotona ria na zakazava qari jutuni aza.

⁸ Ego beto za paranga nagenage muleni makana i Paula, ari za gua vei, <<Kepore maka sela ba roitini ara, ko ba majai na Vavanau tadiria na Jiu, ba vapajia na kakabarena zelepade, babi ba

vakeporea i Siza na kuta bangara pa Romu,>> za gua i Paula.

⁹ Ba i Pesitasi za nyorogua vaqeraria ria na Jiu, ko ari za oe veini i Paula, <<Ae vei, qu nyorogua zae pa Jerusalema, ko ketakoi ma tutidi ara ria na zakazava qari jutunigo ari?>> za gua.

¹⁰ Nari za paranga i Paula, <<Pa moena tugu na nyumunyumuna varituti ti bangara Siza ketakoi mana boka tapitu za qa korapa turu ara. Kepore maka sela ba roitini tadiria na Jiu ara, ko ao ba qu gilagilai valeaniamua tugu aza.

¹¹ Vei ba roitini maka sela ko za pada mana tavaukeni ara aza, nari za qake daiquani ara za na uke. Ba vei mina kepore za maka ginugua vei qari korapa mulongo jutu goboro veiniziu ria ari, nari za kepore mutugu za maka tinoni mina boka mulongo vakarovo laoziu tadiria ara. Ara qa tepai ko i Siza tu mina pituziu!>> za gua i Paula.

¹² Ego ko pa liguna za vavakato tavitiria mae ria na nana tinoni varitokai pa roquroqu i Pesitasi, beto za oe lao za ti Paula, <<Pana ti Siza tu qu tepai ko muna tapitu ao, ko ti Siza tugu za muna lao,>> za guni.

I Paula za Turu pa Moedi ari Aquripa beto i Benike

¹³ Ego ko za jola kaki rane nari za qari kamu pa Sizaria ari Aquripa na bangara beto i Benike, ko mari kamu gozogozoro vakamua i Pesitasi qari gua.

¹⁴ Ko qari toi dori suveredia tu ketakoi ka viza rane, nari za vavakatoni i Pesitasi tana bangara za na veveina i Paula. Ari za gua vei aza, <<Qokolo,

kolenana za maka tinoni za loi vasuvere jola paleni pa ruma varipiuna pani i Pilikisi.

¹⁵ Ko totonai qa zae kamu pa Jerusalema ara nari za qari ule vaniziu na veveina ria na kuta iama beto na tinoni matamata tadiria na Jiu, beto ko qari tepai tugu ko ara ba pitu vaikeria aza qari gua.

¹⁶ Ba qa pojadi ara za nake tuti tadigami na tinoni Romu za mami loi valaoa tadiria nana kana za na tinoni za tajutu totonai qari ogoro varikamu ko bari varigua mae ria na nana kana beto ko aza. Ko minake tava lao aza vei bi ogoro taleria aza ria na tinoni qari jutua beto ko totonai bi ogoro naqenage muleni mae makana aza pa tinajutu qari jutuni aza qa gudi.

¹⁷ Ko totonai qari kamu pani ria, nari za qake adono mule ara goto za jola gu maka rane nari za qa nyumu gu pa nyumunyumuna varituti ara, ko qa varigarunu ko za tatoka luge gu za na tinoni ani.

¹⁸ Ko qari turu ria na tinoni qari jutua aza ko qari vavoturia ria na dia tinajutu, ba kepore za maka dia tinajutu ba dogoro veini maka roiti selana ara.

¹⁹ Goto kaki ginugua veveina gu na dia zona vatarazae za qari jutuni aza beto ko na veveina gu maka tinoni ukenu i Jisu, ba i Paula za pojai za korapa toanana aza za gua.

²⁰ Ko ara ba qa rura taleni za na ginugua ani, ko qa nanazia i Paula keta pu nyorogua zae pa Jerusalema ko ketakoi mi tapituni aza ria na veveina na zakazava ari qa guni.

²¹ Ba i Paula za tepai ko mi takopu gu pani ko mi

adonia tu aza za na mijamijata tana kuta bangara Romu za gua. Ko qa garunuria ara ria na tinoni kopu ko mari kopuni gu tinganai mana garunu laoni ara ti Siza aza qa gudi,>> za gua i Pesitasi.

²² Nari za paranga lao ti Pesitasi i Aquripa, ari za gua vei, <<Qokolo, qa nyorogua nongoria makaqu ara za na tinoni aza,>> za gua.

Nari za paranga i Pesitasi, <<Mu adono gu ao. Pala uka gu muna nongoria ao zana,>> za guni.

²³ Ego ko za jola na bongi ko na ranena, nari za qari kamu vabangabangarai ari Aquripa i Benike ko qari luge lao pa ia varivarikamuna tadiria zoku tinoni. Ko qari somana luge tavitiria tugu ari kori ria na kuta matamata tadiria na tinoni varipera beto ria na tinoni poreveveidi pa guguzu aza. Ko pa liguna aza za varigarunu i Pesitasi ko qari toka valugea i Paula.

²⁴ Beto za paranga i Pesitasi, <<Bangara Aquripa, beto ko gamu doru gamu makarai somana varikamu pani, mu dogoria za na tinoni ani! Aza na tinoni ria na minete tinoni Jiu doruna qari tepa vitivitiginiziu ara pa Jerusalema beto vei tugu pa Sizaria pani, ko qari kuku velavelani za nake padana mina toa lalaonana aza qari guni.

²⁵ Ba ara qake batia maka zakazava selana za roitini ko bi pada tavaukeni aza, ba makana za tepai za ti Siza tu mi lao tapitu za gua ko tana tu mana garunu laoni.

²⁶ Ba na kuta ginugua veveina na tinoni ani mana kuti laoni ara tana kuta bangara za qake gilagilai, ko za vei za qa toka lameni pa moemiu gamu ara za na tinoni ani, ba na kuta nyorogua za pa tamu bangara Aquripa. Ko pa liguna mina

taroiti za na dogoro vilotona na tinoni ani, nari za mina kolenana na manugu mana kutia ara.

²⁷ Ura zake dogoro leana taqu za vei mana garunu kenini na tinoni tapiuna vei manake ule pikapikatadi ara ria na sela za tajutudi aza,>> za gua i Pesitasi.

26

I Paula za Naqenqe Muleni Makana pa Moena i Aquripa

¹ Ego beto za paranga lao ti Paula i Aquripa, ari za gua vei, <<Koviria qu tavamalumu gu ao ko muna parangani na veveimu makamu,>> za guni.

Nari za alakani na limana i Paula, beto za paranga naqenqe muleni makana, ari za gua vei,

² <<Bangara Aquripa! Qa dogoro veiniziu makaqu qa pera qa turu pa moemu ao ara ko mana naqenqe muleniziu makaqu za pa doru ginugua qari vagoreniziu ara ria na tinoni Jiu.

³ Qu tori gilagila voleanariamua tu ao ria doruna uana beto na toa varigua tadiria na tinoni Jiu, ko za vei za qa tepaigo ara ao ko mu vainongoro lame taqu.

⁴ Na veveina na toa qa toani ara toto vei tu na koburuqu ko podalai tu pa qua toa tadiria na qua puku tinoni beto pa Jerusalema za qari gilagila betoriadia ria doru tinoni Jiu.

⁵ Qari gilagila valeaziudia na totozo kakazana, ko vei mari nyorogua vavakatoni za boka gu. Qari gilagilaidia ria za pa puku tinoni za tuti vikitivokotia na vinatarazaena na mami Tamaza, qa toa vei maka Parese ara.

⁶ Ko koviria qa turu tapitu pa moemiu gamu ara pa ginuana qa adono geleni ara za na taringutinguti za vadi na Tamaza ria na tamamami pa moa.

⁷ Ko na taringutinguti tugu aza za qari kole adono geleni ari ka manogori mami butubutu ko qari vatarazaea na rane na bongi za na Tamaza. Ko na adono gelena gu na taringutinguti aza za qari jutu taleniziu ara ria na tinoni Jiu, bangara Aguripa.

⁸ Ae za vei za gamuke boka tu vazozotoa gamu za na Tamaza za vaturu muleria pa uke ria qari uke?

⁹ Ara makaqu perangaina ba qa rove veini mana kanai tugu za na izongona i Jisu pa Nazareti, ko mana roitidi zoku ngangangulu qa gua.

¹⁰ Ko qa roitidi ara pa Jerusalema ria na ngangangulu ari. Qa teku neqi tadiria na kuta iama, ko zoku ria qari tutia na Bangara qa valugeria pa ruma varipiuna. Beto ko totonai qari tapitu ko mari tavauke ria na tinoni vevei ria, nari za qa somana vaegoqua tugu ara.

¹¹ Beto ko pa doru ruma varivarikamuna zoku totozo qa vakilasaria beto qa jujukuria ko mari poja vikevikeria za na dia vinazozoto. Beto ko za koi vei pugeleziu na tagigiri ko pa goto guguzu tu ba qa nyaqo tututiria tugu ko qa koti vikevikereria ria.

*I Paula za Vavakatoni na nana Gabala
(Roiti 9.1-19; 22.6-16)*

¹² Ego ko qa korapa tugu roitidi na roiti vevei ria za qa lao pa Damasikasi pa neqi beto na vinamalu tadiria na kuta iama ara.

¹³ Ko, bangara, na korapa rane totonai qa korapa lalaoqua pa zona ara, nari za malara koko vei pa noka za maka kabere za kabere jolani na tapo ko za gona pa varilivutaiqu ara beto ko ria qari tutiziu ara.

¹⁴ Ko gami lotu gore beto pa pezo gami doru, beto ara qa nongoria za maka mamalaingi za paranga lame taqu pa paranga Aramaiki, ari za gua vei, <Saula, Saula! Ae za vei ko qu komitiziu ara ao? Za tapata jola muna takai ao za na suvege ganina tana tinoni za tomlinigo,> za gua.

¹⁵ Nari qa nanaza ara, <I zei ao, Bangara?> qa gua.

Nari za oe za na Bangara, <Ara i Jisu aza qu korapa komitia ao.

¹⁶ Ba mu tatakole ko mu turuni na nenemu zara! Ura na ginuana qa votu pa tamu ara za ura qa tori udukigo tu ao ko muna nabuluniziu ara beto ko muna vavakatodi ria na zakazava qu batiria beto ko ria na zakazava pala mana vabatinigo.

¹⁷ Pala mana vasarego ara ao tadiria na mua tinoni makamu beto ko tadiria na tinoni karovodi, tadiria doru ketakoi mana garunu laonigo ara.

¹⁸ Pala muna revangaria ao za na matadiria, ko mari gabala loi pale ria za na rodomo ko mari lame pa kabere beto ko mari loi pale za na neqi ti Setani ko mari lame tana Tamaza. Ko tonai mari gabala za mina taleozo na dia sela beto ko mari somana izongo tavitiria ria qari tavalioso tonai qari rangeziu ara,> za guniziu.

I Paula za Pojai nana Roiti

¹⁹ Ko zara za vei za, bangara Aquripa, qake non-goro vapelea mule ara za na dogodogoro lagere veina pa noka.

²⁰ Goto podalai tugu pa Damasikasi beto pa Jerusalema, ko mi lao pa doru guguzu Jiudia beto vei tugu tadiria na tinoni karovodi, za qa kole taraeni ara za na veveina mari loia na dia sela ko mari gabala mule tana Tamaza, beto mari roitidi ria za na roiti mina uleni qari gabala qa gudi.

²¹ Ko pa ginugua gu ari za qari aru tamananiziu ria na tinoni Jiu ara totonai qa korapa pa kakabarena zelepade, ko qari podekia ko mari vaukeziu qari gua.

²² Ba qa izongia gu ara za na varitokai tana Tamaza kamua tugu pa rane pa ngenari ani, ko koviria qa turu pani ko koviria mana vavakato tadigamu doru tinoni, peki na lavata. Ba kepore mutugu aza mana vavakatoni goto aza tugu ria na tinoni korokorotai beto i Mosese qari koroto vakoleni pala mina gore votu qari gua.

²³ Ko aza qari korotoni ria za na Karisito mina gozoria na vitigi beto ko aza za na tinoni momoe mina turu mule pa uke, ko mina ule votuni na kabere tadiria na tinoni Jiu beto tadiria na tinoni karovodi,>> za gua i Paula.

I Paula za Tepai i Aquripa ko mi Vazozoto

²⁴ Ego totonai za korapa paranga naqenageni makana vei zara i Paula, nari za velavela lao i Pesitasi, <<Paula, qu tuturu ao! Na gigalai lavata qu izongia za vatuturigo!>> za guni.

²⁵ Nari za oe lao i Paula, <<Qake tuturu ara, bangara lavata! Ria na paranga zozotodi beto na tavagigaladi gu za qa korapa pojaria ara.

²⁶ Ti bangara Aquripa aza qa korapa paranga lao ara za na zakazava ari za gilagilarianana. Qake boka vazozotoa ara za vei bike gilagilai aza za na zakazava ari bi gua, ura nake pa ia paena qari taroiti za ari.

²⁷ Bangara Aquripa, qu vazozotoria tugu ao ria na tinoni korokorotai? Qa gilagilaiqua ara za qu vazozotoria tugu ao ria!>> za gua i Paula.

²⁸ Nari za paranga lao ti Paula i Aquripa, <<Pana totozo papakana vei ari ae vei qu rovea pala muna pelukia ao za na roququ ara ko mana vazozotoa ara za na Karisito?>> za gua.

²⁹ Nari za paranga i Paula, <<Na qua varavara lao tana Tamaza, za vei bi pa totozo papakana babi na kakazana, za nake ao gu makamu goto ria doru tugu vei qari korapa vainongoro lame taqu pa ngenari za bari vei ara qa gua, goto aza gu qa tapiu vei ara ari za buke vei qa gua,>> za gua.

³⁰ Ego beto za turu na bangara i Aquripa, na qavuna i Pesitasi, i Benike, beto ko ria qari nyumu tavitiria,

³¹ ko totonai qari taloi keni za qari kole vari-paranga, ari qari gua vei, <<Kepore maka sela bi pada tavaukeni babi tapiuni za na tinoni ani,>> qari gua.

³² Beto za paranga lao ti Pesitasi i Aquripa, <<Bi boka taruvata gu za na tinoni ani vei bi oqoro tepa lao ti Siza,>> za gua.

27

I Paula za Toka Taloi lao pa Romu

¹ Ego ko za tavatuvizi za mami toka lao pa Itali gami qari gua. Ko i Paula beto kaki ria na tinoni tapiudi za qari loi laoni pa kopu ti Jiuliasi, aza maka tinoni matamata gogoto pa maka puku minete varipera tana kuta bangara pa Romu.

² Ko gami zae gami pa maka vaka koko veina pa Adaramuteni ko za korapa vatana ko mi toka lao vei pa doru babatana ole pa Esia za gua, ko gami toka keni. Ko za tutigami tugu gami i Arizitakosi, na tinonina pa guguzu Tesalonika pa ia pa Masionia.

³ Za rane sogā na kota za gami lao paro pa Sidoni. I Jiuliasi za valeana lao za ti Paula, ko za vamalumia gu ko mina boka paro dogororia ria na nana baere ko mari boka iai pa kaki zakazava bi nyoroguani aza za gua.

⁴ Totonai gami taloi pa Sidoni nari za raja koimoagami za na gava, ko gami rerege vapae vei tu pa nuza Saeparasi.

⁵ Ko gami katapa vei tu pa kale Silisia beto pa Pamipilia za gami toka karovia za na kolo lavata, ko gami gore paro pa guguzu pa Mura pa ia pa Lukia.

⁶ Ketakoi za bati vaia na tinoni matamata gogoto za maka vaka Alekezadaria za korapa mi toka lao vei pa Itali za gua, ko za vazae gami mule pa vaka aza.

⁷ Gami toka pekipeki lao na zoku rane beto ko pakonai beto gami paro pa kelekele pa Kinidasi. Na gava za dori neqi ko gamike boka toka vatuvizi

lao, ko gami gabala vapae gore vei gu pa nuza Kiriti ko gami katapa vei pa kelekele Salamone.

⁸ Gami babata kaurai pa nuza Kiriti ko pakonai beto gami kamu za pa maka ia na izongona pa Koqu Bulena tata pa guguzu pa Lasaia.

⁹ Ego ko gami doru suvere zovai mae tu ketakoi gami ko za kamua gu za na totozo za tapata mari rerege na vaka, ura na rane vavavui vulavulaza tadiria na Jiu za tori jola tu ko za kamua gu za na totozo rane bongi. Ko za parangaria i Paula ria,

¹⁰ <<Ka viza tavitiqu, ara qa dogoria za pala mina kolea na tapata za na rerege tadigita beto zoku zakazava tana aru vikoreria. Ko nake susurana gu beto na vaka za pala tana ngangag-uluria, goto na toa tugu tadiria na tinoni vei,>> za gua.

¹¹ Ba na tinoni matamata gogoto zake vazozotoa za na parangana i Paula, goto na kapini beto na tinoni kolenana vaka tu za nongororia.

¹² Na koqu tititina ani za nake ia leana mina kole adono vajolani na totozo lomozo. Ko na kubodi ria na tinoni za qari nyoroguani tugu ko bari taloi rijo tugu pa ia aza ko vei bi boka za bari lao vajolai na totozo lomozo pa Poinikisi, ura maka koqu tititina pa nuza Kiriti za bata kaurai vei pa kale suvu tapo za ketakoi qari gua.

Na Ranebongi pa Kolo

¹³ Ego ko totonai za podalai ivu pekipeki turu vei pa kolo pa kale kauraina na nuza za na gava, nari za qari roquroqua palu mami boka gu toka lao gami qari gua, ko qari kaoa za na piko beto gami peki babata katakatapa pa nuza pa Kiriti.

¹⁴ Ba oqoro zovai, nari za sogamutu za na gava ko za turu korakorapa vei mutupa kale zagere tapo beto pa narena na nuza za na gavaranebongi.

¹⁵ Ko za pogoza vapirua na gava za na vaka, ko gami varipera ko babi vakole veini pa koimoa za na gava gami gua ba gamike boka nari za gami loi pale gu ko gami kole gu vapogopogozodigami na gava.

¹⁶ Totonai gami katapa vei pa maka nuza peki na izongona pa Kauda, nari za pakonai beto gami surana vamauru valeania za na tiqina na vaka.

¹⁷ Pa liguna qari ovulu surania ria za na tiqi, nari za qari piko pilu vamauru varilivulivutaini na gazoro za na vaka. Beto ko qari matagutuni keta mi lao gona papara pa bolebole nagaza pa kolona pa babatana pa Libia za na vaka qari gua, ko qari vagorea ko za ragatia na vaka za na piko beto za gami vatutini gu na gava za na vaka.

¹⁸ Za koi vei neqina za na gava ko za iru lao lamedigami, nari za rane na kota za qari podalai gonagona vole paledi za kaki susurana pa vaka,

¹⁹ beto na rane vinaue za qari gona vole paledi za kaki zakazavana na vaka.

²⁰ Na tapo beto na seru za qarike izongo tabata podeke, beto na ranebongi za rajagami gami za zake izongo mako gore, ko doru mami roverove vei mami taalo za qari puju betodia gu za totonai.

²¹ Ego ko pa liguna kubo rane ko qari oqoro tugu ganiadia pu gania ria na tinoni, nari za turu pa moedi ria i Paula, ko za paranga, <<Ka viza tavitiqu! Vei bu nongoroziu ara ko tabeke taloi pa nuza Kiriti za gita, nari za tabeke gozoria gita za

na tapata ani beto tabeke gona pale vikevikereria
ria na zakazava.

²² Ba koviria qa tepagamu ara za gamu ko mu
varene pa roquroqu! Kepore maka gamu za mina
saivia nana toa, goto na vaka gu za pala mina
tapiara.

²³ Ura pa bongi gu za jola zana, za lame turu
tata taqu za maka mateana tana Tamaza, aza na
Tamaza za izongoziu beto ko qa nabuluni ara,

²⁴ ko ari za guniziu vei, <Paula! Muke matagutu,
pala pa moena tu i Siza muna lao turu ao! Beto ko
na Tamaza za vasare vanigo ao ria doru qari zae
tavitigo ao,> za guniziu.

²⁵ Ko mu varene za gamu, ka viza tavitiqu! Ura
ara na qua vinazozoto tana Tamaza za pala mina
gore votu vei vaputaputa tugu aza za ule vaniziu
aza.

²⁶ Ba pala mina pogoza vapaparagita tugu na
gava pa maka nuza pa pezo za gita,>> za gua i
Paula.

²⁷ Ego ko za kamua na bongi vinamanogamade
za kole pogoza lao lamedigami na ranebongi pa
kolo Adiria ko za tata vei pa korapa bongi, nari za
qari roverove ria na tinoni roiti pa vaka palu taqe
tori ole paro tu pa abana za gita qari gua.

²⁸ Ko qari vadururu gorea za maka gazoro za
tapikoni maka mamata pa maka uquna, nari
za qari gilagilai za rabeteputa zavanga na lilisi
gorena za na kolo. Za oqoro zovai nari za qari
vagorea mule za na padapadana nari za qari gi-
lagilai za manogalima zavanga na lilisi gorena za
na kolo.

²⁹ Ko qari matagutu keta mami kole ole pa-

para pa kaki ia patupatuna qari gua, nari za qari vagoreria pa tavatava za ka made piko beto za qari kole varavara ko bi siqasiqarai tu rane qari gua.

³⁰ Ria na tinoni roiti pa vaka za qari matagutu ko mari uku loi pale za na vaka qari gua, ko qari vagorea pa ivera za na tiqi beto za qari kole roiti sekeseke vei mari vagore piko pa kale koimoa qari gua.

³¹ Nari za paranga lao tana tinoni matamata gogoto beto ria na solodia i Paula, <<Vei marike suvere pa vaka ria na tinoni roiti ari, nari za pala munake boka tavasare za gamu,>> za guni.

³² Nari qari lao tu ria na solodia ko qari koroto paledi za na gazoro qari pikoni tiqi ko qari vaole paleni za na tiqi.

³³ Ego ko totonai za tata na rane nari za garunuria i Paula ria doru ko mari makarai tekuteku mae za gudi. Ko ari za gudi vei ria doru, <<Pa ngenari za na vinamanogamade raneda tage kole adono za gita, beto ko gamu gamu oqoro izongo tekua maka za.

³⁴ Ko za vei za qa tepa vitivitigigamu ara za gamu ko mu somana tekuteku, ura muna vei tugu gamu za pala minake apulugamu maka za. Pala kepore maka gamu za mina saivia makamaka lili vurungu pa batuna,>> za gudi.

³⁵ Ko totonai za beto paranga vei zara i Paula, nari za tekua za na bereti ko za paranga leana laoni tana Tamaza pa moedi ria doru, za kipai beto za tekua.

³⁶ Nari qari tavaneqi ria doru ko qari somana tekuteku.

³⁷ (Gami doru gami zae pa vaka za gami kori gogoto vitungavulu vonomo.)

³⁸ Pa liguna qari tekuteku vapote valeana, nari za qari gona volevoledi za na vuiti za tasurana pa vaka ko mi kopele na vaka qari gua.

Na Vaka za Ake Taporaka

³⁹ Ego totonai za koni zae za na volavolaza rane, za qarike dogoro pikatia ria na tinoni roiti pa vaka za na ole poanana ketakoi, ba qari dogoro vaia za maka koqu naganagazana ko vei mari boka za ketakoi gu za mari gore vapapara pale za na vaka qari gua.

⁴⁰ Ko qari maja raburabutu vadururu paledi pa kolo za na piko, qari ruvata paledi za na gazoro piko tarina na qelu tana gaiti, beto qari kao vazaea pa gava za na epe koimoa ko qari gona totoa gore za na paroparona.

⁴¹ Ba na vaka za gore jule akeni pa maka bolebole nagaza pa kolona, ko na koimoana na vaka za zake kanoko goto na volozo tavatavana za qari talokuloku taria ko qari pipiaria na tovogo lavalavata.

⁴² Ria na solodia za qari roitini za maka roquroqu ko mari vauke paledi ria na tinoni tapiudi qari gua, ura keta mari oqa paro ko mari uku kenidia qari gua.

⁴³ Ba na tinoni matamata gogoto za nyorogua vasarea i Paula ko za vanogotoria ko qarike roitini za na roiti aza. Goto za garunuria ria qari boka ponyu ko mari oqa momoe ko mari ponyu gore paro pa pezo,

⁴⁴ goto ria na suvere joladi za mari aleria kaki papene babi na papene kalekalesena na vaka beto

mari ponyu tuti gore za gudi. Ko zara qari vei nari za beto qari boka kamu valeana beto pa pezo ria doru.

28

Pa Nuza Melite

¹ Ego ko totonai tu gami gore paro valeana beto za gami gilagilai za na izongona na nuza aza za pa Melite.

² Ria na tinonidi ketakoi za qari baeregami na vakamu valeanagami, beto qari vatoa vadigami tugu vei na iku davadavangana ura za podalai gu za na okoro ko za lomoza za na kota.

³ Ko za poe teku requireqi suvege i Paula ko tonai za korapa valaoria pa iku, nari za alangia na iku za maka dole ko za soqolo votu garata titinana pa limana i Paula.

⁴ Totonai qari batia ria na tinonidi ketakoi za korapa garata titinana pa limana i Paula za na manugu ikerena nari, nari za qari varivari-paranga lao lame, <<Zozoto, qokolo! Maka tinoni varivarivaina tugu za na tinoni ani! Za boka ukuni tugu aza za na ivere, ba na tamaza reko i Tuvizi zake vamalumia ko mina toa ani!>> qari gua.

⁵ Ba za ipa lao pale pa iku i Paula za na manugu nari, beto kepore tugu maka za bi veini i Paula.

⁶ Qari kole kopuni za pala mina bongo za na limana babi mina lotu uke vasiboro aza qari gua. Ba za zovai qari kole adono na dogodogoro kopuni ba kepore tugu bi vei i Paula, nari za qari sogai za na dia roquroqu ko ari qari gua vei, <<Koi, maka tamaza ani!>> qari gua.

⁷ Ego ko na varilivutaina na ia ketakoi za izongoria na kuta bangara pa nuza aza, na izongona i Pabiliasi. Kue rane za vatoga voleanagami aza pa nana ruma gami.

⁸ Ko na tamana i Pabiliasi za za zaea na mo mangini beto za vaia na iapana ko za vakeni kolo. Nari za luge lao tana i Paula ko za varavarani beto za vaoponi na limana, ko za salania aza.

⁹ Ko totonai za roiti vei zara i Paula, nari za qari kamu beto ria doru tinoni qari mo pa nuza aza ko qari tasalanadia.

¹⁰ Qari vadigami tugu zoku varivana gami, beto ko totonai za kamua na totozo toka tadigami za qari vadigami tugu vei ria na zakazava mari tokadigami pa mami rerege qari gua.

I Paula za Kamu pa Romu

¹¹ Ego ko za jola kue popu nari za beto gami qaqiri toka pa maka vaka za kole suvere vajolai na totozo lomozo pa nuza aza. Na vaka Alekezadaria aza, beto ko qari gurani na bekudi kori tamaza patavivi* za na koimoana na vaka aza.

¹² Ko tonai gami lao paro pa guguzu Surakuzai nari za gami suvere mae kue rane ketakoi.

¹³ Beto za gami toka ketakoi za gami lao paro pa guguzu Rejioni. Ko za jola maka rane za rajagami za na gava za gipugipulu vei pa kolo, ko na rane vinaori gami lao paro pa Putioli.

¹⁴ Ketakoi za gami gozogozororia ria kaki tinoni qari vazozotoa na Bangara, ko qari rutigami ko mami suvere tavitiria mae maka vuiki qari

* **28:11** Kori tamaza patavivi ari za na izongodi ari Kasito i Palokisi.

gudigami. Ko zara gami vei gami ko tinganai gami kamu tu pa Romu.

¹⁵ Ria na tinoni qari vazozotoa na Bangara ketakoi qari tori nongorodigami tu gami, ko qari lagere tu kamu gozogozorogami pa Makemaketina pa Apiasi beto pa Kue Ruma Ipipumakana. Totonai za batiria i Paula ria ari, nari za paranga leana lao tana Tamaza, beto za tavanegi aza.

¹⁶ Totonai gami kamu pa Romu, nari za tavalumu gu i Paula ko za suvere makana ko maka solodia gu za kole kopuni aza.

I Paula za Tarae pa Romu

¹⁷ Ego ko za jola kue rane nari za kuku varikamudi i Paula ria na matamata tadiria na tinoni Jiu pa Romu. Ko totonai qari varikamu, nari za ari za paranga veidi, <<Ka viza tavitiqu! Ara za kepore maka roiti ikerena ba roiti laoni tadiria na tinoni Jiu tavitida babi ba tuti vapiruria na uana na tututi tadiria na nada tite. Ba qa tapiu pa Jerusalema ara ko qa tavalao pa limadi ria na tinoni Romu.

¹⁸ Ko pa liguna qari nanaza viloviltoniziu ara nari za qari nyorogua ruvatazi, ura kepore za maka sela vei ba pada tavaukeni ara bari batia taqu.

¹⁹ Ba totonai qarike vaegoa ria na tinoni Jiu za vei zara, nari za aza gu za kole ko qa roitini ara za ara qa tepa ko ti Siza tu ma lao tapitu qa gua. Ba qa roiti vei nake vei ko kolenana kaki tinajutu mana jutudi ria na qua puku tinoni makaqu qa gua za.

²⁰ Ko aza gu za na ginuana qa kukudigamu gamu ko ma dogorogamu na parangagamu qa

gua. Ara za pa ginuana gu aza qari adono geleni ria na tinoni Izireli za qa tapiu tale veini ani,>> za gudi.

²¹ Nari qari paranga lao tana ria kaki, <<Gami za bi maka leta veveimu gu ao babi tekua tadiria pa Jiudia, babi kaki tavitimami kokodi ketakoi bari vavakatoni ba bari uleni na sela bu roitini ao, ba kepore tugu.

²² Ba gami dogoro vapadai za be nongoria tugu za na mua roquroqu ao gami gua, ura aza na veveina na minete tinoni qu somanani ao za gami tori nongonongoroni tugu qari poja vikevikeria tugu ria na tinoni doru kota,>> qari guni.

²³ Ko qari nguti vakolea ria za maka goto rane, ko totonai za ria na motadi za qari lame pa ia za suvesuvere i Paula. Ko za podalai na volavolaza ko za kamua na veluvelu za ule vaneqineqidi i Paula za na veveina na binangara tana Tamaza, ko za ule vakabere vadi pa Vavanau ti Mosese beto pa kutikuti tadiria na tinoni korokorotai za na veveina i Jisu.

²⁴ Ko kaki ria na tinoni za qari vazozotoa za na nana paranga, goto ria kaki za qarike vazozoto.

²⁵ Qari okoto gotogoto na dia vinazozoto ria, ko qari podalai taloloi keni pa liguna za pojai i Paula za maka paranga, ari za gua vei, <<Za zotonana gu za na Ongu Tabuna totonai za parangaria ria na tamamiu ti Aisea na tinoni korokorotai,

²⁶ ari za gua vei,

<Mu lao tadiria na tinoni ari
ko mu pojadi:

Muna nongoro ko muna nongonongoro
ba munake vakaberia.

Muna dogoro ko muna dogodogoro,
ba munake batia.

²⁷ Ura na bulodi na tinoni ari za duviduvili,
na talingadi za kigili patu,
na matadi qarike batabata.
Kita mari batabata na matadi,
na talingidi mari nongonongoro,
na bulodi mi tavagigala
ko mari gabala mule lame,
ko ara ma salanaria,> za gua.

²⁸ Ko koviria mu gilagilai gamu za tadiria na
tinoni karovodi mule za tagarunu lao za na non-
gorona na inaalo tana Tamaza ani. Ko ria za pala
mari vainongoro,>> za gudi i Paula ria.†

³⁰ Ko kori aoro doruna za kole suvere pa maka
ruma makana za tabaria i Paula. Ko ketakoi za
vakamuria ria doru tinoni qari lame dogoria aza.

³¹ Ko za kole tarae velavelani aza za na veveina
na binangara tana Tamaza beto za kole varivagi-
galaini za na veveina na Bangara i Jisu Karisito, ko
za varene pa nana vavakato beto kepore maka za
bi suqutia aza.

28:27 Aisea 6.9-10. † **28:28** Kaki kutikuti koledi qari kutia na
pikata 29 pani, ari za gua vei, <<Pa liguna za paranga vei zara i
Paula, nari za qari taloi keni ria na tinoni Jiu ko qari kole varigua
makadi.>>

Kubokota Adapt New Testament **Ghanongga: Kubokota Adapt New Testament (Bible)**

copyright © 2024 The Seed Company

Language: (Ghanongga)

Contributor: Islands Bible Ministries

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 2 May 2025 from source files dated 2 May 2025

b15930fb-006d-5d59-8c92-849586c93e2c